

Letno poslovno poročilo 2020



Ustanoviteljica
Mestna občina
Ljubljana





LETNO POSLOVNO POROČILO

ZA LETO 2020

JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD

Kulturno-umetniški program
Služba za trženje
Služba za odnose z javnostmi
Služba za kadrovske in splošne zadeve
Finančno-računovodska služba
Služba za tehnične zadeve
Služba za obratovanje tirne vzpenjače
Služba za hotelske namestitve in gostinstvo

Ljubljana, februar 2021

KAZALO

Splošni del

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2020	1
SPLOŠNI DEL	1
1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	1
1.1 Uvod	1
1.2 Organiziranost.....	1
1.3 Splošni akti	2
1.4 Dejavnost.....	2
2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2020.....	2
2.1 Povzetek vidnejših rezultatov	3
3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD.....	5
3.1 Svet zavoda.....	5
3.2 Direktorica	5
3.3 Strokovni svet zavoda.....	5
POSEBNI DEL	6
4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2020	6
4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad.....	6
4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad	6
4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev.....	7
4.3.1 Program izvajanja javne službe	7
4.3.1.1 Kulturno-umetniški program	7
a. Glasbeni program	9
b. Likovno-galerijski program	12
c. Uprizoritveni program.....	16
č. Izobraževalni program.....	18
d. Tradicionalne prireditve.....	24
e. Film	25
f. Muzejsko-razstavni program	27
g. Hostel Celica.....	30
4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo	35
4.3.2 Druge dejavnosti, ki služijo izvajanju dejavnosti javne službe	36
4.3.2.1 Turistična dejavnost	36
4.3.2.2 Plesni večeri in zabave 2020	38
4.3.2.3 Oddajanje dvoran	39
4.3.2.4 Sklepanje zakonskih, partnerskih zvez in zarok	41
4.3.2.5 Grajska trgovina	43
4.3.2.6 Blagajniško poslovanje.....	46
4.3.2.7 Oglaševanje	47
a. Oglaševanje Hostla Celica.....	50
4.3.2.8 Projekti	51
a. Grajski december.....	51
4.4 HOSTEL CELICA.....	52
4.4.1 Namestitvena dejavnost.....	52
4.4.2 Gostinska dejavnost.....	55
4.4.3 Dodatne storitve.....	55
4.4.4 Namestitev zdravstvenega osebja in prostovoljcev UKC Ljubljana	56
4.4.5 Trajnostno delovanje	59
4.5 Nastanek morebitnih nedopustnih in nepravilnih posledic pri izvajanju programa	60
4.6 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta	60
4.6.1 Program izvajanja javne službe	60
4.6.2 Program izvajanja drugih dejavnosti, ki služijo izvajanju dejavnosti javne službe.....	62

4.7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja.....	63
4.8 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	63
4.9 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli	67
4.10 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja.....	67
5. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE TER OBRATOVANJE IN NAKUP OPREME	69
5.1 Investicije.....	69
5.2 Investicijsko in tekoče vzdrževanje ter obratovanje.....	70
5.3 Nakup opreme.....	71
6. ANALIZA KADROVANJA.....	72
6.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu	75
6.2 Promocija zdravja na delovnem mestu	76
7. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2020	78
7.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2020.....	78
7.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2020	79
7.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2020	79
7.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2020.....	79
7.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2020	80

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2020..... 84

1. ZAKONODAJA, KI JE BILA UPOŠTEVANA PRI VODENJU POSLOVNIH KNJIG	84
1.1 Zakonske in druge pravne podlage	84
2. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA	85
2.1 Sredstva	85
2.1.1 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	85
2.1.2 Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve.....	86
2.1.3 Zaloge (83.158 EUR)	87
2.2 Obveznosti do virov sredstev.....	88
2.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	88
2.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti.....	89
3. POJASNILA K IZKAZOM PRIHODKOV IN ODHODKOV	90
3.1 Analiza prihodkov	90
3.1.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in ustvarjenimi prihodki v letu 2020.....	91
3.2. Analiza odhodkov	91
3.2.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2020	92
4. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2020	92

POSLOVNO POROČILO ZA LETO 2020

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

1.1 Uvod

V Javnem zavodu Ljubljanski grad organiziramo in izvajamo kulturne, umetniške, turistične in druge prireditve. Naš namen je oblikovati celovito kulturno in turistično ponudbo. V dejavnosti zavoda se prepletajo vsebine s področja ohranjanja kulturne dediščine in različne zvrsti vrhunske sodobne umetnosti slovenskih in tujih ustvarjalcev. V okviru programov za otroke in mladino pripravljamo pedagoško-andragoške vsebine, povezane z Ljubljanskim gradom, njegovo zgodovino in okolico. Naše stalne muzejske postavitve so *Virtualni grad*, *Slovenska zgodovina*, *Kaznilnica*, *iLjubljana*, *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu*, *Lutkovni muzej* in *Grajsko orožje*.

Načrtujemo, oblikujemo in tržimo celovito turistično ponudbo na območju gradu in Grajskega griča. V turistično-informacijskem centru seznanjamo obiskovalce z vsemi prireditvami na območju Ljubljane. Ljubljanski grad upravlja tirno vzpenjačo in tako povezuje mestno jedro z Grajskim gričem, poleg tega pa programsko povezuje javne kulturne zavode, turistična društva in druge izvajalce kulturnih in turističnih prireditev, ki so v javnem interesu.

Ljubljanski grad od leta 2018 upravlja mladinski hotel na Metelkovi ulici 8, Ljubljana in opravlja dejavnosti s področja promocije in razvoja prenočišč in mreže mladinskih prenočišč ter opravlja hotelske dejavnosti in oddaja namestitvene zmogljivosti potnikom, turistom in drugim gostom za krajši čas.

1.2 Organiziranost

Notranja organizacija dela omogoča kar najboljše izvajanje dejavnosti, ki jih zavod opravlja kot javno službo, in drugih dejavnosti, določenih s Sklepom o ustanovitvi, ter je urejena s Pravilnikom o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest.

V zavodu so naslednje notranje organizacijske enote:

- Kulturno-umetniški program,
- Služba za trženje,
- Služba za odnose z javnostmi,
- Služba za kadrovske in splošne zadeve,
- Finančno-računovodska služba,
- Služba za tehnične zadeve,
- Služba za obratovanje tirne vzpenjače,
- Služba za hotelske namestitve in gostinstvo.

1.3 Splošni akti

V skladu z 38. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda se način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, ki so pomembna za delovanje zavoda, urejajo s pravilniki, poslovniki, organizacijskimi in drugimi notranjimi akti.

1.4 Dejavnost

Osrednja dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) razvrščena v skupino: R/90.040 Obratovanje objektov za kulturne prireditve.

2. JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2020

Leto 2020 smo na Ljubljanskem gradu začeli obetavno. Turistični obisk v prvih dveh mesecih lanskega leta je rasel, prav tako število prepeljanih potnikov s tirno vzpenjačo, dvorane so bile dobro zasedene, kulturno-umetniški program je potekal po načrtih, obeti za glavno turistično sezono so bili glede na številne rezervacije zelo dobri. Zdelo se je, da je pred nami še ena uspešna sezona. Sredi marca pa smo se tudi mi znašli v primežu epidemije novega koronavirusa.

Grad je v skladu z vladnimi odloki ustavljal in zapiral svoje raznolike dejavnosti, kot so galerije, muzeji, prireditve, trgovina, vzpenjača, gostinski lokali ...

Ljubljanski grad je bil tako lani zaprt med 14. marcem in 3. majem v prvem valu, v drugem pa med 24. oktobrom in 18. decembrom. Tirna vzpenjača je obratovala 236 dni. Kot se je ocenjevalo že po spomladanskem valu epidemije, naj bi bile izgube v naši panogi od 70- do 80-odstotne; do konca leta

smo res zabeležili približno takšne številke: števeci prehodov so zabeležili 313.964 obiskovalcev Ljubljanskega gradu (leto prej 1.336.190). Tirna vzpenjača je prepeljala 97.600 potnikov, kar je dobrih 83 odstotkov manj kot leto prej. Spremenila se je tudi struktura obiskovalcev; sicer so še vedno prevladovali tuji obiskovalci z nekaj manj kot 60 odstotki, glede na leto prej se je precej povečalo število domačih, s 24 na dobrih 40 odstotkov. Med tujimi obiskovalci, ki jih beležimo v statistiki prodanih turističnih vstopnic, jih je bilo največ iz Italije, Nemčije, Nizozemske, Francije, Hrvaške, Velike Britanije, Avstrije, Madžarske in Rusije, torej v pretežni meri iz bližnjih držav.

2.1 Povzetek vidnejših rezultatov

Na kulturno-umetniškem področju – v okviru glasbenega, likovno-galerijskega, izobraževalnega, uprizoritvenega, filmskega programa ter tradicionalnih prireditev – smo lani izvedli 122 prireditev (leto prej 290). Kljub občutnemu zmanjšanju veseli podatek, da nam je kljub temu uspelo organizirati festival *Godibodi* (četudi brez občinstva, a z neposrednim radijskim prenosom); na ogled smo postavili osrednjo tematsko razstavo *Za devetimi gorami* ter razstavo *plakatov ob 40-letnici ustvarjanja skupine Laibach*, ki so ji v septembru sledili še razprodana koncerta na Grajskem dvorišču ter izdaja priložnostnega koledarja; s Kinodvorom smo izpeljali deseto izdajo *Filma pod zvezdami*; jeseni smo začeli novo sezono koncertov v Jazz klubu in v oktobru premierno uprizorili novo lutkovno predstavo v svoji lastni produkciji – *Friderik, grajska podgana*, ki smo jo kasneje predvajali tudi prek aplikacije Zoom. Že v začetku leta smo izdali nov turistični vodnik *Ljubljanski grad – krona slovenske prestolnice*.

V grajskih prostorih, ki jih je mogoče najeti za različne protokolarnе in družabne dogodke in poroke, sta bili še 102 prireditvi drugih organizatorjev (v letu 2019 kar 320), kar kaže na to, kako močno je pandemija zaznamovala tudi industrijo srečanj.

Na področju investicij smo s sredstvi ustanoviteljice, Mestne občine Ljubljana, obnovili prehod Galerija S–G. Z izvedbo tega projekta so v celoti in v vseh nivojih obnovljeni južni trakti Ljubljanskega gradu, prehod med seboj povezuje vse dele Ljubljanskega gradu, predvsem pa je odslej omogočen samostojen dostop gibalno in senzorno oviranim do Galerije »S«, Grajskega gledališča in Zgornjega lapidarija.

Mestna občina Ljubljana je lani maja začela dela na objektu Stolba, kjer bodo po dokončanju v letu 2021 poslovni prostori za zaposlene ter prostori za nastanitev gostujočih umetnikov.

Kljub temu da je bil lani grad zaprt tri mesece in pol in se je obseg programov bistveno zmanjšal, smo prek družbenih medijev vse leto ostajali v stiku z obiskovalci. Prav na vseh družbenih omrežjih smo zaznali povečano število sledilcev; v drugi polovici leta smo dosedanjim dodali nov medij (TikTok). Pričakovano pa je bil precej manjši obisk grajskega spletnega mesta.

Zaradi zaprtja grajske trgovine v času pandemije, pa tudi zaradi vladnega odloka o nedeljskem zaprtju trgovin, ki trgovine s spominki, ki so za povrh še v istem prostoru kot informacijski centri na turističnih atrakcijah, ni uvrstila med izjeme, je bilo zelo pomembno, da smo vzpostavili spletno trgovino Friderik.

Blagovna znamka Friderik je septembra lani na 29. slovenskem oglaševalskem festivalu prejela zlato nagrado v kategoriji Oblikovanje – grafično oblikovanje in srebrno v kategoriji Upravljanje znamke – lansiranje ali prenova znamke.

Pod blagovno znamko, ki se nanaša na grajsko kulinariko in vinsko zgodbo, smo lani zaključili javno zbiranje ponudb za oddajo poslovnih prostorov Grajska kavarna in Gostilna na Gradu ter v skladu s tem izbrali novega najemnika obeh lokalov, podjetje Jezeršek gostinstvo, d. o. o.; obiskovalcem ponudili dve novosti – kulinarično doživetje *Večerja v Grajskem vinogradu* ter interaktivni vodeni ogled z mobilno aplikacijo *Modrosti o grajski trti in vinu*; izpeljali smo tretjo trgatev v Grajskem vinogradu ter ustekleničili nekaj manj kot devetsto steklenic belpina in rdečegrajca letnika 2019; pred koncem leta smo izdali kulinarično knjigo *Jedi časov – časi jedi z recepti izbranih jedi iz grajske preteklosti in sedanjosti* kot uvod v leto 2021, ko je Slovenija postala evropska gastronomska regija. Kljub temu da tudi namestitvena dejavnost sodi med najbolj prizadete panoge, so bila vrata Hostla Celica vseskozi odprta. Od sredine marca do konca maja ter v novembru in decembru smo omogočili namestitvev zdravstvenemu osebju UKC Ljubljana in prostovoljcem, ki so pomagali v UKC in DSO-jih. Za nesebično pomoč in gesto solidarnosti nam je Vlada RS podelila državno odlikovanje.

Med 25. majem in začetkom jesenske epidemije je bil hostel odprt za goste; sprva je bilo nekaj domačih, kasneje so postopoma začeli prihajati tudi tuji. Po deležu prenočitev slovenskih gostov je bilo leto 2020 posebno, saj so ustvarili kar 30 odstotkov prenočitev (v letu 2019 le 5 odstotkov), od tega zdravstveni delavci 65 odstotkov. Tuji gostje so se zaradi dobre epidemiološke slike v Sloveniji poleti vrnil, največ gostov je bilo iz Nemčije (25 odstotkov), sledijo Francija, Italija, Nizozemska. Delež unovčenja turističnih bonov je bil – podobno kot pri drugih namestitvenih objektih – v Ljubljani majhen.

3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

V skladu z 8. členom Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad so organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor,
- strokovni svet.

3.1 Svet zavoda

Svet zavoda v skladu z 9. členom Sklepa o ustanovitvi sestavlja pet članov. Štiri imenuje ustanoviteljica, Mestna občina Ljubljana, izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev, enega pa kot svojega predstavnika izvolijo zaposleni. Maja 2019 je svet zavoda nastopil nov mandat v naslednji sestavi: Krištof Mlakar (predsednik), Tanja Dodig Sodnik (podpredsednica), članice dr. Marta Bon, Mojca Škrinjar in mag. Simona Kokalj (predstavnica delavcev).

Naloge in pristojnosti sveta zavoda so opredeljene v 16. členu Sklepa o ustanovitvi, mandat članov pa traja štiri leta.

3.2 Direktorica

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je po predhodnem soglasju sveta zavoda in strokovnega sveta 26. oktobra 2016 sprejel sklep o imenovanju Mateje Avbelj Valentan za direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, in sicer za mandatno obdobje petih let (drugi mandat).

Direktorica zastopa, predstavlja in vodi zavod ter je odgovorna za njegovo zakonito in strokovno delo.

3.3 Strokovni svet zavoda

V skladu s 30. členom Sklepa o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad strokovni svet zavoda sestavlja šest članov. Maja 2019 je strokovni svet zavoda nastopil nov mandat v sestavi: Blaž Peršin (Muzej in galerije mesta Ljubljane), predsednik, in člani mag. Petra Stušek (Javni zavod Turizem

Ljubljana), Janoš Kern (Kulturniška zbornica Slovenije), Irena Vesel (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije). Predstavnik zaposlenih v strokovnem svetu zavoda sta Marko Brunskole (podpredsednik) in Katarina Damjanov.

Mandat članov strokovnega sveta traja štiri leta; njegove naloge in pristojnosti so opredeljene v 31. členu Sklepa o ustanovitvi.

Posebni del

4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V LETU 2020

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad

Delovanje Javnega zavoda Ljubljanski grad bistveno opredeljujejo naslednje pravne podlage in splošni akti:

- Sklep o ustanovitvi javnega zavoda Ljubljanski grad (Uradni list RS, št. 105/2010, 50/2016, 6/2017 in 9/2018);
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/2002, 123/2006 – ZFO-1, 7/2007 – odl. US, 53/2007, 65/2007 – odl. US, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 100/2011 – odl. US, 111/2013, 68/2016, 61/2017, 21/2018 – ZNOrg, 49/2020 - ZIUZEOP);
- druga zakonodaja s področja javnega sektorja, delovanja javnih zavodov in delovnopravna zakonodaja;
- notranji akti zavoda, s katerimi so urejeni način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, pomembna za delovanje zavoda.

4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad

Dolgoročni cilji, ki se nanašajo na program izvajanja javne službe Ljubljanskega gradu, so:

- dosežati naslov najbolj obiskanega gradu in najbolj obiskane turistične točke v Sloveniji, hkrati pa zaradi pestre in celovite ponudbe postati eden najbolj prepoznavnih gradov v Evropi; na letni ravni želimo preseči 1.500.000 obiskovalcev;
- promovirati Ljubljanski grad kot enega ključnih ponudnikov kulturnih prireditev v mestu in državi ter kot nosilca pri predstavljanju kulturne dediščine Slovenije; smernicam v kulturi ne bi zgolj sledili in jih izvajali, ampak jih s kakovostnim kulturno-umetniškim programom tudi dejavno ustvarjali;
- načrtovati, oblikovati in tržiti celovito turistično ponudbo, ki jo zaokrožujejo ponudba informacijskega centra, grajske trgovine in tirna vzpenjača na Ljubljanski grad;
- povezovati se z javnimi kulturnimi zavodi, turističnimi društvi ter drugimi izvajalci kulturnih in turističnih prireditev doma in v tujini;
- postati kulturno in družabno stičišče vseh generacij;
- Hostel Celica naj postane najbolj obiskan nastanitveni objekt za potnike, turiste in druge goste Ljubljane za krajši čas in najbolj prepoznaven hostel s kulturno-umetnostno vsebino in zgodovinsko preteklostjo v Ljubljani.

4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Letnih ciljev, ki smo jih zastavili v Programu dela za leto 2020, nam v Javnem zavodu Ljubljanski grad ni uspelo v celoti uresničiti zaradi epidemioloških razmer, ki so v letu 2020 krojile življenje v Republiki Sloveniji. Povzeli jih bomo v nadaljevanju.

4.3.1 Program izvajanja javne službe

4.3.1.1 Kulturno-umetniški program

Za leto 2020 smo si zastavili cilje na naslednjih področjih programskih vsebin: glasbeni, likovno-galerijski, uprizoritveni, izobraževalni program, tradicionalne prireditve, muzejsko-razstavni program ter kulturno-umetniški program v Hostlu Celica. Navajamo jih po posameznih programskih sklopih:

- glasbeni program: zagotoviti kontinuirano izvedbo kakovostnih glasbenih vsebin ter s profiliranim programom doseči večjo prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot prizorišča za tovrstni program.
- likovno-galerijski program: umestitev Ljubljanskega gradu kot širše prepoznavnega in referenčnega razstavišča s pripravo likovno kakovostnih in hkrati vizualno privlačnih razstav, prilagojenih strukturi obiskovalcev Ljubljanskega gradu;
- uprizoritveni program: s krepitvijo koprodukcijskih odnosov in pripravo avtorskih projektov na Ljubljanski grad privabiti čim več mladih obiskovalcev gledaliških uprizoritev;
- izobraževalni program: z izvedbo novih in obstoječih programov obiskovalcem približati nesnovno in snovno kulturno dediščino Ljubljanskega gradu in prek vodilne teme kulturno-umetniškega programa v letu 2020 približati snovno in nesnovno kulturno dediščino v povezavi s slovenskim pravljичnim izročilom;
- tradicionalne prireditve: vzdrževati kakovost utečenih programskih vsebin, jih nadgrajevati in dopolnjevati ter tako predstavljati posebnosti mesta Ljubljana v povezavi z Ljubljanskim gradom;
- filmski program: krepiti prepoznavnost tradicionalne prireditve *Film pod zvezdami*, nanj privabiti še več tujih obiskovalcev in v času prireditve Grajski grič razbremeniti stoječega prometa;
- muzejsko-razstavni program: celovito in kakovostno predstaviti premično in nepremično kulturno dediščino, prek tega sklopa programa poudariti trdnjavsko vlogo gradu ter krepiti prepoznavnost programa tudi zaradi njegove pedagoške vrednosti;
- Hostel Celica: z vzpostavitvijo dolgoročnih partnerskih sodelovanj in umestitvijo lastnih vsebin ohraniti status odprtega prostora umetniškega ustvarjanja in prostora izmenjave znanj ter postati prostor, kjer se predstavljajo mladi ustvarjalci, in k obisku programa privabiti stanovalce v hostlu.

a. Glasbeni program

Eden izmed dolgoročnih ciljev Ljubljanskega gradu je zagotoviti kontinuirano izvedbo kakovostnih glasbenih vsebin in z večjo profiliranostjo postati prepoznavno prizorišče za tovrstni program. V tem obdobju smo vsak konec tedna od januarja do začetka oktobra izvajali koncerte v Jazz Clubu Ljubljanski grad. Februarja smo že drugo leto zapored sodelovali s Kinom Šiška pri festivalu MENT; Ljubljanski grad in Hostel Celica sta bila prizorišče trinajstih koncertov v sklopu festivala. Koncertno dogajanje je sredi marca in sredi oktobra prekinila razglasitev epidemije. Po preklicu epidemije smo konec maja v okrnjeni obliki izvedli festival slovenske avtorske in etno glasbe Godibodi. V septembru pa dva jubilejna koncerta zasedbe Laibach.

Kratke predstavitve izvedenih prireditev:

Jazz Club Ljubljanski grad (vsak konec tedna od januarja do marca in v septembru in oktobru 2020), Skalna dvorana

Svojevrsten prostor Skalne dvorane na Ljubljanskem gradu so tudi v letu 2020 vsak konec tedna (v obdobjih, ko je bila dovoljena izvedba koncertov v živo) polnili zvoki jazz, soula, funka, rocka in bluesa. Koncertni večeri ob izbrani pijači in v sproščenem klubskem vzdušju so pritegnili številne glasbene sladokusce različnih generacij.

Do razglasitev epidemije so bili v sklopu Jazz Cluba Ljubljanski grad izvedeni naslednji koncerti:

- 3. 1.: **Geronimo & The Bulletproof Band** – SLO (rock, blues);
- 10. 1.: **Tadej Kampl: Habits** – SLO (jazz);
- 17. 1.: **Cherry Wine** – SLO (soul, RnB);
- 24. 1.: **Femi Temowo** – NIG/UK (jazz, world);
- 31. 1.: **LJQS – Ljubljanski jazz quintet saksofonov** – SLO (jazz, RnB);
- 8. 2.: **Zvezdan Ružić sextet** – HR/SLO (jazz);
- 14. 2.: **The Authentics Skaband** – SLO/IT (ska);
- 21. 2.: **Midnight Lightnin' – Tribute to Jimi Hendrix** – SLO (rock, blues);
- 28. 2.: **Gabrič-Kampl-Leonardi** – SLO (jazz, fusion);
- 6. 3.: **Joe Pandur International kvartet** – HR/BRA/MAK/SLO (jazz, latin);
- 25. 9.: **AKA Neomi** – SLO (indie);
- 2. 10.: **Aleksandra Čermelj kvintet** – SLO (jazz/pop);

- 9. 10.: **Slapar/Kavšek quartet** – SLO (new jazz).

Festival MENT (7. 2. 2020), različna prizorišča

Ustaljenim koncertnim prizoriščem festivala MENT se je letos že drugič pridružil tudi Ljubljanski grad. MENT je na Ljubljanskem gradu gostoval kar na štirih prizoriščih. V Skalni dvorani, Grajskem gledališču, Hribarjevi dvorani in Grajski kapeli so nastopili številni mednarodni in domači glasbeni ustvarjalci.

Program festivala MENT na Ljubljanskem gradu po prizoriščih:

Skalna dvorana:

- **Bernhard Eder** (Avstrija);
- **Cheap House** (Francija);
- **Naked** (Srbija).

Grajsko gledališče:

- **ŠećeЯ** (Hrvaška);
- **Evija Vēbere** (Latvija);
- **II/III** (Slovenija).

Hribarjeva dvorana:

- **Trupa** (Poljska);
- **Skinny Pelembe** (Velika Britanija);
- **WCKD Nation** (Slovenija).

Grajska kapela:

- **iT/Another Crying Game** (Slovenija);
- **ZveN/Zvezdana Novaković** (Slovenija).

Iztok Mlakar (20. 2. in 21. 2.), Grajsko gledališče

V sodelovanju z Radiotelevizijo Slovenija od leta 2019 izvajamo koprodukcijske prireditve. Tokrat smo izvedli dva koncerta Iztoka Mlakarja, ki je ob 30. obletnici izida kasete Štorije in baldorije pripravil koncertna večera v Grajskem gledališču.

Festival Godibodi (29. 5., 30. 5. 2020), Hribarjeva dvorana

Festival sodobne avtorske in etno glasbe Godibodi je že od leta 2008, od svoje prve izvedbe, sopomenka za kakovostno glasbo ter za celovito koncertno doživetje, ki kontinuirano odpira prostor sveži in še ne uveljavljeni slovenski glasbi. Edinstven glasbeni projekt je v minulih 12 letih delovanja pod taktirko Janeza Dovča, vsestranskega glasbenika in umetniškega vodje festivala, povezal številne vrhunske slovenske glasbenike. Festival je bil letos zaradi izrednih okoliščin nekoliko drugačen. Namesto sedmih koncertov smo izvedli štiri. Nastopile so zasedbe Sandra Erpe, Mala mestna muzika, Batista Cadillac in Rudolf Gas & The Family, ki jih je bilo mogoče v neposrednem prenosu spremljati na Prvem programu Radia Slovenija, s pomočjo videoprenosa pa na Facebook in spletni strani Prvega programa. Načrtovano je bilo tudi predvajanje na Televiziji Slovenija.

Laibach – Svoboda vodi ljudstvo (11. 9., 12. 9. 2020), Grajsko dvorišče

Zaradi razglasitve epidemije in veljavnih ukrepov za omejevanje virusa pri izvajanju prireditev Zmajevega festivala letos v celoti nismo mogli izvesti, zato smo se odločili za izvedbo dveh koncertov zasedbe Laibach, ki sta bila predvidena v sklopu Zmajevega festivala. Leto 2020 je bilo za skupino Laibach nedvomno nekaj posebnega, saj je skupina praznovala 40-letnico svojega delovanja, zato sta bila tudi koncerta na Ljubljanskem gradu v znamenju jubileja. Na Ljubljanskem gradu je zasedba nastopila premierno.

V letu 2020 smo na področju glasbenega programa pripravili 32 koncertov, ki se jih je skupno udeležilo 2517 obiskovalcev (koncerti v sklopu Festivala Godibodi so bili izvedeni brez navzočnosti občinstva ter predvajani na spletu).

Kriterij uspešnosti: Z izvedbo kakovostnega glasbenega programa smo dosegli namen, saj Ljubljanski grad postaja prepoznaven ponudnik tovrstnih vsebin v mestu, kar dokazujeta visoka raven nastopajočih in hvaležen odziv občinstva. Žal je razglasitev epidemije kar dvakrat prekinila kontinuirano ponudbo glasbenega programa.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izpeljavo programa, se v osnovi ne razlikujejo od vložkov za primerljive projekte, ki jih lahko obiščemo drugje v mestu. Vložek se z vstopninami ne povrne, tudi zaradi omejenih zmogljivosti prireditvenih prostorov, vendar to ni namen programa; njegov poglavitni cilj je namreč poslušalcem ponuditi kakovostne glasbene prireditve.

Kriterij primernosti: Sama pojavnost gradu skozi stoletja in njegov simbolni pomen za mesto terjata odgovoren odnos do njegovih danosti. Glasba, ki jo ponujamo, je izbrana in izvedena na visoki kakovostni ravni ter nagovarja široko občinstvo.

Kriterij dostopnosti: V želji, da bi tovrstno glasbo približali čim širšemu krogu ljubiteljev, smo cene vstopnic določili tako, da so dostopne ciljnemu občinstvu, vanjo pa smo vključili še prevoz s tirno vzpenjačo. Z namenom večje dostopnosti smo nekatere vsebine iz tega sklopa predvajali na spletnih platformah.

b. Likovno-galerijski program

Likovne razstave, čeprav jih zaradi danih razmer ni bilo toliko, kot smo jih prvotno načrtovali, so bile v letu 2020 pripravljene v skladu z usmeritvami zavoda – so likovno kakovostne, vizualno privlačne in obenem razumljive kar najširšemu spektru obiskovalcev. S tovrstnimi razstavami Ljubljanski grad nadaljuje svojo predstavitev kot širši javnosti prepoznavno in referenčno razstavišče v Mestni občini Ljubljana ter tudi v Sloveniji in svetu. Nekatere razstave, predvidene v tem letu, smo bili zaradi razglasitve epidemije in zaradi racionalizacije porabe sredstev prisiljeni prestaviti na kasnejše termine oziroma v leto 2021.

V tem letu smo med drugim nadaljevali nekatera tesna sodelovanja iz preteklih let: v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije smo razstavili fotografski opus fotoreporterja Vlastje Simončiča. Prav tako smo pripravili eno izmed dveh načrtovanih razstav v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, pregledno slikarsko razstavo umetnika Bojana Bense ob štiridesetletnici njegovega ustvarjanja. V Peterokotnem stolpu se je s prostorsko postavitvijo predstavila Nina Koželj, v istem razstavišču pa smo kasneje postavili razstavo *Tristo zajcev*, razstavo ilustracij iz istoimenske knjige. V poletnih mesecih nam je vseeno uspelo izpeljati še tri razstave. Razstava plakatov skupine Laibach ob njihovi 40-letnici obstoja v Galeriji »S«, v Grajskem parku fotografsko razstavo fotografov Dela in Slovenskih novic na še sedaj relevantno temo covid-19, ki močno vpliva na stanje družbe, ter osrednjo tematsko razstavo kulturno-umetniškega programa v letu 2020 z naslovom *Za devetimi gorami; Slovensko pripovedno izročilo*.

Predstavitev razstav po prostorih

Kazemate

Za devetimi gorami; slovensko pripovedno izročilo, tematska razstava, (9. 7. 2020–14. 11. 2021)
Ljudje svoja opažanja in doživljanja že od nekdaj tkemo v zgodbe. Z zgodbami se kratkočasimo, zabavamo, razlagamo, prenašamo izkušnje in modrost, vzgajamo in se odzivamo na družbene spremembe. Slovenci imamo bogato pripovedno izročilo, med našimi predniki je krožilo nešteto pravljic in povedk. Poglejmo, kako so živele in kako živijo danes. Osrednja tematska razstava na Ljubljanskem gradu je v letu 2020 posvečena slovenskemu pripovednemu izročilu. Osvetljuje ga korak za korakom: s pomočjo odlomkov iz pravljic, ilustracij, fotografij, razlag, predmetov in malih pravljичnih svetov. Odraslim omogoča, da se poglobijo v način obstajanja pripovednega izročila, otrokom pa, da zlezejo v lonček Mojce Pokrajculje ali se poigrajo s frnikolami povodnega moža. V enih in drugih želi prebuditi željo po dobrih starih zgodbah. Naši predniki so priložnosti za pripovedovanje našli povsod, kjer se je srečalo več ljudi. Zgodbe so jim pomagale, da so se med seboj poslušali in povezovali ter bolje razumeli sebe in druge. To možnost nam ponujajo tudi danes. Razstava *Za devetimi gorami* izpostavlja lepoto, moč, pestrost in vitalnost slovenskega pripovednega izročila.

Avtorici razstave: Anja Štefan, Irena Matko Lukan

Galerija »S«

Bojan Bensa: Pomembne zgodbe močno žarijo, slikarska razstava (13. 2.–17. 5. 2020)

Bojan Bensa (1956, Ljubljana) je leta 1980 na ljubljanski Akademiji likovnih umetnosti diplomiral iz slikarstva in leta 1983 še magistriral. Pridobil je status samostojnega umetnika, ki ga ima še danes. Študijsko se je izpopolnjeval tudi v tujini – Pariz, 1994, in Berlin, 2003. Je prejemnik številnih priznanj doma in v tujini, leta 2014 je dobil nagrado Majskega salona. Od leta 1973 se ukvarja z borilnimi veščinami, je mojster karateja, inštruktor in trener. Bojan Bensa goji figurativno slikarstvo v klasični oljni tehniki, za katero je značilna intenzivna barvna paleta. Kot mojster azijskih borilnih veščin se motivno pogosto navezuje na japonsko kulturo. Na razstavi je bil predstavljen izbor slik od njegovih začetkov v osemdesetih letih pa do najnovejših del, ki so nastala prav posebej za to priložnost.

V sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana, kustos: dr. Sarival Sosič

Vlastja Simončič: Iskanje človeka, fotografska razstava (20. 5.–21. 6. 2020)

Življenjska pot mednarodno priznanega mojstra fotografije, enega izmed začetnikov slovenske novinarske in reportažne, gledališke, medicinske in eksperimentalne fotografije, neustavljivega fotografskega pedagoga, organizatorja fotografskih razstav in publicista ter sooblikovalca podobe sodobne slovenske fotografije, je bila v mnogočem posebna. V primežu druge svetovne vojne in usodnih odločitev, ki so zaznamovale njegovo poklicno pot, je Vladimir Simončič - Vlastja tudi osebnost, ki zahteva pozornost. Njegove fotografije pripovedujejo zgodbe vsakdanjega življenja desetletja po drugi svetovni vojni, ko je bil Vlastja kot fotoreporter, med letoma 1946 in 1956, zaposlen pri Slovenskem poročevalcu ter objavljajl reportaže predvsem v povojni ilustrirani reviji *Tovariš*. Na zgoščeni tematski razstavi njegovih portretnih fotografij znanih in manj znanih posameznikov povojnega časa so bile s pomočjo odtisnjene podobe na negativu predstavljene njihove zgodbe in usode.

V sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije, kustosinja: Katarina Jurjavčič

Laibach: Svoboda vodi ljudstvo, razstava plakatov 1980–2020 (1. 7. 2020–8. 2. 2021)

V javnosti ni povsem znano, da od ustanovitve leta 1980 Laibach ustvarja likovna in vizualna dela, in sicer plakate, slike, lesoreze, instalacije, videe, performanse in umetniške revialne projekte. Zanje se je prijel izraz Laibach Kunst. V produkciji Laibach imajo posebno mesto plakati. Njihovo osnovno nalogo, ki je v tem, da morajo v kakofoniji urbanega okolja pritegniti pozornost javnosti, so člani skupine Laibach povsem osvojili in jo nadgradili, tako da niso samo posredniki informacij o dogodku, temveč so komentar družbenega dogajanja. Ta dvojna vloga je bila navzoča že na njihovih treh inavguracijskih plakatih, s katerimi so leta 1980 napovedovali prireditev *Alternativa slovenski kulturi* v trboveljskem Delavskem domu, v katerem naj bi imeli svojo prvo razstavo in koncert. V štiridesetih letih so za koncerte, gledališke predstave, filme in razstave skupine Laibach nastali številni plakati. Izbor za razstavo na Ljubljanskem gradu je narejen tako, da opozarja na nekaj osnovnih značilnosti njihovega delovanja.

Kustosinja razstave: Lilijana Stepančič

Peterokotni stolp

Nina Koželj: Ostani tako dolgo, kot želiš, napihljiva prostorska postavitev (23. 1.–14. 6. 2020)

Postavitev je bila sestavljena iz dolge prozorne cevi, prepletene v ogromen klobčič. Ta gmota je zaradi številnih prepletov popolnoma popačila pogled na objekte in prostor za njo. Bila je kot nekakšna

meglica, objekt, ki je in ga ni. Objekt, ki ga slišiš, a težko definiraš, in ki diha. In tu se zgodi preobrat, objekt postane subjekt. Zdi se, da je danes potrebno zelo malo, da ljudje stvari počlovečijo in oživijo objekte. Samo štiri črtice so dovolj, da človeški možgani prepoznajo obraz v kamnu, podobno je pri iskanju podob v oblakih. Vseskozi iščemo znake življenja v stvareh, da bi dokazali, da niso stvari. To so mogoče nekakšni predmeti čudenja. Po splošnem občutju je bil na neki način pred obiskovalce naplavljen žabji mrest. Seveda v gromozanski različici. Nelagodje in motnja, nenavadno vedenje in odzivanje so stalnice v umetnosti Nine Koželj. So neosebne provokacije na osebni ravni.

Kustos razstave: Vasja Nagy-Hofbauer

Tristo zajcev, razstava ilustracij (18. 6. 2020–17. 1. 2021)

Razstava *Tristo zajcev* je odmev istoimenske knjige slovenskih ljudskih pravljic, ki je lani izšla pri založbi Mladinska knjiga ob stoti obletnici rojstva dr. Milka Matičetovega, najpomembnejšega zbiralca in raziskovalca ustnega ljudskega izročila na Slovenskem. Pravljice je iz njegovega bogatega gradiva poiskala, prepoznala in preoblekla pripovedovalka Anja Štefan. Knjiga je zelo bogato ilustrirana s podobami Ančke Gošnik Godec, Zvonka Čoha, Jelke Godec Schmidt in Ane Zavadlav. Nekatere podobe so bile že objavljene, tudi večkrat, nekatere pa so nastale prav za to knjigo. Na razstavi v Peterokotnem stolpu je bilo mogoče videti izbor ilustracij.

V sodelovanju z založbo Mladinska knjiga, kustos: Pavle Učakar

Grajski park

Co(u)vid: Podobe nove realnosti, fotografska razstava (13.8.–13. 9. 2020)

Razstava *Co(u)vid: Podobe nove realnosti* dokumentira čas, ko nas je majhno, kroni podobno bitje prisililo, da smo objeme čez noč zamenjali za maske, poljube za razkužila, druženje s sošolci za zrenje v zaslone, sproščene piknike za samotne sprehode in dolgo, vroče poletje za zaskrbljeno pogledovanje v jesen, k posledicam, ki neizogibno prihajajo. Kako opisati tesnobo, ki nas je prevevala na začetku, ko je covid-19 pustošil po sosednji Italiji, mi pa smo se zaprti v občinske meje spraševali, ali smo morda zaradi sprehajanja po gozdu krivi kakšnega kaznivega dejanja. Kako spregovoriti o stiski starih staršev, ki svojih vnukov niso smeli stisniti v objem? Kako prikazati tesnobo umetnika, ki se je v krasnem novem svetu znašel brez odra in občinstva? Kako ubesediti grozljive občutke ljudi v domovih starejših občanov, ko se zdi, da je svet nate popolnoma pozabil? Fotografi Dela in Slovenskih novic so v objektiv ujeli tudi tisto neubesedljivo. Matej Družnik, Jure Eržen, Marko Feist,

Uroš Hočevar, Dejan Javornik, Blaž Samec, Jože Suhadolnik, Leon Vidic in Voranc Vogel so nam na posnetkih, ki dokumentirajo čas od začetka marca, ko so se zaprle prve državne meje, do postopnega vračanja v življenje, nastavili ogledalo nove normalnosti.

V letu 2020 smo v sklopu likovno-galerijskega programa pripravili sedem razstav (eno prostorsko postavitev, eno slikarsko, dve fotografski in eno razstavo ilustracij in eno razstavo plakatov). Razstavo *Za devetimi gorami* je od odprtja obiskalo 15.597 obiskovalcev, število obiskovalcev ostalih razstav je brez primerne tehnologije nemogoče oceniti.

Kriterij uspešnosti: V obravnavanem obdobju so bile izvedene razstave, ki so bile zastavljene v programu dela s ciljem, da so vizualno privlačne in prilagojene strukturi siceršnjih grajskih obiskovalcev. Programski sklop ocenjujemo kot uspešen, ker je bil izveden v sodelovanju s strokovno usposobljenimi institucijami in posamezniki. Glede na dane okoliščine pa nam ga ni uspelo izvesti v celoti, kot je bilo predvideno v Programu dela za leto 2020.

Kriterij učinkovitosti: V zadnjih nekaj letih se je število razstav v letu zmanjšalo v korist kakovosti. Glede na razmere nam je uspelo po najboljši močeh in pod nekoliko spremenjenimi pogoji kakovostno izpeljati dosedanji program za leto 2020.

Kriterij primernosti: Odziv umetnikov, institucij ter domačih in tujih obiskovalcev na razstave, ki so postavljene v različnih grajskih prostorih, je večinoma pohvalen. Kot primerna se zdi navezava nekaterih drugih programskih vsebin na posamezne večje razstavne projekte.

Kriterij dostopnosti: Obisk večine razstav je brezplačen. Pri plačljivih razstavah pa višino vstopnine določimo tako, da so te dostopne širšemu krogu obiskovalcev ali pa je ta že vključena v splošno grajsko vstopnico. Likovno-galerijski program zaradi tega doseže v normalnih razmerah zelo raznoliko občinstvo, zaradi znanih razmer v letu 2020 to ni bilo tako številno.

c. Uprizoritveni program

V sklopu uprizoritvenega programa smo pripravili novo gledališko prestavo *Friderik, grajska podgana*, katere glavni junak je grajska podgana Friderik. V predstavi nas seznanja z zgodovino gradu in mesta ter opiše pomembne dogodke, ki so se pripetili, in pomembne osebnosti, ki so povezane z zgodovino gradu. In vse to na igriv in zabaven način namiznega lutkovnega gledališča. Istoimensko

slikanico je napisala Barbara Brodnik, ilustriral jo je Gorazd Vahen, predstava pa je nastala v režiji Irene Rajh ter v dramtizaciji in dramaturgiji Anžeta Viranta. Prva uprizoritev je bila predvidena 15. maja 2020 v sklopu 10. grajskih dni, ki pa smo jih morali zaradi ukrepov v povezavi s preprečevanjem širjenja covid-19 odpovedati. Predstavo smo tako premierno uprizorili 3. oktobra 2020, tej je sledila le še ena uprizoritev, vse ostale razpisane termine do konca leta pa smo bili ponovno prisiljeni odpovedati. V decembru smo zato za različne naročnike predstavo skupaj z obiskom dedka Mraza izvedli tudi v petih ponovitvah prek aplikacije Zoom.

Friderik, grajska podgana, lutkovna predstava za otroke od tretjega leta (Grajsko gledališče), 3. 10. (premiera), 10. 10. 2020.

V sklopu uprizoritvenega programa smo v letu 2020 izvedli sedem ponovitev predstave (od tega dve v živo in pet prek spletne aplikacije Zoom). Predstav v živo se je udeležilo 56 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Na podlagi zelo dobrih odzivov preteklih let smo v ponudbo uprizoritvenega programa vključili novo predstavo s skrbno izbrano tematiko, hkrati pa skrbimo za njeno dosledno izvedbo. Predstavo ocenjujemo za zelo uspešen projekt, kar se kaže tudi v številu prodanih vstopnic, saj sta bili obe uprizoritvi skoraj razprodani, poleg tega pa je predstava prva prireditev, ki smo jo uspešno izvedli tudi prek aplikacije Zoom.

Kriterij učinkovitosti: Dosežen je bil dolgoročni cilj, da bi obiskovalci prepoznali Ljubljanski grad tudi kot ponudnika tovrstnih kakovostnih vsebin, kamor bi se z veseljem vračali.

Kriterij primernosti: Ocenjujemo, da produkcija gledaliških predstav, ki tematsko sovpadajo z grajskimi vsebinami, pomeni dodano vrednost kulturno-umetniškega programa Ljubljanskega gradu.

Kriterij dostopnosti: Ceno vstopnice za ogled predstave smo določili tako, da je konkurenčna glede na preostale ponudnike na trgu. Predstava je vključena tudi v ponudbo pedagoških programov za predšolske in osnovnošolske skupine. Ker si želimo, da bi lahko grajske vsebine delili tudi s tistimi, ki ne morejo obiskati Gradu, smo predstavo zasnovali tako, da omogoča tudi možnost gostovanja.

č. Izobraževalni program

V sklopu izobraževalnega programa smo letos veliko pozornosti namenili tematski razstavi *Za devetimi gorami; Slovensko pripovedno izročilo v Kazematah*. Pripravili smo pester in raznolik obrazstveni program, vendar smo ga bili zaradi ukrepov v povezavi s preprečevanjem širjenja koronavirusa prisiljeni delno odpovedati, delno pa prestaviti v leto 2021. V letu 2020 smo tako glede na dane možnosti uspešno izvedli le dve prireditvi, in sicer *Pripovedovalsko delavnico za otroke in njihove starše* s Špelo Frlic ter pogovorni večer *Pravljica in odrasli*.

Tudi pri ostalih prireditvah znotraj tega programskega sklopa smo nekatere prestavili na kasnejši čas, spet druge pa smo morali odpovedati. Kljub temu smo, glede na dane razmere, v tem obdobju izvedli pester program.

Za mlajše obiskovalce smo med zimskimi počitnicami izvedli delavnice *Počitniška pustolovščina v svetu pravljic in legend*, kjer so se otroci spoznali s številnimi viteškimi in zmajskimi zgodbami, lutkami ter gledališčem kamišibaj. Nadaljevali smo z doživljajskimi delavnicami v sklopu *Šole zmajeslovja*, ki je postala primer dobre prakse v izobraževalnem programskem sklopu. Najbolj prepoznavna obraza delavnic ostajata profesor zmajeslovja in pustolovka, nadgradili pa smo tudi vlogo čarodejke, sestre profesorja zmajeslovja, ki vedno znova poskrbi za številne pripetljaje in zaplete. Tudi v sklopu *Šole zmajeslovja* smo bili zaradi ukrepov, povezanih s covid-19, prisiljeni dve srečanja odpovedati. Smo pa v času poletnih počitnic poleg dveh terminov že uveljavljenega celotedenskega programa *Od paža do viteza* izvedli še dva termina na novo zasnovanega celotedenskega programa *Pustolovske počitnice s profesorjem zmajeslovja*, v sklopu katerega so se otroci družili z že poznanimi obrazi iz *Šole zmajeslovja*: profesorjem zmajeslovja, pustolovko in čarodejko na novi nepozabni pustolovščini.

V letošnjem letu smo v sodelovanju z zeliščarko Jožico Bajc Pivec povsem na novo zasnovali cikel zeliščarskih delavnic in predavanj, ki smo ga realizirali v prilagojeni izvedbi. V sodelovanju z grajskim kaligrafom Mirom Knezom smo kljub odpovedi prvotno predvidenih terminov v marcu tečaj kaligrafije uspešno izvedli v juniju ter naknadno razpisanih terminih v septembru, novembrske termine pa smo morali odpovedati.

V sklopu rojstnodnevnih programov, ki jih izvajamo po gradu in v Zmajevem brlogu, ki je namenjen izključno pedagoškim in izobraževalnim vsebinam, smo pripravili nov program, namenjen otrokom od 4. leta starosti, in ga poimenovali Zmajski turnir.

Kratke predstavitve izvedenih prireditev

Počitniška pustolovščina v svetu pravljic in legend, zimske počitniške delavnice

(17.–21. 2. 2020)

Med zimskimi počitnicami smo za osnovnošolce izvedli celotedenske počitniške delavnice, katerih glavna tema so bile pravljice, saj so gradovi polni legend in zgodb. Tako smo otroke popeljali skozi razburljivo pustolovščino po skritih kotičkih grajskega podzemlja, kjer so spoznali skrivnosti iz sveta zmajev, raziskovali, kako je vitez Erazem pobegnil z Ljubljanskega gradu, odkrivali čarobni svet lutk in si ogledali predstavo kamišibaj.

Poletno počitniško varstvo

V času poletnih počitnic smo prvotno predvideli dva termina celotedenskih počitniških varstev, vendar smo zaradi velikega interesa naknadno dodali še dva termina. V juliju smo tako v dveh terminih izvedli že uveljavljeni program *Od paža do viteza*, v avgustu pa smo pripravili povsem nov program *Pustolovske počitnice s profesorjem zmajeslovja*, ki smo ga prav tako izvedli v dveh terminih.

- **Od paža do viteza**, celotedensko poletno počitniško varstvo (6.–10. 7. in 27.–31. 7. 2020)

Otroke je cesar pozval, naj se izurijo za nove viteze, za to nalogo pa je pooblastil viteza Jurija in lokostrelko. Otrokom je vsak dan pripravil nove preizkušnje in naloge, iz katerih so se učili o zgodovini gradu, srednjeveških navadah in viteškem življenju. Izdelali so si bojno opremo in se urili v lokostrelskih in viteških veščinah. Zadnji dan so na viteškem turnirju pred cesarjem pokazali svoje znanje in tako postali vitezi.

- **Pustolovske počitnice s profesorjem zmajeslovja**, celotedensko počitniško varstvo (10.–14. 8. in 24.–28. 8. 2020)

Med pustolovskimi počitnicami so se otroci družili s profesorjem zmajeslovja, njegovima vajenkama pustolovko in lokostrelko ter čarodejko, profesorjevo nagajivo sestro, ki je poskrbela za nemalo zapletov. Prek različnih izzivov in nalog so otroci tako raziskovali skrite grajske kotičke, spoznavali zanimive grajske zgodbe ter se poučili o značilnostih različnih zmajev. Hkrati pa so imeli še prav

posebno nalogo, in sicer so morali vse pridobljeno znanje uporabiti, da so odkrili, kje je prav poseben kristal, ki izpolnjuje želje, ter ga uspešno skriti pred čarodejko, ki si ga je želela prilastiti.

Šola zmajeslovja so doživljajske delavnice s profesorjem zmajeslovja, pustolovko in sestro profesorja zmajeslovja – čarodejko. Program, ki je namenjen družinam, je v letu 2020 potekal že četrto leto zapored. Program je zasnovan v obliki šestih pustolovskih srečanj, v sklopu katerih je čarodejka, profesorjeva sestra, pripravila različne preizkušnje in uganke, pri reševanju izzivov pa sta otrokom pomagala profesor zmajeslovja in pustolovka. Otroci so tako prek različnih izzivov poleg značilnosti različnih zmajev in zgodovine gradu spoznavali tudi skrivnosti in zanimivosti iz sveta narave ter opravili številne kemijske poskuse, s pomočjo katerih so uspešno opravili zastavljene naloge in rešili vse zapletene uganke.

Prva dva termina smo izvedli v skladu s prvotnim načrtom, tretji termin pa smo s 4. aprila 2020 prestavili na 20. junij 2020. Uspešno smo izvedli tudi četrto srečanje 26. septembra, zadnji dve pa smo bili zaradi ukrepov v povezavi s preprečevanjem širjenja korona virusa prisiljeni odpovedati.

Izvedeni termini v drugem semestru šolskega leta 2019/2020:

- 1. 2. 2020 ob 11.00: **Uročena pustolovka;**
- 7. 3. 2020 ob 11.00: **Začarani zmaji;**
- 20. 6. 2020 ob 11.00 (prvotni termin 4. 4. 2020): **Elikvir življenja.**

Izvedeni termin v prvem semestru šolskega leta 2020/2021:

- 21. 9. 2020 ob 11.00: **Uvod v zmajeslovje.**

Tematski predavanja in delavnice z zeliščarko Jožico Bajec Pivec (11. 2., 9. 6. in 23. 6., 7. 7., 21. 7. 2020)

Po uspešno izvedenem uvodnem predavanju z izkušeno zeliščarko Jožico Bajec Pivec, na katerem nam je na zelo zanimiv način predstavila vse osnovne informacije, ki bi jih moral poznati vsak zeliščar: kje in kako nabirati zdravilne rastline ter kako jih uporabiti v domačih pripravkih, smo morali predstaviti termine zeliščarskega predavanja in delavnic, ki smo jih predvideli vsak mesec do vključno junija. Junijsko delavnico *Mazilo iz domače kuhinje*, ki je bila sicer predvidena kot zadnja, smo po ponovnem odprtju gradu izvedli kot prvo. Udeleženci so na njej poleg zdravilnih lastnosti posameznih rastlin spoznali učinkovite recepte, kako iz domačih sestavin izdelati mazilo, dezodorant

in balzam za ustnice. Dva tedna kasneje smo izvedli še terensko delavnico, v sklopu katere so udeleženci spoznavali zdravilne rastline na Grajskem griču, v Zmajevem brlogu pa so izdelali še zeliščni namaz. Temu je sledila delavnica *Naredi si svojo tinkturo*, na kateri so udeleženci izvedeli več o lastnostih, zdravilnih učinkih ter načinu priprave različnih tinktur, na koncu pa si je še vsak izdelal svojo za domov. Celoten cikel smo zaključili s predavanjem *Zelišča v službi zdravja*, na katerem je bilo predstavljenih veliko različnih nasvetov in receptov, kako s pomočjo zdravilnih rastlin okrepiti svoj imunski sistem ter ubraniti telo pred virusi. Zadnje predavanje smo izvedli v drugi polovici julija, nosilo je naslov *Spomladanske zdravilne rastline*.

Prvotni in nadomestni termini zeliščarskih predavanj in delavnic:

- 1. 2. 2020 ob 17.30: **Spomladanske zdravilne rastline**, tematsko predavanje;
- 9. 6. 2020 ob 17.30: **Mazilo iz domače kuhinje**, praktična delavnica;
- 23. 6. 2020 ob 17.30 (prvotni termin 14. 4.): **Spoznavanje zdravilnih rastlin na Grajskem griču in zeliščni namaz**, terenska delavnica;
- 7. 7. 2020 ob 17.30: **Naredi si svojo tinkturo** (prvotni termin 12. 5.), praktična delavnica;
- 21. 7. 2020 ob 17.30: **Zelišča v službi zdravja** (prvotni termin 10. 3.), tematsko predavanje.

Tečaj kaligrafije (dva sklopa tečajev)

V sodelovanju z Mirom Knezom, izkušenim grajskim pisarjem, smo za ljubitelje lepopisja različnih starosti v letu 2020 organizirali dva sklopa tečajev kaligrafije. Namesto v marcu smo prvega izvedli junija, za drugega smo naknadno razpisali termine in ga uspešno izvedli v septembru, novembrskega pa smo bili prisiljeni odpovedati. Udeleženci so lahko izbirali med različnimi pisavami. Poučili so se o osnovnih potezah izbrane pisave ter njenih elementih, malih in velikih črkah, številkah in ločilih ter na koncu ustvarili svoj prvi kaligrafski izdelek, na koncu pa so prejeli še priznanje za uspešno opravljeni tečaj.

Prvotni in nadomestni termini:

- Prvi sklop: 8. 6., 15. 6., 22. 6., 29. 6. 2020 (prvotni termin: 17. 3., 24. 3., 31. 3., 7. 4. 2020);
- drugi sklop: 7. 9., 14. 9., 21. 9., 28. 9. 2020.

Spremljevalni program tematske razstave Za devetimi gorami; Slovensko pripovedno izročilo:

- **Pripovedovalska delavnica za otroke in njihove starše** (19. 9. 2020)

Prvi dogodek, ki smo ga uspešno izpeljali v sklopu spremljevalnega programa, je bila pripovedovalska delavnica, ki smo jo organizirali v sodelovanju s Špelo Frlic. Skupaj smo se odpravili na Grajski grič, kjer so otroci prek zabavnih iger z besedami in njihovimi pomeni krepili večino ubesedovanja domišljjskih podob ter odkrivali, kaj vse zmorejo besede, hkrati pa so se urili tudi v poslušanju.

– **Pravljica in odrasli** (15. 10. 2020)

Pogovorni večer smo organizirali v sodelovanju z avtorico predstave Anjo Štefan, ki je pripovedovala izbrane slovenske ljudske pravljice za odrasle. Soavtorica razstave Irena Matko Lukan pa je skupaj s psihologinjo dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič, profesorico na Fakulteti za socialno delo, družinsko terapevtko, eno največjih poznavalk psihologije družine pri nas, spregovorila o pomenu in moči ljudskih pripovedi.

Festival Bobri (23. 1. 2020)

Osrednja tema letošnjega festivala kulturno-umetnostne vzgoje, ki je potekal že dvanajsto leto zapored, je bila »umetnost-tehnologija-znanost«. V ta namen smo pripravili interaktivni vodeni ogled z naslovom *Friderikove preizkušnje*, ki smo ga na ta dan v sklopu festivala izvedli dvakrat.

Prešernov dan (8. 2. 2020)

Na osrednji slovenski kulturni praznik je Ljubljanski grad tudi letos obiskovalcem ponudil brezplačen ogled kulturnih vsebin. Ob tej priložnosti smo pripravili naslednje brezplačne vodene ogled: klasično vodstvo po Ljubljanskem gradu (en termin), vodstvo po razstavi *Mogočni varuhi preteklosti: Gradovi na Slovenskem* (en termin), vodeni ogled *Časovnega stroja – od Emone do mestnega simbola* (dva termina), vodstvo po razstavi *Slovenska zgodovina* (en termin), za otroke od 5. leta (en termin) pa vodeni ogled *Friderik Prvi – pregnana podgana in njena ukana* (število obiskovalcev 5.053).

Programi za praznovanje rojstnih dni

V Zmajevev brlogu uspešno izvajamo rojstnodnevne programe, saj nam novi prostor omogoča, da smo ponudbo popestrili s pogostitvijo v organizaciji Ljubljanskega gradu.

Tematski programi zabavnega in poučnega praznovanja rojstnega dneva »po grajsko«:

- **Viteško zmagoslavje**: viteški rojstni dan (5+);
- **Zarota grajskega prestola**: princeskin rojstni dan (5+);

- **Izginotje zmajske melodije:** zmajski rojstni dan (5+).

Prav tako smo v letu 2020 za mlajše otroke pripravili nov program **Turnirski rojstni dan:** Zmajski turnir, ki je namenjen otrokom od 4. leta starosti.

V letu 2020 smo v sklopu Izobraževalnega programa izvedli 47 prireditev, ki se jih je udeležilo 560 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Letošnji kulturno-umetniški program smo posvetili slovenskemu pripovednemu izročilu, zato smo v sklopu izobraževalnega programa pripravili pester nabor novih vsebin za različne generacije. V danih okoliščinah nam je uspelo izvesti le dve prireditvi, ki pa sta bili med obiskovalci zelo dobro sprejeti, zato smo večji del preostalega programa predstavili na leto 2021. Uspešno pa smo izvedli prireditve, ki smo jih že prvotno predvideli ali pa predstavili na ugodnejši del leta, in sicer med poletjem in v začetku jeseni. Glede na odzive obiskovalcev ocenjujemo, da smo v skladu z danimi možnostmi dosegli zastavljene cilje za izvedene programe, čeprav v precej zmanjšanem obsegu.

Kriterij učinkovitosti: S številom prodanih vstopnic smo bili v začetku leta zelo zadovoljni, saj so se vse vsebine dobro prodajale. Od maja, ko je grad spet odprl svoja vrata za obiskovalce, pa se je izkazalo, da je žal celotno stanje vplivalo tudi na število obiskovalcev prireditev, kar se je izrazilo pri občutno manjšem prodanem številu vstopnic za Šolo zmajeslovja, za zeliščarske delavnice ter za pripovedovalsko delavnico. Jeseni se je sicer interes za obisk prireditev povečal, vendar smo jih bili ponovno prisiljeni odpovedati.

Kriterij primernosti: Ocenjujemo, da so vsebine starih obrti, slovenskega ljudskega izročila ter programov, povezanih s kulturno dediščino Ljubljanskega gradu, primerna tema, saj je bilo za programe doslej zadovoljivo zanimanje med različnimi generacijami.

Kriterij dostopnosti: Prizadevamo si, da bi s ponujenimi vsebinami pritegnili vse starostne skupine. Pri plačljivih prireditvah ceno vstopnice določimo tako, da je dostopna širšemu krogu obiskovalcev, zato smo v prvem polletju obiskovalcem ponudili kar nekaj brezplačnih vsebin in prireditev. Za večjo dostopnost si prizadevamo tudi z udeležbo na različnih festivalih ali dnevih odprtih vrat, kakršna sta na primer festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri in Prešernov dan.

d. Tradicionalne prireditve

Tradicionalne prireditve na Ljubljanskem gradu so namenjene širšemu krogu ljudi – predvsem naključnim domačim in tujim obiskovalcem. Njihova vsebina večinoma temelji na slovenskih običajih in zgodbah, ki so neposredno ali pa tesno povezani z Ljubljanskim gradom, Ljubljano in Slovenijo. Zaradi razglasitve epidemije, ukrepov v povezavi s preprečevanjem širjenja covid-19 in racionalizacije porabe sredstev smo žal morali večino prireditev iz tega programskega sklopa odpovedati.

Kratke predstavitev izvedenih prireditev

Jurjevanje (23. 4. 2020)

Jurjevanje na Ljubljanskem gradu ima v Ljubljani zelo dolgo tradicijo; Ljubljančani so v preteklosti praznik zaznamovali na dva načina: najprej s slovesno mašo v čast sv. Juriju, zavetniku mesta Ljubljane, nato pa s prijetnim druženjem na Ljubljanskem gradu. Zaradi razglasitve epidemije je prireditev letos iz grajske kapele potekala brez občinstva in prek videoprenosa na spletu.

Grajski piskači, v sodelovanju z zavodom Turizem Ljubljana (1. 8.–29. 9. 2020), vsako soboto ob 11.30 ob lepem vremenu.

Zaradi pozno objavljenega razpisa Turizma Ljubljana in posledično pomanjkljivega financiranja se je projekt v nasprotju z lanskim letom izvajal samo v ob sobotah v avgustu in septembru, prejšnja leta pa je potekal od julija do septembra.

V letu 2020 smo pripravili 10 tradicionalnih prireditev, za katere je nemogoče oceniti število obiskovalcev, saj so bile izvajane bodisi prek spleta bodisi na Razglednem stolpu.

Kriterij uspešnosti: Večina prireditev v tem sklopu je bila odpovedana zaradi danih razmer, zaradi tega programskega sklopa ne moremo oceniti kot uspešnega.

Kriterij učinkovitosti: Zaradi večinoma brezplačnih vsebin v tem sklopu se finančni vložek ne povrne neposredno z vstopnino, vendar so rezultati dolgoročni, saj prireditve zajamejo raznoliko občinstvo, na katero prenašamo védenje o tradiciji in običajih, povezanih z Ljubljanskim gradom, našim mestom in državo.

Kriterij primernosti: Tradicionalne prireditve praviloma izhajajo iz dediščine Ljubljanskega gradu, Ljubljane in slovenskih običajev, kar se je že v preteklosti pokazalo kot zanimivo, predvsem zaradi pozitivnih odzivov obiskovalcev posameznih prireditev, kljub zelo okrnjeni izvedbi v letu 2020.

Kriterij dostopnosti: Vse prireditve, ki so bile izvedene v tem sklopu, so bile brezplačne, posledično torej široko dostopne.

e. Film

Tradicionalni filmski večeri na Grajskem dvorišču ostajajo eno najbolj priljubljenih in obiskanih poletnih dogajanj v prestolnici in pomemben del njenega kulturnega turizma. Organizatorja Filma pod zvezdami sta poleg Javnega zavoda Ljubljanski grad tudi Kinodvor in Mestna občina Ljubljana. Zaradi ukrepov, povezanih s preprečevanjem širjenja covid-19, smo glede na pretekla leta Film pod zvezdami v letu 2020 izvedli v polovičnem obsegu in tudi ob strogem upoštevanju varnostne razdalje med obiskovalci.

Program **Film pod zvezdami 2020** (Grajsko dvorišče, 16. 7.–8. 8. 2021):

- 16. 7. 2020: otvoritveni večer: **Jadralke** (Alex Holmes, VB, 2018, 97');
- 17. 7. 2020: **Parazit** (Bong Joon-ho, Južna Koreja, 2019, 132');
- 18. 7. 2020: **Bilo je nekoč ... v Hollywoodu** (Quentin Tarantino, ZDA/VB, 2019, 161');
- 19. 7. 2020: **Bolečina in slava** (Pedro Almodóvar, Španija, 2019, 113');
- 20. 7. 2020: **Zgodbe iz kostanjevih gozdov** (Gregor Božič, Slovenija/Italija, 2019, 81');
- 21. 7. 2020: **Deževen dan v New Yorku** (Woody Allen, ZDA, 2019, 92');
- 22. 7. 2020: predpremiera: **Ostržek** (Matteo Garrone, Italija/Francija, 2019, barvni, 125');
- 23. 7. 2020: **Portret mladenke v ognju** (Céline Sciamma, Francija, 2019, 120');
- 24. 7. 2020: posebna projekcija: **Marianne & Leonard: Ljubezenske pesmi** (Nick Broomfield, Kanada/VB, 2019, 102');
- 25. 7. 2020: **Nož v hrbet** (Rian Johnson, ZDA, 2019, 130');
- 26. 7. 2020: **Judy** (Rupert Goold, VB, 2019, 118');
- 27. 7. 2020: **1917** (Sam Mendes, ZDA/VB, 2019, 118');
- 28. 7. 2020: predpremiera: **Medena dežela** (Tamara Kotevska in Ljubomir Stefanov, Severna Makedonija, 2019, 86');
- 29. 7. 2020: **Lara** (Jan-Ole Gerster, Nemčija, 2019, 98');

- 30. 7. 2020: **Emma** (Pablo Larraín, Čile, 2019, 107');
- 31. 7. 2020: **Resnica** (Hirokazu Koreeda, Francija/Japonska, 2019, 107');
- 1. 8. 2020: **Joker** (Todd Phillips, ZDA, 2019, 122');
- 2. 8. 2020: **Kam si izginila, Bernadette?** (Richard Linklater, ZDA, 2019, 111');
- 3. 8. 2020: **Obtožujem!** (Roman Polanski, Francija/Italija, 2019, 133');
- 4. 8. 2020: **Čas deklišтва** (Greta Gerwig, ZDA, 2019, 135');
- 5. 8. 2020: **Svetilnik** (Robert Eggers, ZDA/Kanada, 2019, 110');
- 6. 8. 2020: posebna projekcija: **Skrito življenje** (Terrence Malick, Nemčija/ZDA, 2019, 174');
- 7. 8. 2020: **Nesrečniki** (Ladj Ly, Francija, 2019, 102');
- 8. 8. 2020: Vikendova predpremier: **Pod belimi pečinami** (William Nicholson, VB, 2019, 100').

Leta 2020 smo v sklopu filmskega programa prikazali 19 filmov (pet projekcij je bilo zaradi slabega vremena izvedenih v Kinodvoru), ki si jih je na Grajskem dvorišču skupno ogledalo 7151 obiskovalcev.

Kriterij uspešnosti: Od štiriindvajsetih smo na Grajskem dvorišču prikazali devetnajst filmov, pet filmskih predstav smo zaradi slabe vremenske napovedi izvedli v Kinodvoru.

Kriterij učinkovitosti: Razmerje med vloženimi sredstvi in rezultatom je bilo pri tem sklopu pozitivno, kljub zmanjšani zmogljivosti prireditvenega prostora ter ob upoštevanju vseh ostalih ukrepov v povezavi s preprečevanjem širjenja virusa.

Kriterij primernosti: Vsako leto se povpraševanje po filmih, predvajanih na Grajskem dvorišču, povečuje, s tem pa tudi prepoznavnost programa ne samo v prestolnici, ampak tudi širše. Kljub težjim razmeram za izvedbo in obisk prireditve je bil projekt dobro obiskan, pet projekcij je bilo tudi razprodanih.

Kriterij dostopnosti: Filmske projekcije si je na gradu ogledalo 7151 obiskovalcev, v povprečju 376 obiskovalcev na predstavo. Med obiskovalci je bilo opaziti tudi znaten delež tujcev, saj je bila večina filmov v angleškem jeziku s slovenskimi podnapisi.

f. Muzejsko-razstavni program

Muzejsko-razstavni program Ljubljanskega gradu sega na različna področja, a hkrati pomeni zaokroženo celoto, kar obiskovalcem omogoča boljše razumevanje zgodovinskega razvoja gradu ter njegove ožje in širše okolice. Vanj sodi sedem stalnih postavitev. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* pregledno in jedrnato predstavi zgodovinski razvoj območja med Alpami in Jadranom, *Virtualni grad* pa se osredotoča na predstavitev zgodovine in razvoja Ljubljanskega gradu. Stalna postavitve *Kaznilnica* obravnava obdobje, ko je bil Ljubljanski grad preurejen v ustanovo za izvajanje prostostnih kazni, stalna postavitve *iLjubljana* umešča Grajski grič v kontekst mesta pod njim, stalna postavitve *Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu* pa prikazuje obnovo gradu. *Lutkovni muzej* celostno prikazuje stoletno dediščino in zgodovino lutkarstva na Slovenskem, na razstavi *Grajsko orožje*, novosti iz leta 2019, ob verodostojno rekonstruiranih primerkih spoznamo, kakšno je bilo videti orožje, ki so ga v slovenskem prostoru uporabljali ob koncu srednjega veka. Ljubljanski grad, razstavo *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej* si je mogoče ogledati tudi s sistemom avdiovođenja, ki je trenutno na voljo v štirinajstih jezikih.

Muzejsko-razstavni program populariziramo tudi z izvedbo rednih kostumiranih vodenih ogledov *Časovni stroj* in *Izza grajskih rešetak* ter tudi prek pustolovske igre z elementi »escape rooma« *Grajski pobeg*. Novost iz leta 2020 je tudi aplikacija *Modrosti o grajski trti in vinu*, ki obiskovalcem omogoča samostojen ogled zanimivosti na poti od Ljubljanskega gradu do Grajskega vinograda.

Osvežili smo nabor pedagoških programov, ki jih izvajamo za izobraževalne ustanove. Med 24 programi, ki so namenjeni različnim starostnim skupinam, smo na novo umestili vodena ogleda po razstavi *Za devetimi gorami*; najmlajšim vodeni ogled *Pokukajmo med pravljice*, starejšim pa vodeni ogled *Za devetimi gorami*. Med pedagoško ponudbo smo sta novost tudi lutkovna predstava *Friderik, grajska podgana* in doživljajska kulinarčna delavnica *Skrivni recepti grajskega kuharja*, ki sta namenjeni predšolskim otrokom in učencem prve in druge triade osnovnih šol ter vodeni ogled *Friderikove preizkušnje*, ki je namenjen učencem prve in druge triade osnovnih šol. Oba programa sta del projekta *Grad na obisku*, v sklopu katerega smo zasnovali vsebine, s katerimi lahko gostujemo tudi zunaj grajskih zidov.

Virtualni grad

Virtualni grad, dvanajstminutni virtualni sprehod po grajski zgodovini, obiskovalcem kratko in strnjeno predstavi celotno zgodovino Ljubljanskega gradu, njegov arhitekturni razvoj in arheološka

spoznanja vse od prazgodovine, pozne bronaste dobe, antike, zgodnjega srednjega veka, srednjega veka, novega veka pa do 20. stoletja; ponuja bogato znanje in razmislek o razvoju, namembnosti in kulturni dediščini Ljubljanskega gradu. Avdioposnetek je na voljo v slovenščini in trinajstih tujih jezikih.

Stalna razstava *Kaznilnica*

Kaznilnica se s svojo predstavitvijo osredotoča na 19. in začetek 20. stoletja, ko je bil Ljubljanski grad preurejen za potrebe delovanja mestne kaznilnice. Razstava je na ogled v nekdanjih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na prepletu stavbne dediščine samic in vsebin, ki pojasnjujejo vlogo celotnega grajskega poslopja v tem obdobju; sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Ljubljanskega gradu kot neločljivega člena v urbanem razvoju Ljubljane, kompleksa, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Predstavitev je privlačna predvsem zaradi razstavljenega izvirnega stavbnega pohištva, kronološkega pregleda kaznilniških faz in navidezne resničnosti – holograma, ki ga spremlja generirani zvok. Vsebine na razstavi so na voljo v osmih jezikovnih različicah.

Stalna razstava *Slovenska zgodovina*

Razstava *Slovenska zgodovina* vsebinsko zajema tematsko in geografsko široko območje današnje Slovenije in ima pomembno vlogo, saj obiskovalce usmerja tudi v druge slovenske muzejske ustanove, katerih muzealije jo dopolnjujejo. Gre za temeljit pregled slovenske zgodovine, kulture in etnologije, hkrati pa razstava krepi nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost Slovenije pri tujih. Vsebina, zanimivo predstavljena multimedijsko, je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih (prek sistema avdiovođenja v 14 jezikih), ogled pa je prilagojen tudi gibalno in senzorno oviranim.

Lutkovni muzej

Stalna razstava Lutkovnega muzeja s podnaslovom *Podobe slovenske lutkovne umetnosti, 1910–1990*, ki smo jo odprli 26. maja 2015, celostno prikazuje stoletno dediščino slovenskega lutkarstva. Postavljena je v dveh sklopih. Prvi je namenjen začetkom lutkovne umetnosti na naših tleh in njenemu razvoju do leta 1968, ko je umrl Jože Pengov, prvi ravnatelj Mestnega lutkovnega gledališča Ljubljana, v drugem pa sta prikazana razvoj in modernizacija slovenskega lutkarstva, pri katerih so sodelovali tudi sodobni literarni in likovni ustvarjalci. Stalno postavitev vsebinsko dopolnjujejo eksponati iz sodobnih lutkovnih predstav. Razstava je zasnovana interaktivno. Poleg multimedijskih vsebin so obiskovalcem na voljo lutkovni odri, kjer se lahko preizkusijo v oživljanju marionet ter

ročnih in senčnih lutk. Vsebine so na voljo v petih jezikih (prek sistema avdiovođenja v 14 jezikih) in so dostopne tudi gibalno oviranim.

iLjubljana

Ljubljanski grad je ob dvatisoči obletnici ustanovitve rimskega mesta Emona postal bogatejši za novo stalno razstavo *iLjubljana* na Razglednem stolpu, ki obiskovalce vabi k raziskovanju mesta v 4500 letih poselitve. Izjemna strateška lega z dobrimi prometnimi povezavami je omogočala kontinuirano poselitev ožjega središča mesta, posamezni zgodovinski dogodki pa so ga stoletja tudi dodobra preoblikovali. Razstava z vizurami in pogledom na Ljubljano prikazuje glavne poselitvene preseke v njenem razvoju, s posebnim poudarkom na prostorskih danostih in urbanizmu, ter obiskovalce usmerja na posamezne lokacije v mestu. Hkrati dopolnjuje manjkajoči člen stalnih razstav na Ljubljanskem gradu z umestitvijo Grajskega griča v kontekst mesta pod njim.

Obnova in revitalizacija Ljubljanskega gradu

Na stalni postavitvi v Spodnjem lapidariju je predstavljeno fotografsko gradivo, opremljeno z ustreznimi komentarji, ki prikazuje obnovo in revitalizacijo Ljubljanskega gradu. Proces je potekal v treh fazah: raziskave, obnova in revitalizacija. Gradivo, ki je na ogled, je iz arhivov arhitekturnega biroja Ambient, ki so ga v šestdesetih letih 20. stoletja na javnem razpisu izbrali za projektanta obnove.

Grajsko orožje iz poznega srednjega veka

Aprila 2019 smo v pritličju Erazmovega stolpa odprli novo stalno razstavo Grajsko orožje, kjer obiskovalci ob verodostojno rekonstruiranih primerkih, razstavljenih v Erazmovem stolpu Ljubljanskega gradu, lahko spoznajo, kakšno je bilo videti orožje, ki so ga v slovenskem prostoru uporabljali ob koncu srednjega veka. Postavitev je umeščena na Ljubljanski grad, ki je kot vojaška utrdba dolga stoletja varoval mesto in pokrajino pod seboj. Za njegovim obzidjem je domovala tudi velika orožarna, v kateri so hranili raznovrstno bojno opremo, topništvo, strelivo in druge potrebščine za obrambo dežele. Od te vojaške opreme so se ohranili le skromni ostanki. Vsebine na razstavi so na voljo v štirih jezikovnih različicah.

Kriterij uspešnosti: Zaradi celovite in kakovostne predstavitve premične in nepremične kulturne dediščine ocenjujemo programski sklop kot uspešen, na drugi strani pa je bil zaradi razglasitve epidemije in tudi zaprtja Ljubljanskega gradu v spomladanskem in jesenskem času opazen drastičen upad obiska posameznikov in organiziranih skupin.

Kriterij učinkovitosti: Na učinkovitost muzejsko-razstavnega programa kaže ugodno razmerje med vloženimi sredstvi, ki so potrebna za vsakodnevno zagotavljanje dostopnosti tega sklopa obiskovalcem, žal je v letu 2020 programski sklop dosegel veliko manj obiskovalcev kot v preteklih letih, pri nekaterih stalnih razstavah je upad obiska znašal tudi do 83 % manj v primerjavi z letom 2019.

Kriterij primernosti: Glede na dejstvo, da stalne postavitve na Ljubljanskem gradu predstavljajo široko področje kulturne dediščine in imajo veliko pedagoško vrednost, hkrati pa pomenijo dodano vrednost v celotni kulturni ponudbi, je primernost tega programskega sklopa očitna.

Kriterij dostopnosti: Ocenjujemo, da je muzejsko-razstavni program med vsemi programskimi sklopi najdostopnejši, saj je obiskovalcem na voljo vse dni v letu (z izjemo spomladanskega in jesenskega zaprtja gradu). Zajema vse starostne skupine, z izvedbo pedagoških programov, ki se vsebinsko navezujejo na različne teme, pa smo poseben učinek dosegli prav pri tej starostni skupini. S sistemom avdiovođenja v slovenskem in 13 tujih jezikih ima programski sklop široko dostopnost med domačimi in tujimi obiskovalci.

g. Hostel Celica

V Hostlu Celica smo tudi v letu 2020 organizirali kulturno-umetniški program, s katerim smo dopolnjevali osnovno dejavnost hostla. Z manjšimi glasbenimi, likovno-galerijskimi in izobraževalnimi prireditvami smo nagovarjali domače in tuje občinstvo. Kljub okrnjenemu kulturnemu programu pa ima hostel Celica še vedno sloves ene izmed ključnih družabnih točk v Ljubljani. Po razglasitvi epidemije sredi marca smo bili prisiljeni odpovedati vse načrtovane prireditve, tako je bilo vse do konca leta z izjemo šestih prireditev, izvedenih v avgustu in septembru.

GLASBA

V letu 2020 smo v sodelovanju s KUD Sestava izvajali tradicionalne torkove koncerte pod imenom Sozvočja sveta, kot eno izmed prizorišč smo sodelovali tudi na ljubljanskem glasbenem festivalu MENT, prav tako je bila ena izmed glasbenih prireditev izvedena v sklopu KAVČ Festivala.

Izvedeni koncerti:

- 7. 1. 2020: **Hamlet Express;**
- 14. 1. 2020: **Anamorphoses;**
- 21. 1. 2020: **Sankofa;**
- 28. 1. 2020: **Y&M;**
- 4. 2. 2020: **Radio Mondo;**
- 6. 2. 2020: **MENT** (Peter Piek, Rush to Relax);
- 11. 2. 2020: **KAVČ Festival;**
- 18. 2. 2020: **Tori Story;**
- 25. 2. 2020: **Duo Aritmija & Miha Erič;**
- 3. 3. 2020: **Yatanu;**
- 25. 8. 2020 – **Yatanu;**
- 1. 9. 2020 – **Vito Marenče Flamenco Duo;**
- 8. 9. 2020 – **Trio Broken Hearts.**

RAZSTAVE

V letu 2020 je bilo v Galeriji Srečišče in na osrednjem hodniku Hostla Celica izvedenih pet razstav, štiri od njih smo pripravili v sodelovanju s KUD Sestava.

Galerija Srečišče, Hostel Celica:

Anja Podreka: Materija – voda (15. 1.–14. 2. 2020)

Likovna razstava

Mapiranje ali kartiranje lastnih misli in emocij je psihološko-likovni proces. Vodne slike so procesualna dela, ki nastanejo pod vodstvom avtomatskega delovanja. Mikroplatna krajin zemlje, vode in ledu so bila na razstavi predstavljena kot zemljevidi ali »mapirani sprehodi« skozi čustva in pokrajine, »mikro-makro« sfer. Hkrati pa so miniature mapirane na veliki površini oziroma steni – kot »točke«, kjer se srečajo emocije in čas. Torej je stena galerije postala velik zemljevid kartiranja platen, na katerem ima vsako izmed njih svoje mesto glede na čas in emocije.

Svetovi Gašperja Trčka (21. 2.–7. 3. 2020)

Razstava slik, haikuji in skladbe Olivieri

Tokratna razstava pesnika in likovnega ustvarjalca Gašperja Trčka je bila pospremljena s knjižico haikujev Stopinje in novo zgoščenko skladb Olivieri (priredba: Rok Zalokar in Lina Rahne, vokal: Lina Rahne in Eva Poženel, klaviature: Rok Zalokar, kontrabas: Janez Krevelj). Gašper je nosil s seboj svetlobo in upanje, kar z njegovo glasbo, poezijo in likovnimi deli raste z nami in v nas. Rad je delil, kar je kipelo v njem, in z razstavo v Galeriji Srečišče je poklonil delček sebe vsem, ki to želijo.

Tišina v motni poletni noči, Pesmi in risbe: Jure Jakob in Anja Jerčič Jakob (11. 3.–10. 4. 2020)

Pesmi in risbe

Galerija Srečišče je gostila vrhunska slovenska ustvarjalca: pesnik Jure Jakob prihaja s knjigo izbranih pesmi, akademska slikarka Anja Jerčič Jakob pa z izborom risb. Sta dvakrat skupaj: Anjine risbe kot del Juretove knjige in Juretove pesmi kot del Anjine razstave. Poezija, ki skuša z razmeroma enostavne, prepoznavne denotativne ravni čim manj vsiljivo priklicati svet, ki je onkraj besed. In podobe, ki s subtilnim sopostavljanjem enostavnih likov in tekstur predstavljajo onkraj vidnega, v vprašljivo, skrivnostno krhkost in nedorečenost človeškega bivanja. Glas in črta. Tišina in čistina.

Hodnik, Hostel Celica

Miha Erič: Pogledi, 25. 2. 2020–27. 3. 2020

Razstava grafik, lesorezov, linorezov in bakrorezov

Miha Erič je diplomiral na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani (smer ilustracija). Je izjemno plodovit ustvarjalec tako na likovnem kot glasbenem področju. Njegova razstava je nosila naslov Pogledi. Gre za novo serijo barvnih lesorezov, linorezov in bakrorezov, v kateri nas umetnik popelje v svoj svet – svet improvizacije, domišljije, idile ..., ki ga doživimo nekako anahronistično (zaradi same tehnike, ki je v sodobnem času zaradi dolgotrajnega postopka tako rekoč v zatonu), po drugi strani pa nas ravno ta anahronizem očara in ponese tja, kamor umetnik želi.

Eduardo Oliveira Bentub: Življenje se ne ustavi, 1. 9. 2020–31. 10. 2020

Slikarska razstava

»Ko se je 'čas ustavil', mi je bil podarjen čas za slikanje in ustvarjalnost.« Besede slikarja Eduarda Oliveire Bentuba, rojenega na Zelenortskih otokih, ki se je pred skoraj 10 leti preselil v Slovenijo in je že več let del ekipe Hostla Celice, povedo veliko o razstavi, ki je bila na ogled na hodniku Hostla Celica. Eduardo Bentub je bil v času, ko se je družabno življenje v Sloveniji za nekaj mesecev »ustavilo«, zelo ustvarjalen. Nastala je zbirka slikarskih del, ki so na ogled na tokratni razstavi. Njegovo ustvarjalnost v tem času potrjuje tudi prejeta nagrada za kakovost likovnih del za umetnike iz tujine na 28. Mednarodnem likovnem simpoziju na Sinjem vrhu nad Ajdovščino. Navdih slikar najde v ljudeh, njihovih vsakdanjih navadah in življenju, predvsem na rodnih Zelenortskih otokih. Za svoje slikarske upodobitve uporablja mešano tehniko.

IZOBRAŽEVANJE

Potopisni ponedeljki in Popotniško novinarstvo

V prvem polletju leta 2020 smo v Slovenski restavraciji Hostla Celica izvedli šest potopisnih predavanj. Kot predavatelje vabimo samostojne popotnike ter izkušene vodnike, saj tako našim obiskovalcem lahko ponudimo celovito sliko. Potopisnim ponedeljkom se je pridružil tudi cikel dogodkov Popotniško novinarstvo, s katerimi dopolnjujemo našo ponudbo potopisnih predavanj.

Izvedena potopisna predavanja:

- 13. 1. 2020: **Po železni cesti od Reteč do Šanghaja;**
- 20. 1. 2020: **Tibet, streha sveta;**
- 27. 1. 2020: **Popotovanje po domovini Majev;**
- 3. 2. 2020: **Turčija;**
- 17. 2. 2020: **Ekvador;**
- 2. 3. 2020: **Poceni po svetu.**

Predavanja, literarni in filmski večeri, delavnice

Galerija Srečišče Hostla Celica je prostor, kjer že leta izvajamo različne literarno-filmske večere, predavanja in delavnice v sodelovanju s KUD Sestava oziroma z drugimi izvajalci. Prireditve v galeriji Srečišče so pogosto povezane z razstavnim ali glasbenim programom v Hostlu Celica.

Izvedena predavanja, literarni in filmski večeri, delavnice:

- 9. 1. 2020: **Zapojte z nami po Štajersko;**
- 25. 1. 2020: **Moč volje; od kod izvira?;**
- 29. 1. 2020: **Analiza mikroplastike v izbranih površinskih in podzemeljskih kraških vodah;**
- 30. 1. 2020: **DIH-ov pub quiz;**
- 13. 2. 2020: **Zapojte z nami po belokranjsko;**
- 26. 2. 2020: **Gradnja in spreminjanje psiholoških struktur;**
- 27. 2. 2020: **DIH-ov pub quiz;**
- 23. 9. 2020: **Večer, posvečen poslanstvu pesniške vizionarske iskre Janeza Premka;**
- 24. 9. 2020: **Literarni večer ob izidu pesniške zbirke Naselili smo se v tkanine;**
- 29. 9. 2020: **Pesnice o pesnicah.**

V letu 2020 smo v Hostlu Celica izvedli 23 prireditev, ki se jih je udeležilo 740 obiskovalcev. V to številko niso vključeni obiskovalci razstav, saj je njihovo število nemogoče določiti.

Kriterij uspešnosti: Z uspešnim partnerskim sodelovanjem s KUD Sestava in drugimi institucijami in z umestitvijo dodatnih vsebin v lastni režiji, kjer so priložnost dobili tudi mladi ustvarjalci in popotniki, ocenjujemo, da je bil programski sklop do razglasitve epidemije uspešen. Kasneje, po razglasitvi epidemije in v času, ko so bili v veljavi številni ukrepi, je bil program izveden v zelo okrnjeni obliki.

Kriterij učinkovitosti: Finančni vložki, potrebni za izpeljavo programa, se v osnovi ne pokrijejo, tudi zaradi dejstva, ker so vse prireditve brezplačne. Dodano vrednost v izvedbi programa na tej lokaciji vidimo predvsem v dejstvu, da Hostel Celica ostaja ena izmed točk živahnega kulturnega dogajanja.

Kriterij primernosti: V Hostlu Celica smo pripravili prireditve, ki nagovarjajo mlajšo in srednjo generacijo, ki Hostel Celica dojema kot odprt prostor ustvarjalnosti in se zaradi tega rada vrača na to prizorišče.

Kriterij dostopnosti: Glede na raznoliko in široko, domače in tudi tuje občinstvo ter predvsem zaradi dejstva, da je večina izvedenih prireditev brezplačna, menimo, da je kriteriju dostopnosti povsem zadoščeno.

Število medijskih objav

Kljub temu da je bil grad v letu 2020 zaprt tri mesece in pol in je bilo vseh izvedenih prireditev le za tretjino v primerjavi z letom 2019, smo v medijih zaznali 2895 člankov, povezanih z delovanjem celotnega Javnega zavoda Ljubljanski grad, od tega je bilo 1845 člankov splošne narave, povezanih z delovanjem Ljubljanskega gradu in tirne vzpenjače, 836 člankov o programskih vsebinah Ljubljanskega gradu, 214 člankov pa je bilo povezanih z delovanjem Hostla Celica.

4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo

V letu 2020 beležimo 236 dni obratovanja tirne vzpenjače in 129 dni zaustavitve zaradi pojava epidemije. Zaustavitev obratovanja je bila v skladu z odloki, ki jih je izdala Vlada Republike Slovenije.

Skupno število prepeljanih potnikov je bilo 97.600 kar znaša 83,46 odstotka manj kot v enakem obdobju leta 2019.

Obratovalni čas tirne vzpenjače je že vrsto let nespremenjen in se prilagaja odpiralnemu času Ljubljanskega gradu. V spomladanskem času smo ga bili zaradi ukrepov za zajezitev epidemije primorani spremeniti za mesece maj, junij, september, oktober in december, od 10.00 do 18.00 ure ter v juliju in avgustu od 10.00 do 22.00 ure. Pri tem pa se je zmanjšala tudi kapaciteta potnikov v kabini na maksimalno dovoljeno kapaciteto v skladu s priporočili NIJZ-ja.

Kljub temu so vse leto potekala redna vzdrževalna dela na napravi, ki se opravljajo v skladu z Zakonom o žičniških napravah za prevoz oseb, standardom SIST EN 1709 in navodili proizvajalca naprave (Garaventa).

V letu 2020 so se opravila pripravljalna dela za izvedbo prvega posebnega pregleda na tirni vzpenjači, ki se opravi po petnajstih letih obratovanja žičniške naprave. Pri tirni vzpenjači se bo ta pregled opravil v prihajajočem letu 2021.

4.3.2 Druge dejavnosti, ki služijo izvajanju dejavnosti javne službe

4.3.2.1 Turistična dejavnost

Ljubljanski grad je v začetku leta 2020 ohranjal svoj položaj med najbolj prepoznavnimi in obiskanimi slovenskimi kulturnimi in turističnimi znamenitostmi doma in v tujini. Januar in februar sta bila meseca, ko se je nadaljeval trend rasti, preden ga je v sredini marca epidemija covid-19 popolnoma ustavila.

Ljubljanski grad je bil zaprt med 14. marcem in 3. majem 2020, ponovno odprt od 4. maja do 23. oktobra ter ponovno zaprt od 24. oktobra do 18. decembra 2020. V času odprtja smo prodali 154.541 različnih vstopnic, kar je 18,02 odstotka glede na leto 2019. Pri tem moramo poudariti, da so vladni odloki vplivali tudi na obratovanje tirne vzpenjače. Le-ta zaradi vladnih ukrepov in omejitev ni mogla obratovati in je ostala zaprta dlje časa kot sam grad. To dejstvo je tudi pomembno vplivalo na število prodanih vstopnic in vozovnic.

Povprečna vrednost prodane vstopnice je padla za 1,4 odstotne točke, kar je kljub padcu dober kazalnik, saj so bile uvedene tudi posamezne cenejše vstopnice. Vsi načrtovani obiski turističnih skupin od marca so bili odpovedani oziroma prestavljeni v leto 2021, saj so bili v veliki večini odvisni od letalskih povezav. Epidemija covid-19 je tako botrovala popolni zaustavitvi načrtovanih projektov na področju turistične dejavnosti do konca leta.

V začetku delovanja zavoda, v letu 2011, je bil delež obiskovalcev, ki so kupili katero od grajskih vstopnic, 28,68-odstoten. V letu 2019 je bil omenjeni delež na ravni 64,18 odstotka, v letu 2020 pa je padel na 49,3 odstotka.

Za povečanje tržnega deleža turističnih produktov smo v prvih dveh mesecih obiskali borze oziroma sejme v Utrechtu, Zürichu in Münchnu. Za obiske na sejmih in borzah smo pripravili poseben virtualni ogled gradu prek VR-očal, ki obiskovalca prepriča, da si pride grad ogledat tudi v živo.

Obiske na vseh drugih sejmih in borzah, ki so bili še načrtovani za leto 2020, smo odpovedali. Prva odpovedana borza je bila ITB Berlin v marcu.

V času, ko je bil Ljubljanski grad zaradi vladnih ukrepov zaprt, smo se na daljavo/online udeležili borze v Dubaju, kjer smo izvedli sestanke s turističnimi agencijami, ki so izkazale interes za obisk Ljubljanskega gradu v letu 2021. Do konca leta smo se prek spleta udeležili še delavnic na trgu Balkana. Francije in Beneluksa ter Velike Britanije in Irske. V sklopu predstavitev Ljubljane v večjih slovenskih mestih smo se skupaj s Turizmom Ljubljana predstavili v Novem mestu, Kopru in Mariboru.

V začetku leta 2020 smo se lotili razvoja novosti v doživljajski turistični ponudbi, ki smo jo poimenovali *Modrosti o grajski trti in vinu*. Za ljubitelje vina, grajske zgodovine in sprehodov v naravi nad mestom smo oblikovali interaktivni sprehod z mobilno aplikacijo. Obiskovalec se odpravi na grajsko pot trte in vina ter poskuša razkriti vinske modrosti, ki jih varuje mojster Urban, skrbnik grajskega vina. V družbi virtualnega sommeliera Urbana igralec tako rešuje naloge o kulturi pitja vina, pridelavi različnih sort in seveda o grajski zgodovini.

Na koncu sprehoda obiskovalca v Grajski vinoteki Strelec čaka kozarec izbranega slovenskega vina ali soka – s pogledom na najlepše mesto.

Z omenjenim turističnim produktom smo sodelovali tudi na razpisu STO za Snovalca 2020.

Produkt je bil lansiran v avgustu in je tako obiskovalcem ponudil popolnoma novo izkušnjo doživljanja gradu in Grajskega griča. Odzivi so bili odlični, obiskovalci pa zelo zadovoljni.



Že vrsto let se predstavljamo na letališču Fraport, kjer smo Ljubljanski grad oglaševali na več različnih površinah (billboard, digitalni citylight, brošure itd.)

Z oglasi smo za turistični del ponudbe nagovarjali v tiskanih medijih, na spletnih straneh in v e-novicah, ki jih mediji pošiljajo svojim naročnikom. Predvsem smo nagovarjali italijansko in angleško govoreči trg, prek partnerstva z Lovely Trips in In Your Pocket ter portala Gap Year.

Naše turistične produkte in prireditve smo predstavljali v publikaciji In Your Pocket, v katalogu in spletni strani TUI na srbskem trgu, v Alpen Adria za avstrijski trg in Petit Fute za francoski trg. Po digitalnih kanalih smo komunicirali na slovenskem trgu ter bili prisotni tudi na Avtobusni postaji Ljubljana (OOH, brošure).

Prek STO smo ponudili turistični paket, ki je opozoril na doživetje in obisk Ljubljanskega gradu ter prenočitev v Hostlu Celica ter ju povezal.

Večino oglaševanja smo tako izvedli še pred začetkom epidemije, nato pa še nekaj v poletnem času, ko je bil Ljubljanski grad odprt večji del glavne turistične sezone.



Od leve proti desni: Fraport (promocijski material), In Your Pocket in TUI magazin, 2020

4.3.2.2 Plesni večeri in zabave 2020

Družabni plesni večeri so na Ljubljanskem gradu postali že tradicionalni. Prav tako je Ljubljanski grad postal privlačna lokacija za plesalce oziroma ljubitelje družabnih in latinskoameriških plesov zaradi svojega unikatnega ambienta, ki je privlačen za mlajše in tudi starejše občinstvo.

Glede na uspešno izvedbo in sodelovanje z IM party agencijo v letu 2019 smo se odločili, da skupno pot nadaljujemo tudi v letu 2020, in sicer z organizacijo zabave v maskah, na pustno soboto, 22. 2. 2020. Kot glavnega DJ-a smo k sodelovanju povabili svetovno znanega Mousse T.-ja, ki je tako svoj pečat pustil tudi na Ljubljanskem gradu. Zabave v maskah se je udeležilo 600 obiskovalcev.

V prvi polovici leta, marca, smo načrtovali izvedbo družabnega plesa v čast našega praznika zaljubljenecv, gregorjevega. Ta naj bi potekal v soboto, 14. marca 2020, takrat pa smo morali zaradi začetka epidemije grad zapreti.



Zabava v maskah 2020 – soorganizacija z IM Party



Poletni meseci so odlična priložnost, da prireditve iz dvoran prestavimo pod zvezdno nebo. Tudi v letu 2020, natančneje junija, smo načrtovali dvodnevno doživetje Salsa festivala z možnostjo prenočitve v Hostlu Celice, ki pa smo ga morali zaradi veljavnih ukrepov v celoti odpovedati.

Odpovedati smo morali tudi zabavi v oktobru, za noč čarovnic in decembrski praznični ples, z znanimi DJ-izvajalci.

4.3.2.3 Oddajanje dvoran

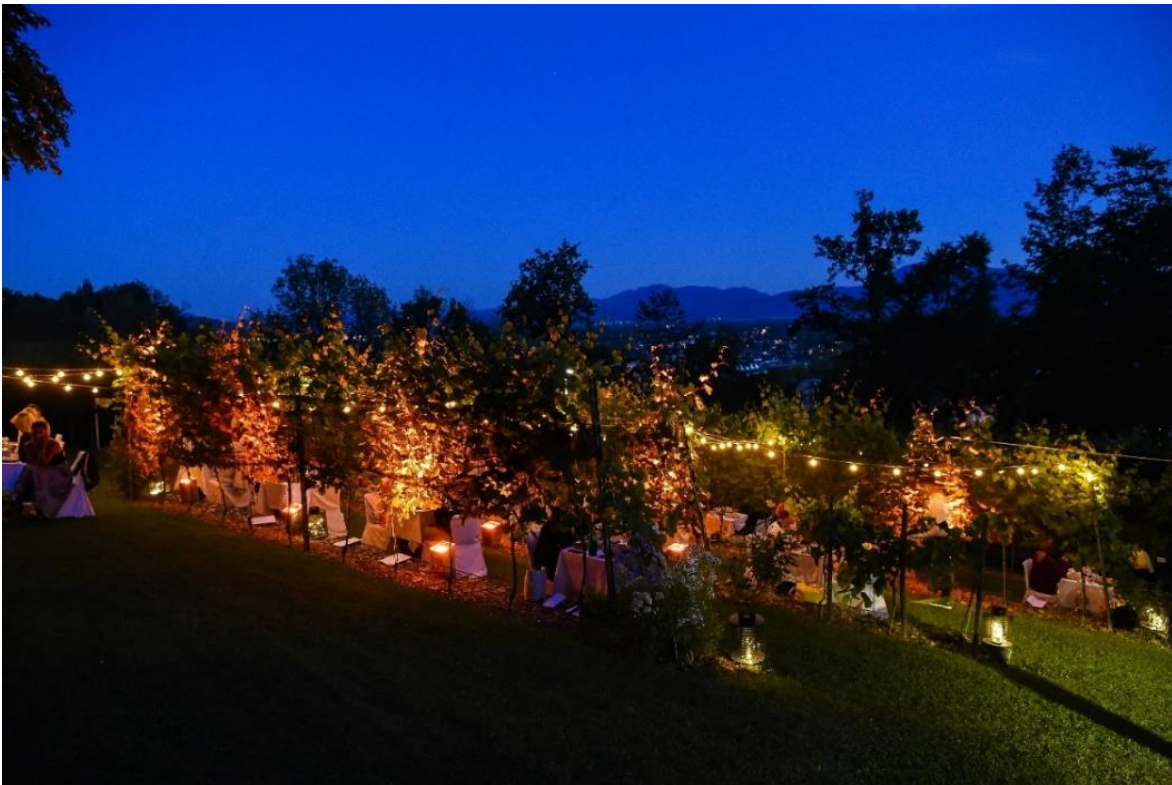
V letu 2020 je bilo izvedenih 66 najemov, kar pomeni 71,5 odstotka manj kot v letu 2019. Padeč oddaje prostorov je posledica prepovedi obratovanja in prepovedi izvajanja prireditev zaradi epidemije covid-19. Vse mednarodne konference so bile prestavljene v prihodnje leto. Prireditve domačih prirediteljev pa so bile izvedene januarja in februarja in med julijem in oktobrom.

Tradicionalno dobre rezultate smo dosegli januarja z udeležbo na kongresni borzi Conventa, ki je vodilna poslovna prireditve v jugovzhodni Evropi; na njej smo imeli dva dni zasedene vse termine za sestanke B2B, poleg tega pa smo realizirali še dodatnih šest nenapovedanih sestankov, predstavili smo se tudi na poslovno-družabnem srečanju pre-conventa FAM trip.

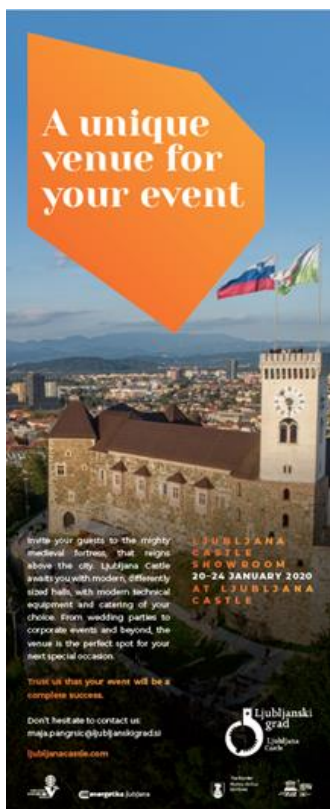
Januarja smo prvič organizirali petdnevni show room, na katerem smo dvorane predstavili poslovni javnosti, ki se ukvarja z organizacijo prireditev. Izvedli smo 23 ogledov s skupno 99 udeleženci.

Tudi v mesecih, ko smo lahko izvajali prireditve, smo sodelovali z gostinskimi najemniki na Ljubljanskem gradu, predvsem zaradi povezovanja dejavnosti in celovitega nastopanja na trgu. Tip prireditev se je zaradi epidemioloških omejitev spremenil v hibridnega ali pa je bil v celoti izveden studijsko s prenosom na spletu.

Z restavracijo Strelec in chefom Igorjem Jagodicem smo zasnovali novost, kulinarčni dogodek, poimenovan Večerja v Grajskem vinogradu. Izvajati smo ga začeli v juniju in do septembra izvedli pet prireditev, ki so bile vse razprodane. Program bomo umestili v redno grajsko ponudbo tudi za prihodnje leto. Na voljo pa bo tudi za posamezne zaprte skupine, po predhodnem naročilu.



Fotograf: Peter Irman



Primer komunikacije na Conventi 2020

4.3.2.4 Sklepanje zakonskih, partnerskih zvez in zarok

Ljubljanski grad še vedno velja za simbol in edinstveno lokacijo za sklepanje zakonskih in partnerskih zvez ter izvedbo slavij.

Ponudbo paketa »od zaroke do poroke« so potencialni pari lepo sprejeli, saj smo zaznali kar nekaj povpraševanj po njem. Žal se posamezniki oziroma pari zaradi slabega vremena in ukrepov, ki so bili sprejeti, za zaroko kasneje niso odločili oziroma jih zaradi zaprtja Gradu nismo mogli izvesti.

Nekoliko spodbudnejše je bilo pri sklenitvah zakonskih in partnerskih zvez, predvsem februarja, ko načeloma teh ni ali pa jih je zelo malo. Letos pa so bile sklenjene kar tri zakonske in ena partnerska zveza. Marca načrtovane dogodke smo morali odpovedati oziroma so jih pari predstavili na kasnejše termine.

V aprilu upravne enote sklenitev zakonskih in partnerskih zvez niso opravljale, ko pa so tovrstne dogodke sprostili, smo jih začeli izvajati tudi na Ljubljanskem gradu. Prvič 9. maja 2020 in potem skoraj vsako soboto, do 10. oktobra 2020, ko so se ponovno zaostrovali ukrepi in je sledilo drugo

popolno zaprtje. Pri izvedbi smo morali upoštevati vse predpisane ukrepe, imeli smo omejeno število povabljenih, pari so morali v času sklenitve zveze nositi tudi zaščitne maske.

V ponudbi še vedno ostaja ugodnost, da par pri najemu dvorane za sklenitev zakonske/partnerske zveze in slavja pridobi brezplačen enourni najem dvorane za izvedbo poročnega obreda, kar je zaradi ukrepov izkoristil en par. Vse ostale napovedane dogodke in slavja smo prestavili v leto 2021.

V letu 2020 smo kljub ukrepom, zaprtjem in prepovedi izvajanja dogodkov sklenili 37 zakonskih in partnerskih zvez, v nekaterih mesecih celo več kot lani (februar, avgust in oktober). Zaradi onemogočanja izvedb dogodkov smo morali odpovedati le štiri dogodke, ostale smo prestavili (predvsem tiste, pri katerih so bili pari ali večji del povabljenih iz tujine) ali pa smo večino dogodkov izvedli takrat, ko so nam razmere to omogočale. Predvsem je bilo več komunikacije s pari in usklajevanja z Upravno enoto, tudi v času popolnega zaprtja gradu.

Tradicionalno smo v novembru načrtovali izvedbo Poročnega sejma, ki ga organizira Poročni kotiček oziroma Vidi, d. o. o., vendar so ga zaradi ukrepov in zaprtja gradu odpovedali.

Promocija ponudbe na področju porok je bila načrtovana za vse leto (a smo jo odpovedali ob pojavu epidemije) – lokacije in storitev smo predstavljali na različnih spletnih portalih (zaobljuba.si, prek Facebook in Google Ads) ter v specializiranih tiskanih medijih (na primer Poročni informator, Poročna beležnica) ter tudi na oglasih v toaletnih prostorih Ljubljanskega gradu. Načrtovani so bili tudi oglasi v specializiranih moških revijah, a zaradi pojava novega koronavirusa niso bili realizirani.



4.3.2.5 Grajska trgovina

V prvi polovici leta 2020 smo v grajski trgovini zaznali upad prometa in obiska, saj je bila zaprta 51 dni. V primerjavi s predhodnim letom v enakem časovnem obdobju je promet v trgovini upadel za 78 odstotkov, obisk v njej pa za 80 odstotkov.



Zaradi Odloka o omejitvah ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji z dne 13. maja 2020, ki je začel veljati 18. maja 2020, je morala biti Grajska trgovina zaprta ob nedeljah in praznikih, to pa so bili običajno najuspešnejši dnevi z vidika prihodka od prodaje blaga. Ukrep je prenehal veljati 24. julija 2020.

Zaradi naraščajočega števila obiskovalcev iz Azije smo v začetku leta v grajski trgovini uvedli novo plačilno sredstvo Alipay, ki omogoča plačevanje prek mobilne aplikacije.

Februarja smo v ponudbo trgovine dodali novo informativno in vodniško brošuro Ljubljanski grad – krona slovenske prestolnice. Sprva je bila brošura na voljo v slovenskem in angleškem jeziku, maja pa smo dodali še brošuri v nemškem in italijanskem jeziku. Brošure v vseh jezikih se prodajajo tudi prek posrednikov, distributerske mreže knjigotržcev in v različnih prodajalnah po Ljubljani. Oblikovali smo nove obešanke in nalepke za različne priložnosti, kot so dan žena, dan mučenikov, velika noč, gregorjevo itd., s katerimi bomo dodatno opremili izdelke.



Grajska podgana Friderik je zaživel tudi v obliki maskote. Tako bo lahko navzoč na različnih prireditvah, otroških ter tudi na tradicionalnih grajskih in sejmskih predstavitvah.



V sklopu razstave *Laibach: Svoboda vodi ljudstvo* sta Ljubljanski grad in glasbena skupina Laibach sodelovala tudi pri snovanju in oblikovanju koledarja za leto 2021, ki ga je od junija mogoče kupiti v Grajski trgovini Friderik in na spletni strani glasbene skupine Laibach. V sklopu posebne ponudbe so obiskovalcem trgovine na voljo tudi plakati in majice.

Enako kot v obdobju od marca in do maja smo tudi v drugi polovici leta, v skladu z ukrepi in usmeritvami, imeli trgovino zaprto od 24. oktobra do 18. decembra 2020 ter ponovno od 24. decembra do 31. decembra. Sedmega oktobra je bila potrjena dopolnitev Zakona o dopolnitvah Zakona o trgovini (ZT-1B), ki je začela veljati 22. oktobra in prepoveduje obratovanje trgovin ob nedeljah in dela prostih dneh do nadaljnjega.

Skupno smo imeli v letu 2020 trgovino zaprto 125 dni, posledično smo tudi beležili 78-odstotni upad prometa ter 94-odstotni upad obiska grajske trgovine.

V letu 2020 smo z namenom prepoznavnosti Friderika in Friderikove blagovne znamke v sklopu sporočil na aplikaciji Viber izdali nove priponke, ki jih lahko posamezniki uporabljajo namesto krajših fraz ali različnih voščil. V decembru smo izdali tudi manjši paket priponk z izrazitejšo božično-novoletno tematiko.

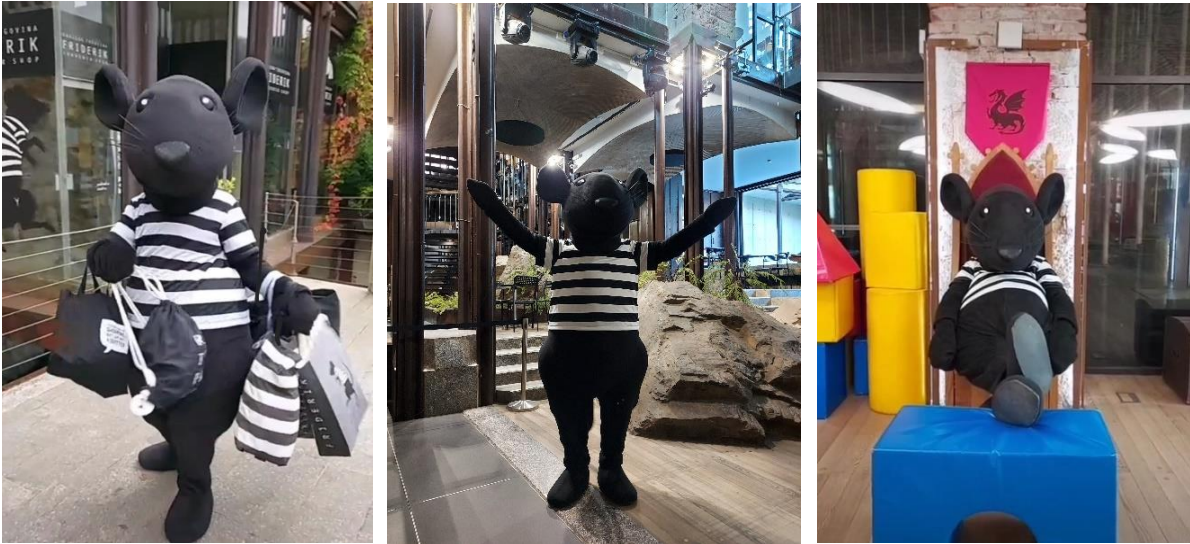


V letu 2020 je bil velik del aktivnosti usmerjen v razvoj spletne trgovine Friderik, ki je zaživela v sredini oktobra. S tem smo omogočili nakup in dostavo Friderikovih izdelkov po Evropi, v Združenih državah Amerike in Kanadi. Nabor izdelkov za prodajo prek spletne trgovine smo prilagodili, tako da so v ponudbi samo izdelki, ki so primerni in varni za transport. V decembru smo v spletno trgovino dodali linijo dodatnih in novih artiklov, ki so bili praznično obarvani. Še naprej se bomo trudili ponudbo dopolnjevati z izdelki, ki sledijo današnjim trendom in smernicam dolgoročnega trajnostnega razvoja. Izdelki, ki so zanimivi za Ljubljanski grad, morajo biti prijazni do okolja in v kar največji meri delo slovenskih oblikovalcev.

V sklopu praznično obarvanih izdelkov v ponudbi spletne trgovine Friderik smo dodali tudi novo kulinarčno knjigo receptov *Jedi časov – čas jedi*, skupaj z belpinom in rdečegrajcem iz grajskega vinograda, letnika 2019.

V drugi polovici leta smo Friderika predstavili tudi na platformi TikTok. Friderik kot maskota se na njej predstavlja in zabava gledalce v kratkih 15–60 sekundnih videoposnetkih. Od prve objave v

oktobru in do konca leta smo zabeležili 680 sledilcev, objavili 113 videoposnetkov s skupnim številom 6395 všečkov in 76.706 ogledov vseh videoposnetkov.



Inovativne zgodbe blagovne znamke Friderik niso prepoznali samo tuji obiskovalci in domača javnost, temveč tudi strokovna javnost na SOF-u, ki je Friderika nagradila:

- z najvišjo, zlato nagrado v kategoriji Oblikovanje/grafično oblikovanje in
- s srebrno nagrado v kategoriji Upravljanje znamke/lansiranje ali prenova znamke.

SOF



4.3.2.6 Blagajniško poslovanje

Redna komunikacija in usposabljanje zaposlenih sta se tudi v prvi polovici leta izkazala za dobitno kombinacijo. V začetku leta smo za blagajnike organizirali osvežitveno izobraževanje o prodajnih tehnikah na področju prodaje vstopnic in tudi izdelkov v Grajski trgovini Friderik.

Maja smo se posvetili pripravi na ponovno odprtje prodajnih mest. Na vsa prodajna mesta smo v skladu s priporočili NIJZ namestili zaščitno steklo in razkužila za roke ter jih opremili z ustreznimi obvestili in oznakami.

Za vse vstopnice, ki jih je mogoče kupiti v spletni trgovini, smo vklopili print@home vstopnice, ki omogočajo koriščenje vstopnic prek mobilne naprave. Pospešiti želimo brezstično in brezgotovinsko poslovanje ter povečati prodajo vstopnic prek spleta.

V skladu s smernicami za preprečevanje okužb z novim koronavirusom smo bili prisiljeni prilagoditi tudi izvedbo naših prireditev. V poletnih mesecih tradicionalni *Film pod zvezdami* je imel letos uveden sedežni red. Z njim smo lahko nadzorovali in preprečevali medsebojni stik obiskovalcev iz različnih mehurčkov oziroma gospodinjstev, sedežni red pa smo s pridom uporabili tudi pri dveh razprodanih koncertih skupine Laibach v septembru in na koncertih v Jazz Clubu.

V novoletnem času smo obiskovalcem ponudili posebno praznično ponudbo – ogled okrašene Ljubljane z Razglednega stolpa in ogled razstave *Za devetimi gorami*.

Projekt razvoja portala B2B smo predstavili v leto 2021.

4.3.2.7 Oglaševanje

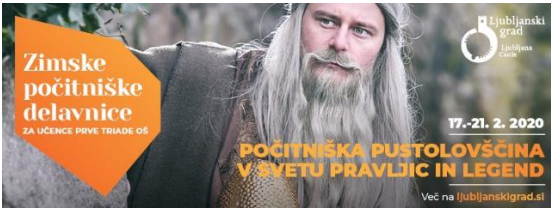
Oglaševanje programskih prireditev je do marca potekalo v skladu z medijskim načrtom in načrtom komuniciranja, takrat pa smo vse oglaševanje zaradi epidemije zaustavili. Programskim prireditvam smo zagotavljali spletno oglaševanje in oglaševanje prek drugih komunikacijskih poti (zunanje oglaševanje, tiskani mediji, radio) glede na ciljno skupino, ki smo jo želeli doseči, ter tudi sprotno komuniciranje z javnostjo s sporočili za javnost, na družbenih omrežjih ipd.

Pomembni del trženja Ljubljanskega gradu pomeni tudi oglaševanje s ključnimi besedami v iskalniku Google ter prek Google Display Networka, prav tako pa oglaševanje na družbenem omrežju Facebook. Oglaševali smo tudi na mestnih plakatih, digitalnih citylightih, z vsebinsko umestitvijo na radiu, na specializiranih spletnih portalih, v tiskanih medijih in tudi na večjih formatih zunanjega oglaševanja, kot sta Metrolight in Billboard.

V prvi polovici leta sta bili izvedeni dve večji kampanji – za Jazz club in Grajsko trgovino Friderik. Friderika smo želeli predstaviti širši javnosti, zato smo od februarja do sredine marca izvedli intenzivno pojavnost, v digitalnih in tudi tiskanih medijih, zunanjem oglaševanju, radiu itd. Kampanjo smo v več kategorijah prijaviли na največji oglaševalski festival v Sloveniji, SOF, kjer smo tudi prejeli dve nagradi; v kategoriji Oblikovanje – grafično oblikovanje smo prejeli zlato nagrado, v kategoriji Upravljanje znamke – lansiranje ali prenova znamke pa srebrno. Prav tako smo izvedli oglaševanje za turistični del naše ponudbe, najeme, poroke, dva plesa in nekaj manjših projektov. Med te spadajo predvsem zeliščarstvo, počitniška varstva in delavnice za najmlajše in razstava *Tristo zajcev*. Materiali za 10. Grajske dneve so bili narejeni, a oglaševanje ni bilo realizirano.

V drugi polovici leta smo lansirali in podprli z oglaševanjem nov turistični produkt *Modrosti o grajski trti in vinu*, lutkovno predstavo *Friderik, grajska podgana* ter *spletno trgovino Friderik*, ki je nastala na podlagi istoimenske slikanice, za katero smo pripravili tudi video ob lansiranju ter praznično kampanjo ob koncu leta. Oglaševali smo osrednjo razstavo *Za devetimi gorami* (vseslovenska kampanja), prav tako pa smo razstavi *Laibach* in *Za devetimi gorami* oglaševali prek mestne kvote na površinah Citylight po Ljubljani. Za koncerta ob 40-letnici skupine Laibach smo pripravili nekaj oglaševalskega gradiva, a sta bila oba koncerta razprodana v nekaj dneh po objavi datumov. V oglasu brošure Mladinske knjige smo napovedali več prireditev, nekatere niso bile realizirane. Prav tako smo začeli oglaševati četrto sezono Jazz Cluba z radijskim oglasom, WC-plakati itd., vendar smo zaradi ponovnega zaprtja Ljubljanskega gradu v oktobru z oglaševanjem spet prenehali.





Edinstven pogled na prireditve za otroke
NA LJUBLJANSKEM GRADU

PROGRAM
oktober – december 2020
več na www.ljubljanskigrad.si

Friderik, grajska podgana
LITUVNA PREDSTAVA (ZA OTROKE OD 3. LETA STAROSTI)
Vstopna cene: 3. 10., 10. 10., 7. 11., 5. 12.

Tristo zajcev
RISOVANJE/ILUSTRACIJSKA PREDSTAVA (ZA OTROKE OD 6. LETA STAROSTI) IN PRAVLJIC ŽELJNE OGRADJE
19. 11.

Šola zmajeslovja
DOŽIVLJAJNI VODENI OGLEDI S PUSTOLOVŠČINSKIM ZMAJESLOVJEM (ZA OTROKE OD 4. LETA STAROSTI)
Vstopna cene: 24. 10., 28. 11.

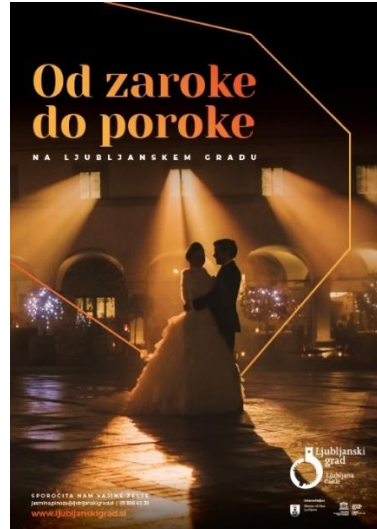
Pravljene jesenske počitnice
JESENSKE POČITNIŠKE DELAVNICE (ZA OTROKE OD 4. LETA STAROSTI)
29.-30. 10.

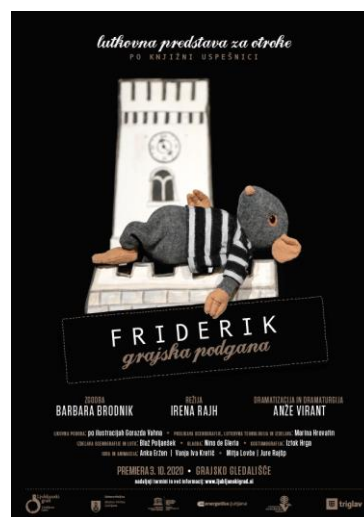
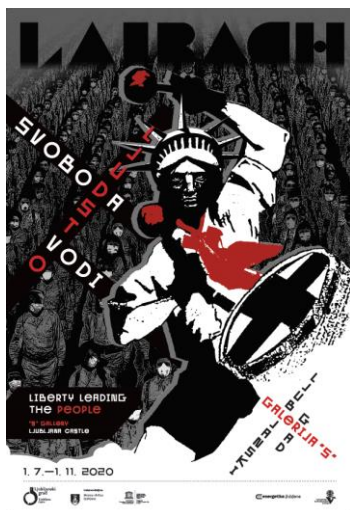
Skrivna pisava
ZMAJEVA SKRIVNOST
28. 11.

Vitez, zmaj in praznični dirndaj
ZA OTROKE OD 8. LETA STAROSTI
12. 12., 13. 12., 19. 12., 20. 12.

Za devetimi gorami
TEMATSKA RAZSTAVA Z BOGATIM SPREMOVALNIM PROGRAMOM
9. 7. 2020 – 23. 5. 2021

Rojstni dan »po grajsko«
Priljubljen svojim otrodom nepozabno pustolovščino v družbi z grajskimi jantari, ki jih bodo vodili po starih kotalih Ljubljanskega gradu. Zabeležite nepozabna in edinstvena praznovanja rojstnega dne na Ljubljanskem gradu.





a. Oglaševanje Hostla Celica

Na mesečnih plakatih smo oglaševali programske prireditve v Hostlu Celica, imenovane Kulturna Celica (družabnih dogodkov in ponudbe gostinstva, Zabavne Celice, pa nam letos zaradi omenjenih okoliščin še ni uspelo pripraviti, a jih načrtujemo, ko se ukrepi sprostijo in bo tovrstna organizacija spet mogoča).

Z uvedbo študentskih bonov v začetku leta smo izvedli kampanjo za promocijo kosil, ki je potekala s plakatiranjem po fakultetah (plakati B1).

Prav tako programske in gostinske ponudbe HC oglašujemo na Facebooku.



Digitalno oglaševanje za nastanitveno dejavnost poteka na spletnih platformah Hostelworld in Hostelgeeks. Na letališču Brnik stalno menjamo oglase (programski del) na digitalnih zaslonih, pri terminalu za prevzem prtljage ob prihodih pa se vrti oglas Hostla Celica.

Javni zavod Ljubljanski grad se je v boju proti covid-19 nemudoma odzval in zdravstvenemu osebju UKC Ljubljana dal na voljo zmogljivosti Hostla Celica (katerega upravljalec smo) za bivanje njihovih zaposlenih, ki so doma iz drugih krajev Slovenije, saj je bil javni prevoz ukinjen. S tem je Hostel Celica pokazal izjemno gesto in prilagoditev razmeram, kar je nedvomno poteza, ki govori sama zase.

4.3.2.8 Projekti

a. Grajski december

Ljubljanski grad, ki je sodeloval pri projektu praznične Ljubljane, je bil skladno z vladnim odlokom zaprt od 24. oktobra do 18. decembra 2020.

Od 19. decembra 2020 so bila grajska vrata odprta vsak dan med 10. in 18. uro. Na gradu se je bilo mogoče povzpeti na Razgledni stolp in si praznično prestolnico ogledati z najvišje točke v mestu. Obiskovalci so si lahko ogledali: osrednjo tematsko razstavo o slovenskem pripovednem izročilu *Za devetimi gorami* v Kazematah, razstavo ilustracij pravljic *Tristo zajcev* v Peterokotnem stolpu, razstavo plakatov z naslovom *Laibach: Svoboda vodi ljudstvo* v Galeriji »S«, od stalnih postavitev pa *Kaznilnico* in *Grajsko orožje*.

Ljubljanski grad je bil praznično okrašen, na Grajskem dvorišču se je slišala izbrana glasba. Grajsko kapelo pa so krasile jaslice.

4.4 HOSTEL CELICA

Kljub temu da je bila naša dejavnost med najbolj prizadetimi in smo bili z ukrepi vlade omejeni pri svojem delovanju, so bila vrata hostla vseskozi odprta. Od sredine marca do konca maja ter v novembru in decembru, ko je bilo ponujanje storitev omejeno oziroma zaprto za nastanitvene obrate, smo namestitvev ponudili zdravstvenemu osebju UKC Ljubljana in prostovoljcem, ki so pomagali v UKC in DSO-jih.

V začetku leta 2021 še vedno gostimo zdravstvene delavce in hkrati gojimo upanje, da se čim prej odprejo meje in začnemo normalno poslovati.

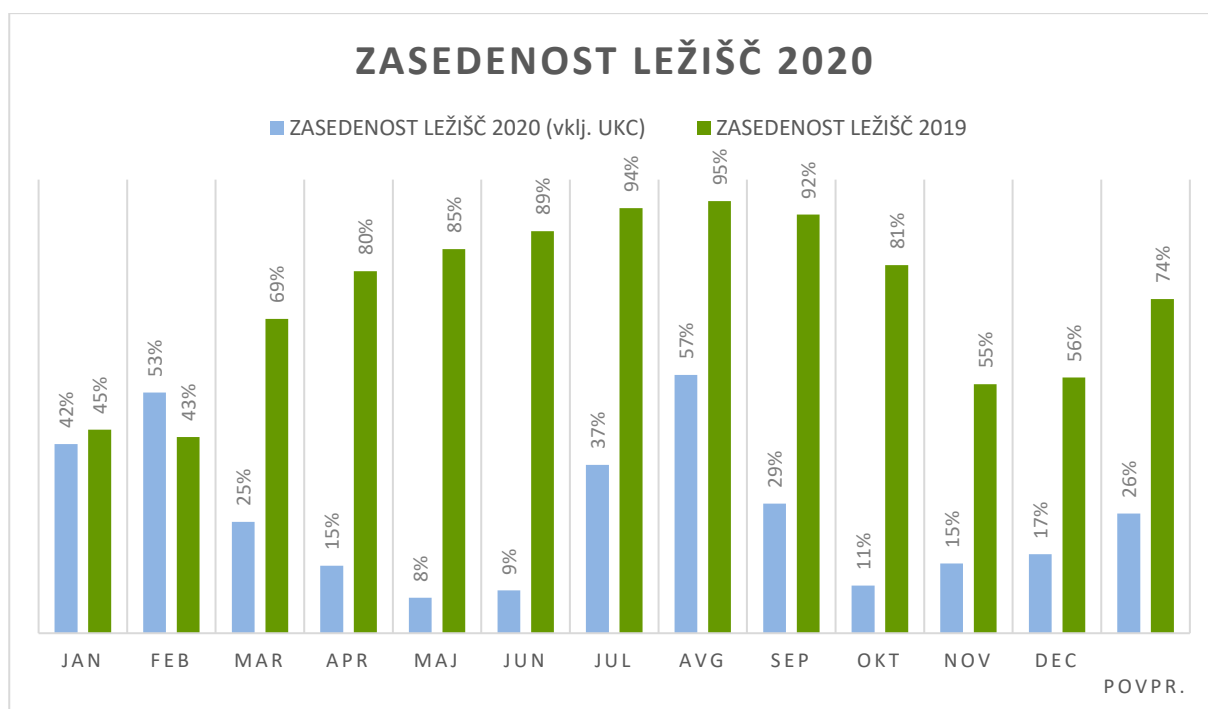
4.4.1 Namestitvena dejavnost

Hostel Celica ima 29 sob in 92 ležišč z recepcijo, odprto 24 ur na dan vse dni v letu. Dodano vrednost stalne recepcije ohranjamo še naprej in tudi po tem ostajamo nadstandarden hostel.

V letu 2020 smo nadaljevali dobro vpeljane sisteme za vodenje recepcije in redno oddajali poročila prek sistema e-Turizem.

Skupno smo v letu 2020 zaračunali 21.783,99 EUR turistične takse in jo poravnali MOL (2019: 66.034,99 EUR).

Hostel Celica je v letu 2020 z vključeno namestitvijo zdravstvenih delavcev zabeležil povprečno 26-odstotno zasedenost ležišč (lani 74 %). Gostili smo 4490 gostov (2020: 14.623 gostov) iz 87 različnih držav in ustvarili 8875 prenočitev, od tega je zdravstveno osebje ustvarilo 13 odstotkov prenočitev (2020 skupno 24.809 prenočitev).

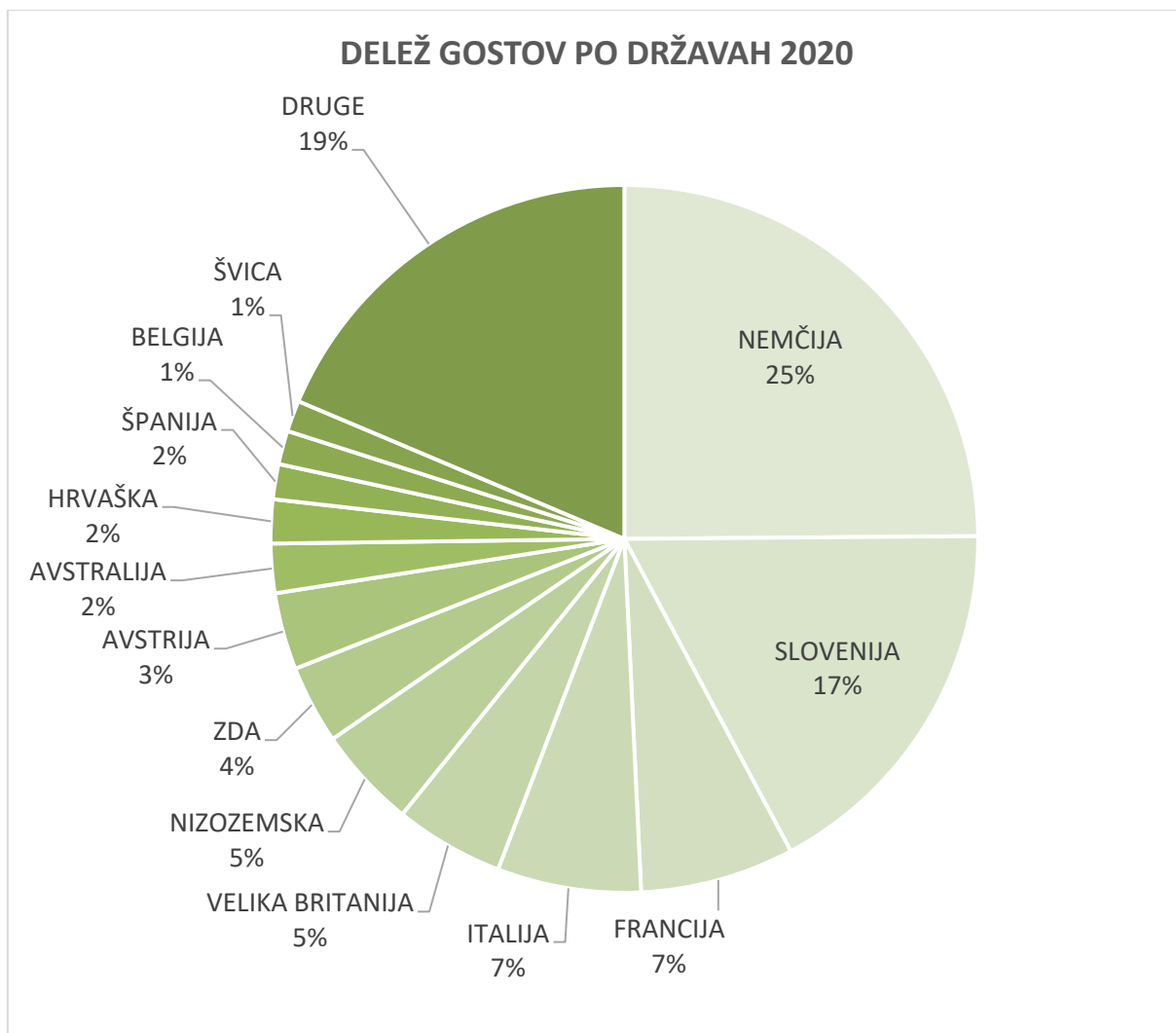


Slabi rezultati so posledica trenutnega dogajanja v svetu (epidemija covid-19) in ustavitve javnega življenja po 13. marcu do začetka junija in po 23. oktobru do konca leta. Edina primerljiva meseca sta januar in februar, kjer smo dosegli primerljive zasedenosti kot v letu prej: januar 42-odstotno (2019; 45 %), februar 53-odstotno (2019; 43 %).

Skupno smo v nastanitvenem delu ustvarili 146.555 EUR prihodkov (2020: 545.779 EUR), upad prihodkov je 73-odstoten.

Gostje so v tem obdobju prebili v hostlu v povprečju 1,68 noči (če upoštevamo le turistične nastanitve). Kar je podobna slika kot leto prej 1,72 noči.

Od 19. junija smo kot ostale namestitvene enote po Sloveniji začeli poslovati tudi s turističnimi boni. Že v juniju smo pričeli z oglaševanjem v okviru kampanje Moja Slovenija in preživljanje dopusta doma. V jesenskem času smo za študente pripravili tudi pakete Nazaj na faks, ki pa jih zaradi epidemije ni bilo mogoče realizirati, saj so se študentje vrnili domov. Skupno smo imeli unovčenih turističnih bonov v vrednosti 10.035 EUR (6,8 % prihodkov nastanitev).



Največ delež gostov v 2020 je bil iz Nemčije (25 %), sledijo gostje iz Slovenije (17 %), Francije (7 %), Italije (7 %), Velike Britanije (5 %), Nizozemske (5 %) in ZDA (7 %). V letu 2020 je bila nacionalna struktura gostov zaradi razmer zelo spremenjena. Zaradi nastanitve zdravstvenega osebja in uporabe turističnih bonov so slovenski gostje ustvarili največji delež prenočitev, in sicer kar 30 odstotkov. Od tega je bil delež prenočitev zdravstvenih delavcev 65-odstoten.

Gostje so nas na spletnih portalih, kjer se oglašujemo (booking.com in hostelworld.com), visoko ocenili, posebej za osebje, čistočo in varnost. Na Hostelworldu je bil rating ob koncu leta enak kot v letu 2019, in sicer 9,2; prav tako na Booking.com: 8,7. Gostje pohvalijo storitev, osebje, čistočo in varnost, občasno pa dobimo v komentarjih pripombe, da je v sobah preveliko število postelj, vsake toliko tudi zaradi lokacije Metelkove, ki je večini gostom zelo všeč, nekaterim pa tudi ne.

4.4.2 Gostinska dejavnost

Obratovalni čas gostinske dejavnosti obsega jutranje zajtrke od 7.30 do 10.30, kosila strežemo ob delavnikih med 11. in 15. uro. Zaradi epidemije je bil bar zaprt od 13. marca do 4. maja, ko smo odprli letni vrt za prodajo pijače in prigrizkov. Zaradi manjšega števila gostov in dela od doma za večino javnih uslužbencev v okolici smo se odločili, da s ponudbo kosil začnemo 1. julija. Zaradi ukrepov smo ob koncu oktobra poskusili z osebnim prevzemom kosil, vendar kasneje zaprli tudi ta del gostinstva, ko smo se odločili za nastanitev zdravstvenega osebja.

Dnevna kosila so bila januarja in februarja v stalnem porastu in ob zaprtju v sredini marca smo prišli do povprečja 120–130 kosil na dan. V juliju in avgustu smo prav tako dobro poslovali, zaradi možnosti kosil na odprtem letnem vrtu. Septembra in oktobra, ko se je povečalo število okužb in je država svarila pred druženjem v skupnih prostorih, se je zmanjšalo tudi število kosil.

V avgustu smo se uspešno ponovno prijavi na razpis za zagotavljanje subvencioniranih kosil za študente v letih 2021 in 2022. Ponudba kosil je zaradi razmer trenutno v mirovanju tako kot celotna gostinska ponudba.

Ob koncu decembra smo uspešno zaključili tudi novo javno naročilo živil za dveletno obdobje 2021–2022.

Prihodki od prodaje v gostinstvu so v letu 2020 znašali 101.432 EUR (2019: 256.009), kar pomeni 40 odstotkov lastnih prihodkov, ob tem da praktično pet mesecev nismo poslovali in so bili zaposleni v gostinstvu na čakanju.

4.4.3 Dodatne storitve

Poleg namestitev so gostje uporabljali tudi dodatne storitve, za katere smo se odločili, da jih ponudimo kot dodano vrednost: ugoden nakup grajskih kart, izposojajo koles, prevoz z letališča in nanj, najem avtomobila, organizacijo izletov po Sloveniji, pralnico, shranjevanje prtljage, sef, brezplačni dostop do interneta, info točko, Turistično kartico Ljubljana in prodajo spominkov.

Galerija Srečišče je še naprej poleg galerijskega dela opravljala vlogo manjše konferenčne sobe, ki jo je mogoče najeti za zaključene skupine, novinarske konference in druge prireditve. Naša prednost je

možnost dodatne gostinske ponudbe, ki je spremljevalni del takih dogodkov in jo lahko oblikujemo glede na želje naročnikov.

V letu 2020 je bilo zaradi koronarazmer večje povpraševanje po najemu zunanjega letnega vrta, kjer so se gostje počutili varnejše. S pospeševanjem oddaje letnega vrta se bomo ukvarjali tudi v prihodnje.

Za zaključene skupine smo po dogovoru organizirali vodene ogledе, poleg tega pa so receptorji ob povpraševanju redno vsak dan ob 14. uri izvajali krajše vodene ogledе. Vodene ogledе in predstavitev Celice smo pripravili tudi za blogerje in novinarje, ki so še vedno izjemno navdušeni nad zgodbo in urejenostjo Celice ter o nas širijo dober glas.

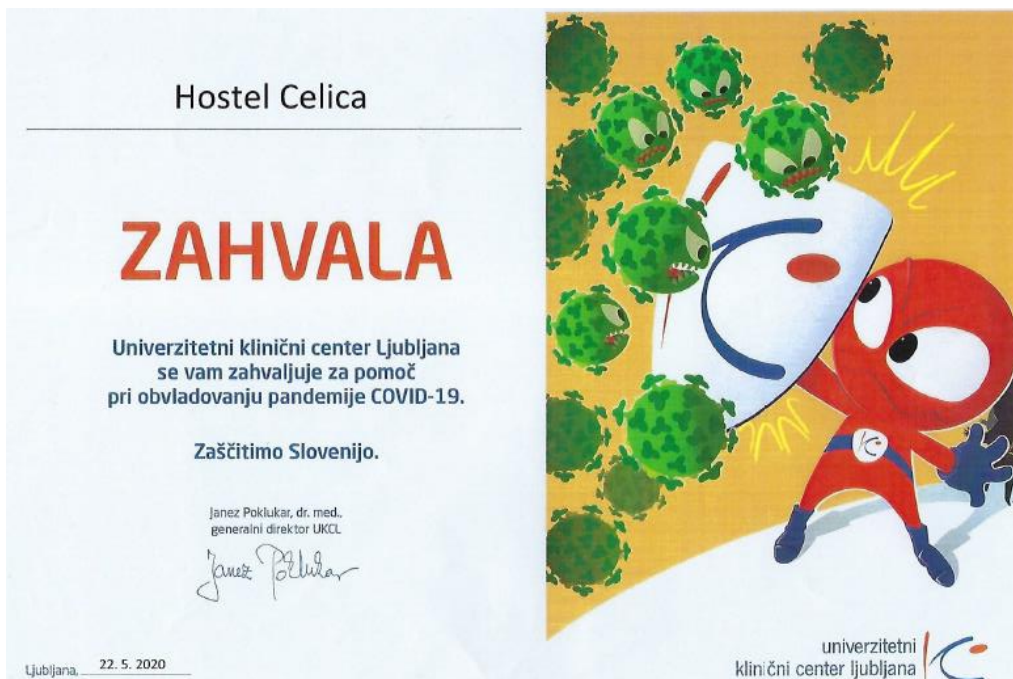
Prodanih dodatnih storitev in spominkov je bilo skupno za 3.770 EUR (2019:15.271 EUR) kar pomeni 27 odstotkov lanskih prihodkov.

4.4.4 Namestitev zdravstvenega osebja in prostovoljcev UKC Ljubljana

Skupaj z Mestno občino Ljubljano smo ponudili naš hostel v uporabo UKCLJ, ki je pozdravil našo ponujeno pomoč in se hitro odzval. Ekipa Hostla Celica je bila vesela, da smo odprli vrata zdravstvenemu osebju in je hostel tako še naprej služil svojemu poslanstvu. Trudili smo se, da v hostlu zagotovimo čim bolj domače, mirno in udobno bivanje ter vzdušje.

V jesenskem delu se je zgodba ponovila in z UKC Ljubljana smo sklenili sporazum za plačljivo namestitev zdravstvenega osebja. Pri tem smo se dogovorili za zelo prilagojene cene sob, ki so nam pokrivalе le del stroškov upravljanja. V jesenskem delu epidemije smo sodelovali tudi s civilno zaščito in namestili prostovoljce, ki so pomagali zdravstvenemu osebju v DSO-jih po Ljubljani.

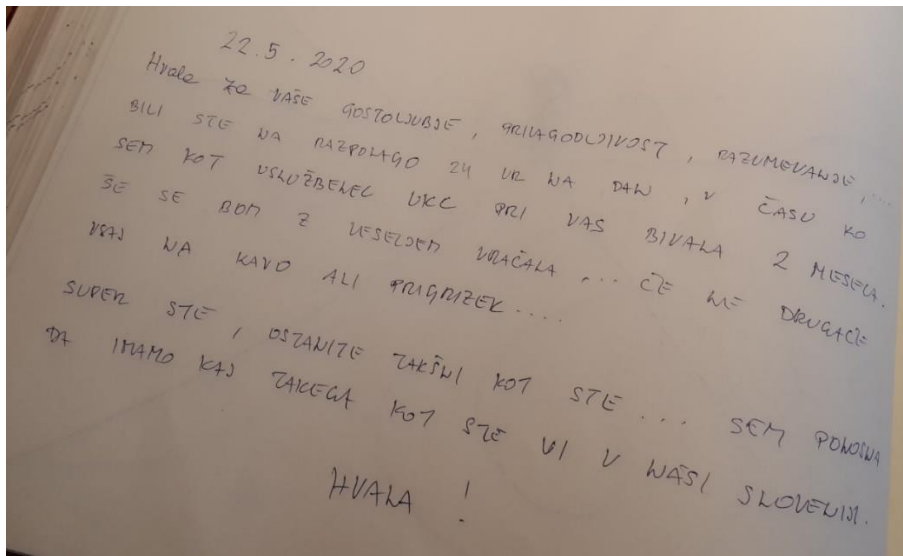
V času od 21. marca do 24. maja ter od 2. novembra do konca leta je zdravstveno osebje pri nas ustvarilo več kot 1.700 prenočitev, kar pomeni 65 odstotkov slovenskih prenočitev in 13 odstotkov vseh prenočitev v letu 2020. Vsi so se pri nas dobro počutili, komunikacija in sodelovanje s službami UKCLJ sta bila zelo dobra.



Zahvala UKC Ljubljana



Javni zavod Ljubljanski grad, ki upravlja Hostel Celica, je prejel Spominski znak Vlade RS za požrtvovalnost v boju proti covid-19 za nesebično pomoč pri preprečevanju širjenja epidemije v spomladanskem obdobju.



Odziv nastanjene v času epidemije

Sprejeti ukrepi in prilagoditve zaradi covid-19

Zaradi epidemije covid-19 in smernic NIJZ smo pri poslovanju in delu v hostlu ter restavraciji sprejeli in vpeljali preventivne in zaščitne ukrepe, ki jih morajo upoštevati zaposleni in gostje:

- marca smo po hostlu namestili sredstva za dezinfekcijo rok (vhod, prehodna vrata, skupni prostori, toaletni prostori, kopalnice);
- goste z obvestilnimi tablami spodbujamo k skrbnemu umivanju rok, razkuževanju, vzdrževanju varnostne razdalje in obveznemu nošenju mask pri gibanju po skupnih prostorih;
- na recepciji smo namestili zaščitno ogrado;
- osebje, ki skrbi za čistočo, redno razkužuje površine, ki so najbolj izpostavljene dotikanju (kljuka, vrata, skupna kuhinja);
- v večposteljnih sobah smo omejili število gostov, da se lahko vzdržuje varnostna razdalja, in posledično pospeševali prodajo predvsem zasebnih sob;
- goste spodbujamo k uporabi našega lepega letnega vrta ter koles za aktivno in varno raziskovanje Ljubljane;
- samopostrežni zajtrk smo nadomestili s postreženim zajtrkom, kjer se gostje lahko odločajo med različnimi ponujenimi opcijami. Za pospeševanje prodaje in večjo prepoznavnost na online portalih smo za poletne mesece zajtrk vključili v prodajno ceno in prodajamo namestitev z zajtrkom.

Gostje in zaposleni so ukrepe večinoma skrbno sprejeli in se navodil tudi držali.

Uspešni zaščitni ukrepi se kažejo tudi v dejstvu, da se za zdaj nobeden izmed zaposlenih ni okužil pri delu.

Že v marcu smo Zdravstvenemu domu Ljubljana pomagali pri vzpostavitvi covid točke za odvzem brisov na Metelkovi, tako da smo mu omogočili priklop elektrike in internetno povezavo.

4.4.5 Trajnostno delovanje

Še naprej smo skrbeli, da je naše poslovanje čim bolj trajnostno, in sledili smernicam, ki nam jih narekuje pridobljeni certifikat Travelife Gold. Kot člani Zelene sheme slovenskega turizma smo se ob koncu leta odločili, da trajnostno strategijo združimo z gradom in nadaljujemo s pridobitvijo trajnostnega certifikata Green Key za atrakcijo – Ljubljanski grad – in za namestitev – Hostel Celica.

Na trajnostno strategijo v hostlu vizualno opozarjamo z napisi – THINK, ACT in SHARE. THINK (Misli) goste in zaposlene spodbuja k razmišljanju o trajnosti ter zavedanju o njenem pomenu. ACT (Deluj) nagovarja k dejavni udeležbi in uresničevanju ciljev, ki smo si jih zastavili, in ustreznim ukrepom. SHARE (Deli) pa vabi k širjenju zamisli o trajnostni viziji Hostla Celica.

V Celici uresničujemo zastavljeno trajnostno vizijo in skrbimo za trajnostno delovanje na različnih področjih. Tako smo tudi v prvem polletju uresničili nekatere zastavljene cilje:

- Ekipa vrtnarjev je v spomladanskih mesecih razširila zeliščni vrt. Zelišča že uporabljamo v kuhinji in baru in tako ponujamo dodatno svežino izbranim jedem in pijači.
- Sodelovali smo pri skupni čistilni akciji LG, pometli in počistili igrišče na Metelkovi ob dnevu Zemlje.
- Uspešno smo nadaljevali sodelovanje v projektu Slovenske filantropije. Presežke hrane in kosil vsak dan oddajamo prostovoljcem, ki obroke razdelijo pomoči potrebnim.
- Pozornost smo namenili tudi pridobivanju lokalnih ponudnikov živil in pijače:
 - na zajtrku strežemo slovenski med, slovenska jajca talne reje, slovenske mlečne izdelke in pripravljamo namaz z zelišči z lastnega vrta. Samopostrežni zajtrk je pripravljen iz živil, ki jih dobavljamo v večjih pakiranjih, da ne ustvarjamo odpadkov z mini embalažami;
 - v baru ponujamo pijačo v povratni embalaži in embalaži, ki ne vsebuje plastike;
 - za pripravo koktajlov uporabljamo domačo meto;

- ponudbo kave smo dopolnili z ekološko kavo iz pravične trgovine.

Ob skupnih kolegijih z zaposlenimi smo obnovili svoje trajnostne usmeritve in veliko pozornost namenili varčevanju z energijo, recikliranju odpadkov in promociji lokalnih ponudnikov storitev.

4.5 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa

Ob izvajanju javne službe Ljubljanskega gradu ni bilo zaslediti nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.

4.6 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta

4.6.1 Program izvajanja javne službe

Kulturno-umetniški program

Raznolik, a hkrati glede na pretekla leta še bolj profiliran in različnim starostnim skupinam namenjen glasbeni program, ki smo ga pripravili za leto 2020, bi pripomogel k dodatni uveljavitvi Ljubljanskega gradu kot širše prepoznavnega prizorišča tovrstnih umetniških prireditev. Žal pa je kontinuiteto izvedbe glasbenih vsebin prekinila razglasitev epidemije. Konec maja nam je v sodelovanju s Prvim programom Radia Slovenija izvedbo Festivala Godibodi našemu občinstvu uspelo ponuditi prek spleta. Z izvedbo glasbenih vsebin smo ponovno začeli v septembru, ko sta na dvorišču potekala odmevna koncerta kolektiva Laibach, prav tako smo v tem mesecu začeli z jesenskim delom programa v sklopu Jazz Cluba Ljubljanski grad, ki pa smo ga zaradi novih omejitev po treh tednih ponovno prekinili.

Na področju likovno-galerijskega programa smo leta 2020 izvedli sedem od dvanajstih prvotno predvidenih razstav, ostale smo bodisi prestavili v leto 2021 bodisi smo jih odpovedali. Med izvedenimi velja posebej izpostaviti osrednjo tematsko razstavo v letu 2020 *Za devetimi gorami; slovensko pripovedno izročilo* ter razstavo plakatov *Laibach: Svoboda vodi ljudstvo*, s katero smo obeležili 40-letnico delovanja tega kolektiva. Žal pa so se tudi pri tem programskem sklopu izrazile posledice epidemije, kar je bilo vidno predvsem pri velikem upadu obiska razstav v primerjavi s preteklimi leti, v nekaterih primerih smo zabeležili tudi 80 odstotkov manjši obisk.

V sklopu Uprizoritvenega programa, ki je sicer po obsegu najmanjši izmed programskih sklopov Ljubljanskega gradu, smo jeseni premierno izvedli predstavo *Friderik, grajska podgana*, hkrati pa je bila ta predstava prva vsebina, ki smo jo našemu občinstvu ponudili prek spleta.

Mogoče smo največ zastavljenih ciljev izvedli v sklopu Izobraževalnega programa, predvsem zaradi narave prireditev, ki jih ukrepi niso toliko prizadeli oziroma smo jih lahko izvedli. Kljub temu je bil precej okrnjen spremljevalni program razstave *Za devetimi gorami*, ki smo ga bili večinoma prisiljeni prestaviti v letu 2021, na drugi strani pa izjemno veseli veliko zanimanje za programe poletnega počitniškega varstva.

Zagotovo lahko trdimo, da je bil zaradi razglasitve epidemije in z njo povezanimi omejitvenimi ukrepi najbolj prizadet sklop Tradicionalnih prireditev. V tem sklopu nam je uspelo izvesti zgolj *Jurjevanje* (virtualno) in *Grajske piskače* v avgustu in septembru. V letu 2020 so bili odpovedani *10. Grajski dnevi* in tudi *Zmajev festival*. V obeh primerih govorimo o dveh vsebinah, ki sta bili v preteklih letih med najodmevnejšimi na gradu. Zgolj upamo lahko, da odpoved v letu 2020 ne bo zmanjšala prepoznavnosti prireditev v prihodnosti, ko bodo razmere spet dovoljevale izvedbo.

Kot uspeh v letu 2020 si lahko štejemo izvedbo *Filma pod zvezdami*, kjer se je izkazal pomen že dalj časa široko prepoznavne prireditve oziroma festivala. Kljub številnim omejitvam (polovični obseg prizorišča, uvedba sedežnega reda, strogo upoštevanja ukrepov ...) se je med izvedbo izkazalo, da ima *Film pod zvezdami*, ki ga vsako leto izvedemo v sodelovanju z javnim zavodom Kinodvor, zvesto in predvsem kakovostnih filmov željno občinstvo.

Muzejsko-razstavni program smo v letu 2020 nadgradili z novim produktom – aplikacijo *Modrosti grajske trte in vina*, s katero obiskovalci spoznavajo zanimivosti na poti od Ljubljanskega gradu do Grajskega vinograda. Tudi pri tem sklopu se je zdravstvena kriza najbolj izrazila v drastičnem upadu stalnih razstav (80 odstotkov manj obiska v primerjavi z letom 2019) prav tako pa se je zmanjšalo število udeležence na pedagoških programih in ostalih vodenih ogledov.

V Hostlu Celica smo na začetku leta 2020 uspešno nadaljevali nekatera dolgoročna partnerska sodelovanja, ki z izvedbo različnih kulturnih in družabnih prireditev hostel postavljajo na vidno mesto kulturnega in družabnega dogajanja v Ljubljani, vendar je bilo v marcu njihovo izvajanje prav tako

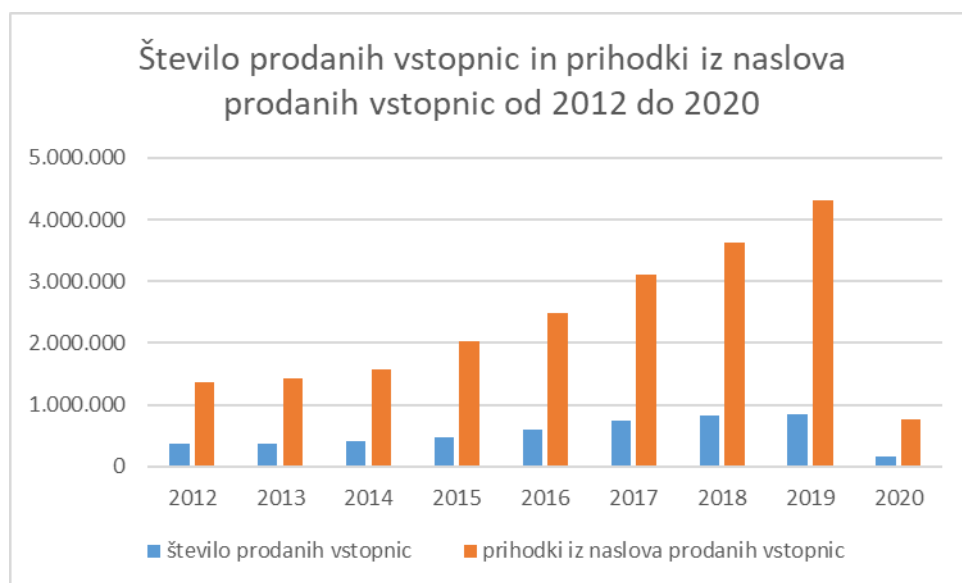
prekinjeno. Do konca leta so bili v sklopu kulturno-umetniškega programa v hostlu Celica izvedeni še trije koncerti in ena slikarska razstava.

4.6.2 Program izvajanja drugih dejavnosti, ki služijo izvajanju dejavnosti javne službe

Na ravni leta 2020 smo zabeležili padec števila prodanih vstopnic za nekaj manj kot 82 odstotnih točk. Padec je posledica pandemije, saj so bili kazalniki v prvih dveh mesecih obetavni in so kazali na rekordno leto.

Leto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020/2019	2020/2012
Število prehodov	952.738	1.016.829	1.129.049	1.190.441	1.246.813	1.373.319	1.316.336	1.336.190	313.266	0,2344	0,33
% prodanih vstopnic v prehodih	38,07	36,06	37,13	39,30	47,76	54,42	63,15	64,18	49,33	0,7687	1,30
Število prodanih vstopnic	362.725	366.707	419.194	467.861	595.421	747.371	831.315	857.533	154.541	0,1802	0,43
Prihodki iz naslova prodanih vstopnic	1.361.268	1.426.085	1.578.364	2.027.549	2.484.546	3.116.101	3.618.098	4.309.804	765.815	0,1777	0,56
Povprečni prihodek od prodane vozovnice	3,75	3,89	3,77	4,33	4,17	4,17	4,35	5,03	4,96	0,9860	1,32

*Podatek pri letu 2016 vsebuje vse vstopnice, tudi tiste za kulturne prireditve, saj smo s tem letom prešli na enoten sistem blagajniškega poslovanja.



Leta 2020 smo skupno prodali 154.451 vstopnic in tako ustvarili 765.815 EUR prihodkov. V letu 2020 se je spremenila struktura obiskovalcev; sicer so še vedno prevladovali tuji obiskovalci z nekaj manj kot 60 odstotki, glede na leto prej se je precej povečalo število domačih, s 24 na dobrih 40 odstotkov. Med tujimi obiskovalci, ki jih beležimo v statistiki prodanih turističnih vstopnic, so

prevladovali obiskovalci iz Italije, Nemčije, Nizozemske, Francije, Hrvaške, Velike Britanije, Avstrije, Madžarske in Rusije, torej v pretežni meri iz bližjih držav.

4.7 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila ter ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja

Javni zavod Ljubljanski grad je leta 2020 zagotavljal gospodarno in učinkovito ravnanje z razpoložljivimi sredstvi.

Delež prihodkov za izvajanje javne službe v celotnih prihodkih znaša 91,87 %.

4.8 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

Leta 2020 smo nadaljevali notranji nadzor, ki smo ga vzpostavili na začetku poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad in ki temelji na določenih Zakona o javnih financah. Naš namen je, da finančno poslovanje in sistem notranjih kontrol deluje v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti.

Zakon o javnih financah v 100. členu določa, da je predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega nadzora in kontrol ter notranjega revidiranja.

Leta 2020 je kontinuirano, na tedenski ravni, potekalo spremljanje odprtih postavk in zapadlih neplačanih obveznosti in terjatev. Prav tako smo vzpostavili mesečno planiranje in načrtovali denarne tokove na letni ravni. Izvedli smo inventuro in popis osnovnih sredstev za poslovno leto 2020.

V letu 2020 nismo imeli notranje revizije s strani ustanovitelja.

Izjava o notranjem nadzoru javnih financ je sestavni del poslovnega poročila o doseženih ciljih in rezultatih proračunskega uporabnika, ki je del zaključnega računa oziroma letnega poročila proračunskega uporabnika, in predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v Javnem zavodu Ljubljanski grad.

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na <i>(naziv proračunskega uporabnika)</i>	
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD	
<i>(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)</i>	
GRAJSKA PLANOTA 1, 1001 LJUBLJANA	
Šifra:	38628
Matična številka:	3887359
<p>Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.</p> <p>Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev, in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno.</p> <p>Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na <i>(naziv proračunskega uporabnika)</i></p>	
JAVNEMU ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področji:	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna...)	
V / Na <i>(naziv proračunskega uporabnika)</i>	
JAVNEMU ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje <i>(predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):</i>	

a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1 cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2 tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na/v celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	

e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	X
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranje revizijsko službo,	
b) s skupno notranje revizijsko službo,	X
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	
ad b) Navedite naziv skupne notranje revizijske službe : Služba za notranjo revizijo MU MOL.	
Sedež in matična številka skupne notranje revizijske službe: Slovenska cesta 44, 1000 Ljubljana	
Matična številka:	5874025
V letu 2020 (leto, na katero se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedla naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	
<ul style="list-style-type: none"> – Vzpostavitev mesečnega planiranja in načrtovanja denarnih tokov na letni ravni; – Izvedba inventure in popisa osnovnih sredstev zavoda; – Glede na razmere v letu 2020 je planiranje, usklajevanje in racionalizacija porabe sredstev potekala na tedenski ravni. 	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje): Ocenjujemo, da na/v pretežnem delu poslovanja obvladujemo tveganja.	
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:	
Direktorica, Mateja Avbelj Valentan	

Datum podpisa predstojnika:

13. 2. 2021

4.9 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljenih ciljev nismo dosegli

Kulturno-umetniški program

Dejstvo je, da je bila izvedba kulturno-umetniškega programa Ljubljanskega gradu močno zaznamovana z razglasitvijo epidemije in drastičnim upadom prihodkov iz naslova turistične dejavnosti, s katero se je delno financiral program. To je seveda vzrok, da ciljev, ki smo si jih zastavili v programu dela za leto 2020, v večini nismo dosegli. Glede na dano situacijo pa lahko vseeno ugotovimo, da je bil izveden program uspešen, saj nam je s sprotnim prilagajanjem in velikim trudom vseeno uspelo izpeljati nekatere projekte, ki so naleteli na širok odmev v javnosti.

4.10 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja

Poslanstvo Ljubljanskega gradu je predstavitev premične in nepremične kulturne dediščine, katere skrbnik je zavod. S stalnimi muzejskimi postavitvami na Ljubljanskem gradu kot najbolj obiskani turistični točki v Sloveniji predvsem prek tujih obiskovalcev dejavno predstavljamo kulturno dediščino Ljubljanskega gradu in Slovenije ter tako krepimo prepoznavnost Slovenije in Ljubljane v tujini, poleg tega pa ta učinek povečujemo z vsebinsko raznolikimi in strokovno izvedenimi vodenimi ogledi ter preostalimi turističnimi produkti, ki udeležencem ponujajo celovit vpogled v bogato in zanimivo preteklost Ljubljanskega gradu.

Kulturno-umetniški program z izvedbo kulturnih prireditev na področju glasbenega, likovno-galerijskega, uprizoritvenega, izobraževalnega, filmskega programa in tradicionalnih prireditev sooblikuje celovito kulturno in turistično ponudbo v Ljubljani in tako pri domačih obiskovalcih dviguje zavest in védenje o slovenski kulturi, hkrati pa povečuje njeno prepoznavnost pri tujih obiskovalcih posameznih programskih vsebin. Dostopnost programov povečujemo z vključevanjem v različne akcije; prizadevamo si, da bi tovrstne vsebine postale še dostopnejše za socialno ogrožene ter gibalno in senzorno ovirane obiskovalce.

Spletno stran redno posodabljam z novimi vsebinami in ponudbo, kar uporabnikom omogoča boljši pregled nad dogajanjem na Ljubljanskem gradu, informacije pa so tako postale še dostopnejše. Prek e-trgovine na spletni strani obiskovalcem omogočamo ugodnejši nakup vstopnic za vsebine na Ljubljanskem gradu.

Na Ljubljanskem gradu omogočamo dostop gibalno oviranim, vendar ga zaradi nekaterih danosti in zakonitosti žal ne moremo zagotoviti v celoti. Za gibalno ovirane in osebe s posebnimi potrebami sta zagotovljeni brezplačna vožnja z vzpenjačo in brezplačna vstopnica za vse grajske vsebine, s klančinami in dvigalom jim omogočamo dostop do Grajskega dvorišča ter do dvoran, kjer poteka kulturno-umetniški program, poleg tega pa jim zagotavljamo prilagojen ogled stalnih postavitev *Slovenska zgodovina* in *Lutkovni muzej*, pa tudi prilagojen ogled grajskega poslopja.

Zavzemamo se za to, da bi bile naše vsebine čim bolj dostopne senzorno oviranim. Tipna maketa Ljubljanskega gradu na Grajskem dvorišču je opremljena z legendo v Braillovi pisavi in latinici; Ljubljanski grad je tako postal senzorno dostopnejši za slepe in slabovidne. Stalna razstava *Slovenska zgodovina* je opremljena tudi z avdiovodniki in taktili za slepe in slabovidne, *Virtualni grad* pa s podnapisi v trinajstih svetovnih jezikih in v slovenščini za gluhone; stalno postavitev *Kaznilnica* smo naglušnim in gluhonemim približali z informacijsko-doživljajskim sklopom razstave. Senzorno oviranim je večinoma prilagojena tudi stalna postavitev *Lutkovni muzej* (taktili, avdiovodenje). Vsebine na sistemu avdiovodenja po razstavi *Slovenska zgodovina*, po *Lutkovnem muzeju* in po Ljubljanskem gradu so prilagojene tudi ljudem z okvaro sluha, saj je avdiovodenje opremljeno s sistemom indukcijske zanke. Na Ljubljanskem gradu si prizadevamo, da bi vsem obiskovalcem zagotovili čim boljšo dostopnost, zato se glede na možnosti objekta odločamo za ukrepe, ki so inovativni in vključujejo pametne rešitve.

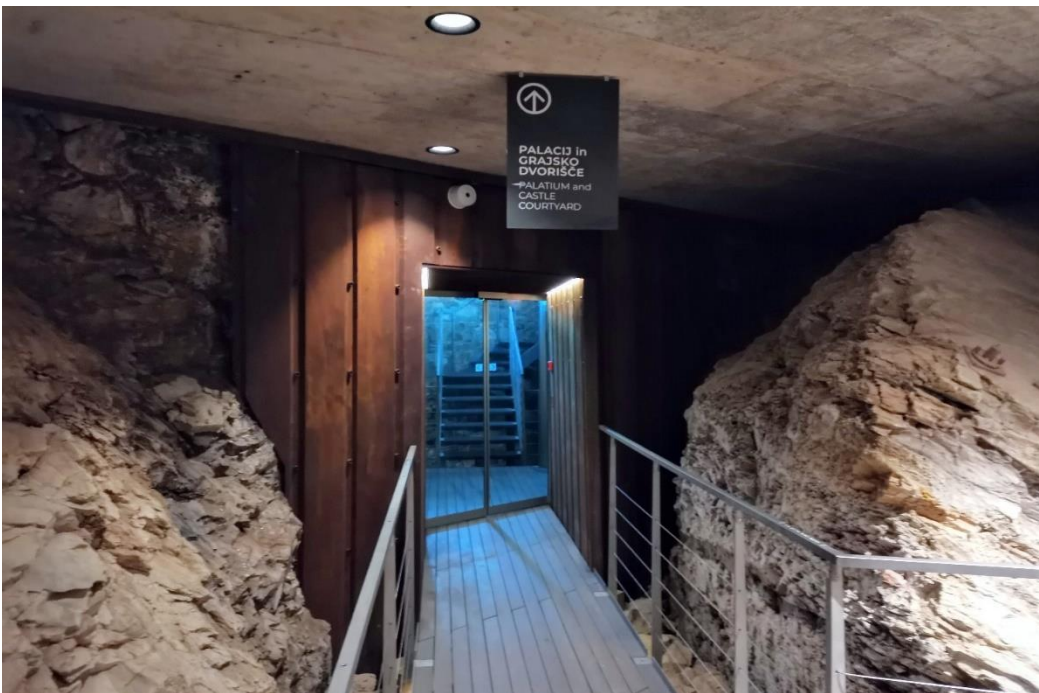
Ker tirna vzpenjača deluje vse dni v letu (z izjemo obdobja, ko ukrepi za preprečitev širjenja covid-19 tega ne dovoljujejo), se dostopnost grajskega poslopja in njegove okolice povečuje; vzpenjača prav tako omogoča lažji dostop gibalno oviranim in osebam s posebnimi potrebami. Njeno obratovanje zaradi majhnega ogljičnega odtisa ne škoduje okolju.

Ljubljanski grad je za javnost odprt vse dni v letu (z izjemo obdobja, ko ukrepi za preprečitev širjenja covid-19 tega ne dovoljujejo), obiskovalcem je tako v vseh letnih časih na voljo raznovrstna kulturno-umetniška in turistična ponudba. Prizadevamo si, da bi bila ta namenjena vsem starostnim skupinam, domačim in tujim obiskovalcem, ljudem z različnimi zanimanji in pričakovanji v zvezi z obiskom.

5. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE TER OBRATOVANJE IN NAKUP OPREME

5.1 Investicije

S Pogodbo o financiranju investicij javnega zavoda na področju kulture za leto 2020 smo od ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana prejeli sredstva v višini 350.000 EUR za izvedbo projekta: prehod Galerija S–G (območje med sedanjo Galerijo S in spodnjim nivojem Palacija – sestavni del trakta G). Povezava obeh traktov je sedaj izvedena s podzemnim prebojem ter opremljena s stopniščem in dvižno ploščadjo za gibalno ovirane. Z izvedbo tega projekta so južni trakti Ljubljanskega gradu v celoti obnovljeni v vseh nivojih. Prehod je med seboj povezal vse dele Ljubljanskega gradu, predvsem pa je odslej omogočen samostojen dostop gibalno in senzorno oviranim do Galerije »S«, Grajskega gledališča in Zgornjega lapidarija.





Z Odlokom o rebalansu proračuna MOL v letu 2020 žal nismo prejeli sredstev v višini 150.000 EUR, ki so bila predvidena v Odloku o proračunu MOL za leto 2020, in sicer za investicijsko in projektno dokumentacijo za izvedbo nadaljnjih projektov, predvidenih v Strategiji razvoja javnega zavoda Ljubljanski grad za obdobje 2017–2021.

5.2 Investicijsko in tekoče vzdrževanje ter obratovanje

Na področju investicijskega vzdrževanja smo v letu 2020 izpeljali naslednje večje projekte:

- pomožni objekt – Grajski vinograd,
- sanacija poti na Bastiji – izdelava škarpe,
- ureditev vstopnih vrat na obrambni hodnik,
- sanacija cevne instalacije hladne vode za klimate – poročne dvorane,
- zamenjava talnega stekla v restavraciji Strelec.

S pomočjo ustanoviteljice Mestne občine Ljubljana se je izvedla ureditev sodobne oblike tlaka na Bastiji, ki v primerjavi s prejšnjim nasutim peskom omogoča enostavno vzdrževanje in uporabo.

S pogodbo o financiranju javnega zavoda za leto 2020 smo za financiranje tekočega vzdrževanja in obratovanja dobili 940.000 EUR. Na tem področju je odprava pomanjkljivosti potekala v lastni režiji ali skupaj z zunanjimi pogodbenimi sodelavci. Dnevno so se opravili obhodi vseh notranjih in

zunanjih površin gradu, energetskega bloka ter klimatskih naprav. Izvajala so se popravila in redno vzdrževanje stavbe, prostorov, opreme ter zunanje okolice. Preverjala so se delovanje, vzdrževanje in izvajanje popravil na ogrevalnih, klimatskih in vodovodnih inštalacijah. Skrbelo se je za zalogo rezervnih delov, orodja in potrošnega materiala. Med drugim so se izvedla naslednja dela:

- pleskanje dvoran,
- brušenje in pleskanje klopi z Grajskega dvorišča,
- pleskanje ograje na vstopnem mostu,
- zasaditev grmovnic okoli gradu,
- sanacija parketa v restavraciji Strelec in Grajski kavarni,
- posodobitev agregatnega napajanja gradu,
- izdelava zaščitnih stekel na mizah blagajn in v Grajski trgovini,
- preložitev tlakovcev in posipanje peska na parkirišču,
- popravilo poškodovanih rešetk na Grajskem dvorišču,
- popravilo kupole na Grajskem stolpu,
- čiščenje zunanosti obzidja gradu in tlaka na Bastiji,
- montaža sponk za fiksiranje zaščitnih mrež v vinogradu,
- okopavanje in urejanje Grajskega vinograda,
- obnova urnih kazalcev na Grajskem stolpu,
- menjava elektromotorjev in frekvenčnikov na klimatu v Hostlu Celica,
- obnova lesenih oken in menjava okenskih stekel v Hostlu Celica,
- pleskanje Hostla Celica.

5.3 Nakup opreme

V letu 2020 smo na področju informacijske tehnologije izvedli nabavo računalniške opreme in licenc za računalniške programe. Narejena je bila menjava wi-fi omrežja in mobilnega operaterja. Dogradili smo brezžično omrežje za zaposlene. Dobavili smo mrežno opremo za potrebe videonadzora v Grajskem vinogradu in dve nadzorni kameri za Grajsko dvorišče in Bastijo. Zaradi preobremenjenosti smo zamenjali pametno stikalo na tirni vzpenjači in dobavili strežniško enoto za varnostne kopije. Grajska mrežna infrastruktura je bila razširjena z dvema pametnima stikaloma v Friderikovem stolpu I. in II. Enako velja za wi-fi omrežje. Zaradi dotrajanosti je bil zamenjan del računalnikov na razstavi Slovenska zgodovina. Za potrebe prireditev smo razširili mrežne povezave v dodatne prostore na gradu. Zaradi povečanega obsega dela od doma smo zagotovili dodatni strežnik in prilagodili mrežno

infrastrukturo. Za boljšo pokritost z mobilnim signalom in za hitrejši prenos mobilnih podatkov smo z mobilnim operaterjem posodobili obstoječe antene in namestili sedem dodatnih anten.

Na področju tehnične podpore prireditvam je bil v začetku leta izveden nakup novega ozvočenja za potrebe izvajanja prireditev v dvorani Palacij in Stanovski dvorani ter na Grajskem dvorišču. Plan, da ga polovico obesimo pod strop Stanovske dvorane in drugo polovico v dvorano Palacij, smo morali žal prekiniti zaradi epidemije covid-19, tako da smo ga prvič delno uporabili šele na festivalu Panč konec avgusta, v celoti pa smo ga uporabili za koncerta skupine Laibach, ki je praznovala štiridesetletnico delovanja na Grajskem dvorišču v okviru izvedbe Zmajevga festivala. V letu 2020 smo bili prisiljeni izvajati prireditve glede na priporočila in zahteve NIJZ, kar je pomenilo omejeno število obiskovalcev in upoštevanje medsebojne razdalje. V ta namen smo izdelali prilagojene načrte za postavitev stolov in pa njihovo oštevilčenje ter tako zadostili vsem omejitvam. Prešli smo na spletno predvajanje v živo in temu primerno prilagodili delo in tehnično opremo.

Na področju vzdrževanja in urejanja okolice smo dobavili motorno škropilnico za potrebe dela v Grajskem vinogradu.

Od dotedanjšega stacionarnega najemnika Gostilne na gradu smo odkupili stekleno konstrukcijo na Grajskem dvorišču.

Izvedel se je nakup opreme za zagotovitev nemotenega pisarniškega poslovanja v prostorih uprave.

6. ANALIZA KADROVANJA

VIR FINANCIRANJA		Število zaposlenih na dan 1. 1. 2020	Število zaposlenih na dan 30. 6. 2020	Število zaposlenih na dan 31. 12. 2020	Število zaposlenih na dan 1. 1. 2021
1.	Državni proračun				
2.	Proračun občine	19,84	19,84	19,84	19,84
3.	ZZZS in ZPIZ				
4.	Druga javna sredstva za opravljanje javne službe (takse, pristojbine, koncesnine ...)				

5.	Sredstva od prodaje blaga in storitev na trgu	49,16	50,16	46,16	46,16
6.	Nejavna sredstva za opravljanje javne službe in sredstva prejetih donacij				
7.	Sredstva EU ali drugih mednarodnih virov, vključno s sredstvi sofin. iz državnega proračuna				
8.	Sredstva za financiranje javnih del				
9.	Sredstva ZZZS za zdravnike ... ter sredstev za projekte in programe, namenjenih za internac. in kakovost v izobraževanju in znanosti				
10.	Sredstva za zaposlene na podlagi Zakona o ukrepih za odpravo posledic žleda				
	SKUPNO ŠTEVILO VSEH ZAPOSLENIH (od 1. do 10. točke)	69	70	66	66
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 1, 2, 3 in 4	19,84	19,84	19,84	19,84
	Skupno število vseh zaposlenih pod točkami 5, 6, 7, 8, 9 in 10	49,16	50,16	46,16	46,16

Na dan 31. 12. 2020 je bilo v zavodu 66 redno zaposlenih, od tega:

- 65 zaposlenih za nedoločen čas;
- direktorica zavoda, ki je vezana na mandat.

Za leto 2020 so bili narejeni načrti za zaposlitev dodatnih kadrov na različnih področjih delovanja, na podlagi pregleda obstoječih delovnih procesov zavoda, rasti zavoda in analize stanja organizacije dela. Prva meseca (januar, februar) leta 2020 sta nakazovala dober obisk Ljubljanskega gradu in tudi Hostla Celica, zato so bili načrti tudi na kadrovskem področju smeli. Tako smo v začetku leta zaposlili

sodelavca na področju turizma (strokovni sodelavec za turizem), načrtovali pa smo tudi zaposlitve na področjih oblikovanja in vizualne komunikacije, na področju vzdrževanja, čiščenja, tehnične podpore programom, na kadrovske in finančnem področju. Prav tako smo z namenom zmanjševanja študentskega dela načrtovali zaposlitev blagajnikov, dodatnega natakarja ter sodelavca za prenos materialov, nabavo idr. med lokacijami zavoda. V sredini marca 2020 je država Republika Slovenija razglasila epidemijo covid-19. Državni ukrepi in omejitve zaradi epidemije so omejili delovanje zavoda, tako na področju kulturno-umetniških vsebin in prireditev kot tudi na področju komercialnih najemov dvoran, zaprle so se meje in obisk Gradu ni bil več mogoč, zato je Grad zaprl svoja vrata za obiskovalce, Hostel Celica pa se srečeval z odpovedmi rezervacij namestitev in omejitvami pri izvajanju drugih dejavnosti ter bil nato dan v uporabo zdravstvenemu osebju UKC Ljubljana, ki so koristili nastanitve v hostlu, da bi se izognili bližnjim stikom z družinami. V aprilu 2020 smo bili zaposleni večinsko na začasnem čakanju na delo na domu, saj zavod ni mogel zagotoviti dela na različnih področjih svojega delovanja. Z majem je prišlo do omilitev ukrepov in ponovnega zagona delovanja zavoda, vendar v omejeni obliki. Zavod nekaterim zaposlenim še vedno ni mogel zagotoviti dela, zato so ti ostali še naprej na začasnem čakanju na delo na domu. V poletnih mesecih so se razmere stabilizirale in s sprejetimi zaščitnimi ukrepi zavoda je bilo ponovno mogoče izvajati dejavnosti, zaradi katerih je zavod ustanovljen, vrnili pa so se tudi domači in tuji obiskovalci gradu in hostla.

Na podlagi preteklih mesecev smo izvedli pregled obstoječih delovnih procesov in prilagodili organizacijo dela zaposlenih glede na potrebe, izkazane v času omejitev in ukrepov. Zaposleni so prevzeli nekatera dela in delovne naloge na področjih, ki smo jih v preteklih letih zaradi pomanjkanja kadra večinsko pokrivali s študentskih delom. Zaradi zmanjšanja obsega dela ter ekonomskih, organizacijskih in strukturnih razlogov smo morali odpovedati pogodbe o zaposlitvah iz poslovnega razloga trem sodelavcem na področju računovodstva in čiščenja, medtem ko se je sodelavec na področju vzdrževanja upokojil.

Ko je država spet razglasila epidemijo, nismo mogli več izvajati lastnih dejavnosti in smo bili prisiljeni ponovno uporabiti element začasnega čakanja na delo, da bi ohranili delovna mesta (število redno zaposlenih v zavodu je 66). V novembru in decembru 2020 je bila tako večina zaposlenih na ponovnem začasnem čakanju na delo na domu, nujne delovne naloge pa so zaposleni opravili v zakonsko dovoljenem obsegu, v sklopu prekinitev čakanja do sedem delovnih dni v tekočem mesecu.

6.1 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu

Program izobraževanj za leto 2020 smo samo v prvih dveh mesecih leta izvedli v skladu s strategijo zavoda in načrtom strokovnih izobraževanj. Od marca naprej smo izobraževanja izvajali okrnjeno oziroma samo po potrebi, zaradi epidemije in ukrepov, ki so bili sprejeti zaradi širjenja nalezljivega virusa SARS-CoV-2. Pri napotovanju na izobraževanja smo upoštevali potrebe po pridobivanju novih znanj za opravljanje del na posameznih delovnih mestih. Sledili smo tudi zahtevam delovnih mest, znanja ter pristojnosti, ki so jih zaposleni že dosegli, ter dosledno upoštevali vse ukrepe in priporočila, ki so veljali za preprečitev širjenja virusa SARS-CoV-2.

Strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja leta 2020 niso potekala v skladu z zastavljenim načrtom zaradi izrednih razmer v državi. Ob upoštevanju vseh smernic in ukrepov smo zaposlene napotili predvsem na spletna izobraževanja in usposabljanja na naslednjih področjih: na področju trženja in komuniciranja so se udeležili seminarja za spletno prodajo, seminarja »kako komuniciramo s kupci za povečanje prodaje v trgovinah«, seminarja oglaševanja na Instagramu, SOF ter nekaj digitalnih sejmov in online dogodkov na področju turizma; na kulturno-umetniškem področju so se udeležili izobraževanja za kustosa pedagoga, vodniškega tečaja in festivala MENT; na področju tehnike in IT-opreme so obiskali konferenco CES, udeležili so se seminarja »Spletni programer za začetnike«, izobraževanja za podaljšanje licenc za vodja obratovanja žičniških naprav ter obiskali konferenco ISE; na področju finančnega, splošnega in kadrovskega poslovanja so se udeležili usposabljanja »Kadrovska šola«, zakonodajnega posveta, seminarja v zvezi s povračilom stroškov službenih poti, spletnih seminarjev »Knjiženje po SRS in MSRP za državne podpore« ter »Delo od doma«; na področju hotelirstva in gostinstva so se udeležili konference Hostelworld, delavnice dizajn 5* doživetij ter konference Balkans Best Hostels ter spletne delavnice predstavitev aktualnih nadgradenj kataloga živil za javno naročanje; na področju vzdrževanja pa so se udeležili tečaja »Pravilno in uspešno čiščenje«.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
Izobraževalne delavnice	7	16
Seminarji in tečaji	19	30
Strokovne konference in simpoziji	5	11
Sejmi na področju turizma, kulture, tehnične opreme	2	4

Posebna in specializirana usposabljanja	5	5
Druga strokovna izpopolnjevanja	0	0

Tabela 1: Število izobraževanj glede na vrsto izobraževanja

Januarja smo organizirali delovno-izobraževalno srečanje zaposlenih z direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, ki je prispevalo k boljši seznanitvi zaposlenih s predvidenim programom dela tekočega leta in načrti za prihodnost. Udeležilo se ga je 49 zaposlenih. V juniju smo organizirali športni teambuilding, ki omogoča tudi neformalno druženje in prispeva k boljšemu vzdušju in boljšim medosebnim odnosom med sodelavci.

Na področju varnosti in zdravja pri delu smo v letu 2020 organizirali naslednja izobraževanja in usposabljanja: usposabljanja s področja varnosti pri delu in varstva pred požari ter usposabljanje iz temeljnih postopkov oživljanja in prve pomoči. Usposabljanja oseb, odgovornih za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije, vaje evakuacije, usposabljanja za ravnanja z defibrilatorjem in prikaza reševanja iz tirne vzpenjače žal nismo izvedli zaradi izrednih razmer v državi.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
Vaje evakuacije	0	0
Usposabljanje za ravnanje z defibrilatorjem	0	0
Prikaz reševanja iz tirne vzpenjače	0	0
Usposabljanje za osebe, odgovorne za gašenje začetnih požarov	0	0
Varnost pri delu in varstvo pred požari	2	11
Usposabljanje iz TPO in prve pomoči	4	21
Usposabljanje pred padcem z višine	0	0

Tabela 2: Usposabljanja in izobraževanja s področja varnosti in zdravja pri delu

6.2 Promocija zdravja na delovnem mestu

V okviru sprejetih smernic in Načrta za promocijo zdravja na delovnem mestu smo leta 2020 pripravili dejavnosti, ki so zaposlenim pomagale krepiti zdrav življenjski slog, spodbujali smo zdrav način prehranjevanja (mesečno zagotavljanje košarice sadja), omogočali gibljiv delovni čas na delovnih mestih, kjer narava dela to dopušča, zaposlene smo spodbujali k udeležbi na športnih

prireditvah in k izobraževanju o zdravem življenjskem slogu ter jih seznanjali z različnimi tehnikami razgibavanja in sproščanja na delovnem mestu.

V sklopu akcije MOL za čisto Ljubljano smo očistili okolico Ljubljanskega gradu, Grajskega griča in Hostla Celica, kar je zaradi razglašene epidemije v aprilu potekalo 28. maja. Za zaposlene smo organizirali brezplačno vadbo joge v prostorih Hostla Celica. Zaposlene smo izdatno opozarjali na odgovorno ravnanje pri preprečevanju širjenja okužb in dosledno upoštevanje preventivnih ukrepov (nošenje zaščitnih mask, skrb za higieno rok in kašlja, skrbno prezračevanje prostorov, upoštevanje varne medosebne razdalje). Zagotovili smo brezkontaktne termometre in organizirali preventivno merjenje telesne temperature ob prihodu na delo. Zaposlene smo sproti obveščali o aktualnih razmerah glede širjenja nalezljive bolezni in jim zagotavljali zaščitne maske, razkužila in razkužilne robčke na delovnem mestu. Za boljše odnose in lažjo komunikacijo smo na dveh lokacijah (Ljubljanski grad in Hostel Celica) postavili tako imenovano škatlo zamisli, ki je namenjena vsem zaposlenim, ki imajo ideje, zamisli in predloge, da poimensko ali anonimno oddajo svoj prispevek. Zaposlenim smo po znižani ceni vsak delovni dan v tednu omogočali dnevno pripravljene topli obroki, ki so ga lahko pojedli v prostorih hostla ali pa jim je bila omogočena njegova dostava na delovno mesto (razen v času zaprtja Gradu). Zaposlene smo spodbujali k aktivnemu preživljanju prostega časa ter jih prek e-poštne sporočil nagovarjali in spodbujali k zdravemu načinu življenja (prehranjevanje, gibanje, skrb za lastno zdravje). Zaposlenim smo kot preventivno zaščito omogočili cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu ter cepljenje proti sezonski gripi. Za boljšo medsebojno povezanost in boljše odnose pa smo organizirali športni teambuilding.

Na področju preprečevanja zdravstvenih okvar, bolezni in poškodb smo zaposlene skozi leto usposabljali in izobraževali na področju varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požari. Zaposlene smo pošiljali na redne obdobje in predhodne zdravstvene preglede. Poskrbeli smo tudi za usposabljanja iz TPO in prve pomoči.

V oktobru 2020 smo izpeljali tudi spletno anonimno anketo o zadovoljstvu zaposlenih, s katero smo ugotavljali, katerim področjem zaposleni namenjajo več pomembnosti (varnost in zdravje pri delu, odnos do dela, odnosi med sodelavci, komunikacija, pripadnost zavodu). Anketa je dala pozitivne rezultate in pokazala, da so zaposleni v večini zadovoljni na delovnih mestih. Zaposleni so predlagali tudi nekatere izboljšave, s katerimi bomo gradili naše delovno okolje, varnost in zdravje pri delu, odnose in medsebojno komunikacijo idr.

7. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2020

7.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2020

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2020 realiziral za **3.876.197 EUR prihodkov**. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 3.561.100 EUR in predstavljajo 91,87 % celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 315.097 EUR in predstavljajo 8,13 % celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov in sredstev javnih financ: 2.339.689 EUR (v prihodkih niso zajeta sredstva za investicijo Galerije S-G v znesku 350.000 EUR, ki gredo na konto 98)
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 1.221.471 EUR

V poslovnem letu 2020 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju javnega zavoda Mestne občine Ljubljana javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v znesku 2.343.000 EUR. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela za zaposlene v zavodu v višini 760.000 EUR, del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 940.000 EUR, del programskih stroškov v višini 293.000 EUR ter del za izvajanje investicij ter investicijskega vzdrževanja v višini 350.000 EUR.

Prihodki iz sredstev iz državnega proračuna so znašali 144.303 EUR in predstavljajo prejeta sredstva s strani Zavoda za zaposlovanje za začasno čakanje na delo na domu zaposlenih in povračila višje sile, refundacije iz naslova Covid in subvencijo države za tirno vzpenjačo.

Nejavni prihodki za izvajanje dejavnosti javnih služb so bili v višini 1.221.471 EUR. Glavnino prihodkov v znesku 961.113 EUR predstavljajo vstopnine za stalne razstavne postavitve, Razgledni stolp in vožnje s tirno vzpenjačo. Med nejavne prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova donacij v višini 37.500 EUR, ter zavarovalne odškodnine v znesku 18.343 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu**. V letu 2020 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 315.097 EUR prihodkov. Ti prihodki zajemajo zlasti prihodke od tržnih najemov opreme (20.190 EUR), prodaja artiklov (47.247 EUR), namestitvenih (146.228 EUR) in gostinskih ter drugih storitev (101.432 EUR).

7.2 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi prihodki v letu 2020

Leto 2020 je bilo za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad precej okrnjeno z vidika celotnih ustvarjenih prihodkov zaradi razglasitve epidemije korona virusa in ukrepov ter omejitev pri širjenju virusa. Zavod zaradi prepovedi ni mogel izvajati dejavnosti ali pa jih je izvajal le delno in v omejenem obsegu zaradi omejitev in ukrepov s strani države RS.

7.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2020

Celotni odhodki so v letu 2020 znašali **3.853.308 EUR**.

Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 3.540.034 EUR in predstavljajo 91,87 % celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 313.274 EUR.

V poslovnem letu 2020 je strošek dela znašal 1.577.021 EUR.

Stroški materiala so v letu 2020 znašali 359.936 EUR. Največji del stroškov predstavljajo energije ter stroški materiala za dejavnost. Stroški storitev so bili v letu 2020 1.740.151 EUR.

Strošek amortizacije je bil 94.449 EUR in drugi stroški v znesku 8.877 EUR. Nabavna vrednost prodanega blaga znaša za leto 2020 znaša 72.680 EUR.

7.4 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in realiziranimi odhodki v letu 2020

Zaradi razglasitve epidemije korona virusa ter omejitev in ukrepov pri širjenju le-tega s strani države RS je bilo leto precej nepredvidljivo. Stroške zavoda na področjih, kjer so le ti odvisni od števila obiskovalcev smo vseskozi usklajevali in prilagajali, medtem ko smo fiksne stroške poskušali čim bolj racionalizirati. Zagotovo nam je velika finančna pomoč ustanoviteljice MOL omogočila poslovanje.

7.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2020

Javni zavod je v letu 2020 beležil presežek prihodkov nad odhodki v višini 22.890 EUR. Odhodke se je že med letom tekoče spremljalo in usklajevalo glede na raven prihodkov.

Javni zavod LJUBLJANSKI GRAD

Odgovorna oseba in funkcija:

Direktorica

Mateja AVBELJ VALENTAN

Kontaktna telefonska št. odgovorne osebe: 01/306-42-30

www.ljubljanskigrad.si, E-mail: tajnistvo@ljubljanaskigrad.si

REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 2020

Prihodki in odhodki določenih uporabnikov za obdobje v EUR

		Finančni načrt 2020	Realizacija 2020	Indeks REAL. 2020/ FN 2020
AOP				
401	I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	7.391.322	3.876.197	52,44
402	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	5.361.322	3.561.100	66,42
403	A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	1.719.800	2.339.689	136,04
404	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	45.000	144.303	320,67
	1. MK			
	1.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
	1.2. Sredstva za splošne stroške delovanja			
	1.3. Sredstva za programske materialne stroške			
	1.4. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
	1.5. Sredstva za investicije			
	Skupaj 1.	0	0	0,00
	2. DRUGA MINISTRSTVA			
	2.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
	2.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve			
	2.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
	2.4. Sredstva za projekte			
	2.5. Sredstva za štipendije			
	2.6. Sredstva za investicije			
	Skupaj 2.	0	0	0,00
	3. DRUGI PRIHODKI IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA :	45.000	144.303	320,67
	3.1. Sredstva za javna dela, ki jih prispeva Zavod za zaposlovanje	45.000		
	3.2. Drugi prihodki (COVID-ZAVOD.ZA ZAP.)		144.303	
407	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	1.674.800	2.195.386	131,08
	b.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)	566.800	760.000	134,09
	b.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve	440.000	967.789	219,95
	b.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje	500.000	171.571	34,31
	b.4. Sredstva za projekte	168.000	292.999	174,40
	b.5. Sredstva za COVID		3.027	
	b.6. Sredstva za investicije			
	b.7. Sredstva za javna dela			
410	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja			
413	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij			
418	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij			
419	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije			

420	B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	3.641.522	1.221.411	33,54
421	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	3.576.522	1.153.735	32,26
	* vstopnine(VG,Stolp,stalna razstava slovenske zgodovine)	2.155.725	410.700	19,05
	* vstopnine TV,prefakturiranje	1.160.797	330.778	28,50
	* vstopnine(gl.program,delavnice,film,kombinirane karte)	260.000	104.244	40,09
	* prodaja CD plošč, maskot, lutk, povezanih z javno službo			
	* oddaja prostorov		202.052	
	* kotizacije za seminarje in strokovna srečanja			
	* članarine, sposojnine			
	* snemanja in koprodukcije			
	* sredstva sponzorjev za javno službo		105.961	
	*			
	*			
	*			
	*			
	*			
	*			
422	2. Prejete obresti			
423	3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
424	4. Drugi tekoči prihodki(drugo,odškodnine zav.)	40.000	30.176	75,44
425	5. Kapitalski prihodki			
	6. Prejete donacije:	25.000	37.500	150,00
426	* domače	25.000	37.500	150,00
427	* tuje			
428	* za odpravo posledic naravnih nesreč			
429	7. Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU			
430	8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij			
431	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	2.030.000	315.097	15,52
432	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (navedite):	2.030.000	315.097	15,52
	* uporaba dvoran(komercialni najem)	450.000		0,00
	* uporaba opreme	130.000	20.190	15,53
	* prefakturiranje prihodkov(prireditve,poroke)	130.000		0,00
	* prodaja artiklov	300.000	47.247	15,75
	* drugi prihodki	100.000		0,00
	* Hostel Celica	810.000	247.660	30,58
433	* sponzorstvo	110.000		0,00
434	3. Prihodki od najemin, zakupnin, drugi prihodki od premoženja			
435	4. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
436	5. Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz javne službe (navedite)			
437	II. SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	7.378.398	3.853.308	52,22
438	I. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	5.528.398	3.540.034	64,03
	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	1.484.466	1.006.916	67,83
	I. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MOL			
	a. Plače in dodatki	374.440	281.933	75,29
	b. Regres za letni dopust	19.656	28.812	146,58
	c. Povračila in nadomestila	42.120	17.978	42,68
	d. Sredstva za delovno uspešnost	65.520	13.244	20,21
	e. Sredstva za nadurno delo	9.360	1.115	11,91
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)		289	
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	449.320	296.292	65,94
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	61.776	47.079	76,21
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	83.371	74.384	89,22
	Skupaj I.	594.466	417.755	70,27

2. ZAPOSLENI, KI SO FINANCIRANI IZ DRUGIH VIROV (druga ministrstva, lastni prihodki, javna dela)			
navedite vir:			
a. Plače in dodatki	550.000	428.238	77,86
b. Regres za letni dopust	35.000	36.364	103,90
c. Povračila in nadomestila	80.000	21.438	26,80
d. Sredstva za delovno uspešnost	85.000	14.961	17,60
e. Sredstva za nadurno delo	20.000	1.297	6,49
f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)		5.301	
Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	655.000	444.496	67,86
Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	115.000	63.103	54,87
Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	120.000	81.563	67,97
Skupaj 2.	890.000	589.161	66,20
453 C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	3.543.932	2.302.090	64,96
(Priloga C)			
C.1. Splošni stroški delovanja	2.400.000	1.909.038	79,54
C.2. Programski materialni stroški	832.255	289.530	34,79
C.3. Drugi stroški in amortizacija	311.677	103.522	33,21
464 D. + E. PLAČILA DOMAČIH IN TUJIH OBRESTI			
465			
466 F. SUBVENCIJE			
467 G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPOD.			
468 H. TRANSFERI NEPROF. ORG. IN USTANOVAM			
469 I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI			
470 J. INVESTICIJSKI ODHODKI	500.000	231.028	46,21
481 2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	1.850.000	313.274	16,93
482 A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	450.000	195.775	43,51
483			
484 C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	1.400.000	117.499	8,39
485 III / 1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	12.924	22.889	177,10
486 III / 2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI	0	0	0,00
500 IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN NALOŽB			
512 V. DANA POSOJILA IN NALOŽBE			
524 VI/1. PREJETA MINUS DANA POSOJILA	0	0	0,00
525 VI/2. DANA MINUS PREJETA POSOJILA	0	0	0,00
550 VII. ZADOLŽEVANJE			
560 VIII. ODPLAČILA DOLGA			
570 IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE	0	0	0,00
571 IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA	0	0	0,00
572 X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	12.924	22.889	0,00
573 X/2 ZMANJSANJE SREDSTEV NA RAČUNIH			0,00
Dodatek:			
Po navodilih Zveze računovodij teh sredstev evidenčno ne izkazujejo refundirana sredstva ZZS (boleznine)	20.000	35.026	
Datum: 16. 2. 2021			
Pripravil: Tanja PLOJ	Odgovorna oseba: Mateja AVBELJ VALENTAN		
Funkcija: VODJA FINANČNO RAČUNOVODSKE SLUŽBE	Funkcija: DIREKTORICA		
Podpis:	Podpis:		
Telefon: 031 502 980			

RAČUNOVODSKO POROČILO ZA LETO 2020

1. ZAKONODAJA, KI JE BILA UPOŠTEVANA PRI VODENJU POSLOVNIH KNJIG

1.1 Zakonske in druge pravne podlage

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2020 izvajal svojo dejavnost na podlagi zakonov in drugih predpisov, od katerih pomembnejše, ki so se uporabljali pri vodenju poslovnih knjig, in smo jih tudi upoštevali pri pripravi zaključnega poročila, navajamo v nadaljevanju:

- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94, 8/96, 31/00, 36/00, 127/06),
- Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11-upb, 14/13-popr., 101/13, 55/15-ZFisP, 96/15-ZIPRS11617 in 13/18),
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17 in 84/18),
- Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02, 114/06) v povezavi s Slovenskimi računovodskimi standardi in Mednarodnimi računovodskimi standardi,
- Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12),
- Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18),
- Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13 94/14, 100/15, 84/16, 75/17 in 82/18),
- Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13, 100/15),
- Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13),
- Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 104/10, 104/11, 86/16),

- Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07, 102/10),
- Pravilnik o vodenju registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Ur.l. RS, št. 25/17),
- Pravilnik o računovodstvu.

2. POJASNILA K POSTAVKAM BILANCE STANJA

2.1 Sredstva

2.1.1 Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju

Javni zavod Ljubljanski grad uporablja metodo enakomernega časovnega amortiziranja in amortizacijske stopnje skladne s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Ljubljanski grad je v preteklih letih osnovna sredstva delno nabavljal iz tekočih prihodkov, v breme poslovnega rezultata pa amortiziral le del iz javnih sredstev, posledično so sredstva v upravljanju večja od obveznosti do za sredstva dana v upravljanje. Razlika se bo zmanjševala postopoma s priznanjem dela amortizacije, ki je evidentno pokrit v ceni storitev oziroma upošteva tudi delež gospodarske dejavnosti.

Stanje dolgoročnih sredstev na 31. 12. 2020:

a) Materialne pravice (150.966 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
STANJE 31. 12. 2020	248.298 €	97.332 €	150.966 €

Stanje se nanaša na licence za računalniško programsko opremo in na pravice za blagovno znamko Hostel Celica.

b) Nepremičnine (20.090.606 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
STANJE 31. 12. 2020	27.715.818 €	7.625.212 €	20.090.606 €

V letu 2020 je Ljubljanski grad izvedel investicije v Galerijo S-G in Grajski vinograd. Posledično se je ob aktivaciji povečala nabavna vrednost nepremičnin.

c) Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva (961.800 EUR)

	Nabavna vrednost	Odpisana vrednost	Sedanja vrednost
STANJE 31. 12. 2020	3.371.536 €	2.409.736 €	961.800 €

Med opremo Ljubljanski grad izkazuje računalniško in drugo opremo za opravljanje dejavnosti, pohištvo, drobni inventar, večletne nasade.

V 2020 je zavod izvedel velik del priporočil notranje revizijske službe, med drugimi tudi uskladi register OS z glavno knjigo ter izvedel letni popis premoženja, kjer ni bilo večjih odstopanj.

2.1.2 Kratkoročna sredstva in kratkoročne časovne razmejitve

a) Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednotnice (13.064 EUR)

Denarnih sredstev v blagajni je bilo na dan 31. 12. 2020 za 13.064 EUR. Od tega je bilo v blagajni ter pomožni blagajni 12.967 EUR sredstev. Ostala sredstva v višini 97 EUR so predstavljala denar na poti (pologi v januarju 2021).

b) Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah (563.169 EUR)

Denarna sredstva so na podračunu EZR pri UJP na dan 31. 12. 2020 znašala 563.169 EUR.

c) Kratkoročne terjatve do kupcev (73.404 EUR)

Kratkoročne terjatve do kupcev znašajo 73.404 EUR. Stanje odprtih terjatev na dan 31. 12. 2020 predstavlja 1,89 % celotnega prihodka v letu 2020.

Terjatve se praviloma poravnavaajo tekoče, v skladu s pogodbenimi roki oziroma plačilnimi pogoji zavoda. Terjatve, za katere se predvideva, da ne bodo poravnane v roku ali niso poravnane v roku, zavod izkazuje na posebnem analitičnem kontu kot dvomljive ali sporne terjatve. Za terjatve, ki niso poravnane ob roku zapadlosti, se pripravijo in pošljejo opomini oziroma se izvede postopek izterjave.

d) Dani predujmi in varščine - konti skupine 13 (AOP 016)

Dani predujmi in varščine na dan 31. 12. 2020 znašajo 9 EUR in predstavljajo predujme.

e) Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta (113.063 EUR)

Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašajo na dan 31. 12. 2020 113.063 EUR. Popravka terjatev zaradi dvoma v njihovo poplačilo v letu 2020 ni bilo.

f) Kratkoročne terjatve iz financiranja (0 EUR)

Na dan 31. 12. 2020 zavod ne izkazuje kratkoročnih terjatev iz financiranja.

g) Druge kratkoročne terjatve (19.952 EUR)

Druge kratkoročne terjatve na dan 31. 12. 2020 znašajo 19.952 EUR, od tega jih v znesku 5.034 EUR predstavlja terjatve do Zavoda za zdravstveno zavarovanje iz naslova nege, bolniške nad 30 dni, 15.135 EUR predstavlja terjatve iz naslova vračila DDV, 217 EUR pa terjatev iz naslova plačilnih kartic in terjatve iz provizije prodaje kooperantov.

h) Aktivne časovne razmejitev (5.541 EUR)

Na dan 31. 12. 2020 zavod izkazuje 5.541 EUR aktivnih časovnih razmejitev. Znesek predstavlja kratkoročno odložene odhodke, ki se nanašajo na leto 2021.

2.1.3 Zaloge (83.158 EUR)

Zaloge predstavljajo trgovsko blago, ki se prodaja v grajski trgovini in gostinskega materiala v Hostlu Celica.

Zaloge blaga se izvirno vrednotijo po nabavni ceni, ki je sestavljena iz nakupne cene, povečane za dajatve in druge neposredne stroške ter zmanjšana za dobljene popuste.

Zaloge so bile usklajene z dejanskim stanjem z rednim letnim popisom.

2.2 Obveznosti do virov sredstev

2.2.1 Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve

a) Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine

Javni zavod na dan 31. 12. 2020 ne izkazuje stanja kratkoročnih obveznosti za prejete predujme kupcev.

b) Kratkoročne obveznosti do zaposlenih (129.698 EUR)

Kratkoročne obveznosti do zaposlenih na dan 31. 12. 2020 znašajo 129.698 EUR in se nanašajo na obveznost za izplačilo plač za mesec december 2020. Obveznost do zaposlenih je bila v celoti poravnana januarja 2021.

c) Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev (268.679 EUR)

Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev na dan 31. 12. 2020 znašajo 268.679 EUR. Obveznosti do dobaviteljev poravnavamo v zakonsko predpisanih rokih.

d) Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja (598 EUR)

Druge kratkoročne obveznosti na 31. 12. 2020 znašajo 598 EUR in se nanašajo na obveznost za DDV (449 EUR), ter obveznost iz podjemnih in avtorskih pogodb.

e) Kratkoročne obveznosti do proračunskih uporabnikov (6.870 EUR)

Na 31. 12. 2020 smo imeli za 6.870 EUR obveznosti do proračunskih uporabnikov, vse ne zapadle.

f) **Kratkoročne obveznosti iz financiranja**

Kratkoročne obveznosti iz financiranja znašajo na 31. 12. 2020 (0 EUR)

g) **Pasivne časovne razmejitve (168.248 EUR)**

Na kontni podskupini 29 zavod izkazuje kratkoročno odložene prihodke iz naslova sponzorstev, ki so bila sklenjena in prejeta sredstva v 2020, zaključijo pa se v letu 2021.

2.2.2 Lastni viri in dolgoročne obveznosti

a) **Dolgoročni odloženi prihodki (9.244 EUR)**

Na kontih skupine 92 je na dan 31. 12. 2020 stanje 9.244 EUR. Gre za prenos prihodkov s strani Simobila (najemnina za bazno radijsko postajo).

b) **Druge dolgoročne obveznosti iz poslovanja (7 EUR)**

Na kontih skupine 97 je na dan 31. 12. 2020 neodplačno vrednost dolgoročnega finančnega najema iz financiranja opreme.

c) **Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje (20.987.172 EUR)**

Ta znesek predstavlja neodpisano vrednost sredstev prejetih v upravljanje (MGML, FL, JP LPT, MOL). Vrednost se je povečala na račun izvajanja investicij in zmanjšala za delež tržne amortizacije za leto 2020.

d) **Presežek prihodkov nad odhodki - konti skupine 985 (AOP 985)**

Na kontih skupine 985 je na dan 31. 12. 2020 ugotovljen presežek prihodkov nad odhodki v znesku 489.595 EUR - 13.441 EUR iz leta 2011, 8.965 EUR iz leta 2012, 10.408 EUR iz leta 2013 in 9.378 EUR iz leta 2014, 6.452 EUR iz leta 2015, 26.247 EUR iz leta 2016, 39.796 EUR iz leta 2017, 10.795 EUR iz leta 2018, 341.214 EUR iz leta 2019 ter 22.890 EUR iz leta 2020.

3. POJASNILA K IZKAZOM PRIHODKOV IN ODHODKOV

Izkaz prihodkov in odhodkov Javnega zavoda Ljubljanski grad za leto 2020 je pripravljen na osnovi podatkov poslovnih knjig, vodenih v skladu z določbami zakona o računovodstvu, slovenskimi računovodskimi standardi ter kodeksom računovodskih načel.

Pojasnila dopolnjujejo preglednice v prilogi računovodskega in poslovnega poročila. Prikazujejo poslovanje zavoda v letu 2020 .

3.1 Analiza prihodkov

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2020 realiziral za 3.876.197 EUR prihodkov. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 3.561.100 EUR in predstavljajo 91,87 % celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 315.097 EUR in predstavljajo 8,13 % celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov iz sredstev ustanovitelja: 2.195.386 EUR
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 1.365.714 EUR

V poslovnem letu 2020 so bila v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju Mestne občine Ljubljana Javnemu zavodu Ljubljanski grad dodeljena sredstva v znesku 2.195.386 EUR. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela v zavodu v višini 760.000 EUR, del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 967.789 EUR, del programskih stroškov v višini 292.999 EUR ter del za izvajanje investicij ter investicijskega vzdrževanja v višini 171.571 EUR.

Prihodki iz sredstev državnega proračuna so znašali 144.303 EUR. Predstavljajo prejeta sredstva s strani Zavoda za zaposlovanje za čakanje na delo in višjo silo, refundacije iz naslova covid-19, oprostitev prispevkov zaradi epidemije korona virusa in subvencijo za prejeta sredstva iz naslova žičniških naprav-tirna vzpenjača.

Nejavni prihodki za izvajanje dejavnosti javnih služb v znesku 1.221.411 EUR. Prihodki so precej nizki in so posledica slabe sezone zaradi epidemije korona virusa. Glavnino teh prihodkov v znesku

961.113 EUR predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalno razstavo Slovenske zgodovine, vožnjo s tirno vzpenjačo ter prihodki iz naslova najemnin. Med nejavne prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova donacij v višini 37.500 EUR ter zavarovalne odškodnine v znesku 18.343 EUR.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu. V letu 2020 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 315.097 EUR prihodkov. Ti prihodki zajemajo prihodke od tržnih najemov opreme (20.190 EUR), prodaja artiklov (47.068 EUR), hotelskih (146.228 EUR) in gostinskih ter drugih storitev (101.611 EUR).

3.1.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in ustvarjenimi prihodki v letu 2020

Leto 2020 je bilo za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad precej okrnjeno z vidika celotnih ustvarjenih prihodkov zaradi razglasitve epidemije korona virusa in ukrepov ter omejitev pri širjenju virusa. Zavod zaradi prepovedi ni mogel izvajati dejavnosti ali pa jih je izvajal le delno in v omejenem obsegu zaradi omejitev in ukrepov s strani države RS.

Prihodki iz sredstev ustanovitelja so bili v letu 2020 v znesku 2.195.386 EUR. Ustanovitelj je zaradi zaprtja gradu in posledično ne ustvarjanja prihodkov zaradi covid-19 z aneksom dodatno sofinanciral del plač zaposlenih in pokrival dodatne del tekočih stroškov obratovanja in programa.

3.2. Analiza odhodkov

Celotni odhodki so v letu 2020 znašali 3.853.308 EUR.

Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 3.540.034 EUR in predstavljajo 91,87 % celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 313.274 EUR.

V poslovnem letu 2020 je strošek dela znašal 1.577.021 EUR.

Stroški materiala so v letu 2020 znašali 359.936 EUR. Največji del stroškov predstavljajo energije ter stroški materiala za dejavnost. Stroški storitev so bili v letu 2020 1.740.151 EUR.

Strošek amortizacije je znašal 94.449 EUR in drugi stroški v znesku 8.554 EUR. Nabavna vrednost prodanega blaga za leto 2020 znaša 72.680 EUR.

3.2.1 Pojasnilo večjih odstopanj med načrtovanimi in uresničenimi odhodki v letu 2020

Zaradi razglasitve epidemije korona virusa ter omejitev in ukrepov pri širjenju le-tega s strani države RS je bilo leto precej nepredvidljivo. Stroške zavoda na področjih, kjer so le ti odvisni od števila obiskovalcev smo vseskozi usklajevali in prilagajali, medtem ko smo fiksne stroške poskušali čim bolj racionalizirati. Zagotovo nam je velika finančna pomoč ustanoviteljice MOL omogočila poslovanje.

4. PREDLOG RAZPOREDITVE UGOTOVLJENEGA POSLOVNEGA IZIDA ZA LETO 2020

V skladu z 2. odstavkom 35. člena akta o ustanovitvi in 19. člena Zakona o računovodstvu predlaga Svetu zavoda, da se presežek prihodkov nad odhodki v višini 22.890 EUR nameni za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad .

Datum: 13. 2. 2021
Pripravila: Tanja Ploj

Javni zavod Ljubljanski grad
Direktorica
Mateja Avbelj Valentan